

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Frankofurti, 1620

De facie quæ in orbe lunæ apparet

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

ὁμοῦ μὲν Ἄρτεμιν καὶ Ἀθηνᾶν ἀνακαλεῖται, ὁμοῦ δὲ σύμμικτα καὶ φύσιν ποιῶντας ἀέρος ζοφερῆ καὶ πυρρός ἀδρικώδους, οὓν ἔχουσαν ἕξαψιν οὐδὲ ἀγνῶν οἰκείαν, ἀλλὰ διακεραυνῆ πῶμα τυφόνιον αἰεὶ καὶ πυρενωσὸν ἄσπερ τῆν κρηναῖαν τοῖς ἀλαμπείοις καὶ φολόοις ὑπὸ τῆ ποιητῆς περὶ ταρβυρομύου, ὅτι μὲν τοῖ πύραϊ, δρακιδέας, οἷον τοῦ τῆς σελήνης ποιοῦσιν, οὓν ἔχῃ Διφραμονίαν ἕξ δὲ σύστασιν ὅλως. εἰ μὴ φερεῖς ὕλης καὶ φερύσης ἅμα καὶ τρεφούσης ἐπιλαβήται, βήλιον οἶμα στωροῦν ἐνίων φιλοσφῶν τοῖς ἐν παιδία λέγοντας τὸν ἩΨάσον εἰρησάμ χωλὸν ὅτι ὁ πύρξυλον χυεῖς, ὡς τὸ οἱ χυεῖς βακτηρίας, οὐ πωρῶσιν. εἰ οὖν ἡ σελήνη πύρξυλὸν ἔστι, πόθεν αὐτῆ τοσοῦτος ἐγγύθεν ἀήρ; ὁ γὰρ αἰὲρ καὶ κύκλω φερέμενος οὐ τοῦ τόπος, οὐκ ἀέρος, ἀλλὰ κρείττονος οὐσίας, καὶ πᾶντα λεωλυμὴν καὶ συνέξασθαι φύσιν ἐχούσης ἔστιν. εἰ ὁ γέρωνε, πῶς οἷον χεῖται μεταβάλλων εἰς ἕτερον εἶδος, ὑπὸ τῆ πυρρῶς δὲ αἰθερωτέας, ἀλλὰ σώζεται, καὶ στωοικῆς πυρρῶς τοσοῦτον χερόν, ὡς περὶ ἡλίου ἀεραῶς τοῖς αὐτοῖς αἰεὶ μέρει καὶ συγγερωμωμύου, ἀρεῖα μὲν γὰρ ὄντι καὶ συγκεχυμύου, μὴ μὲν δὲ ἀλλὰ σφάλλεσθαι πωρῶσιν. συμπεπηγένηται δὲ οὐ διωατὸν ἀναμειγμένον πυρρῶ, καὶ μὴτε ὑγρῶ μετέχειται, μὴτε γῆς, οἷς μόνοις ἀήρ συμπήγνυσθαι πέφυκεν. ἡ δὲ ῥύμη καὶ τὸν ἐν λίθοις ἀέρα, καὶ τὸν ἐν ψυχρῶ μολλέσθω στωοικαίει μὴτι γὰρ τὸν ἐν πυρρῶ διειρημύου μετὰ τὰ χυεῖς τοσοῦτου. καὶ γὰρ Ἐμπεδοκλῆς διεκχεῖνοι οἱ πύρξυλὸν ἀέρος χαλαρῶδη ποιῶντι τὴν σελήνην, ὑπὸ τῆς τῆ πυρρῶς σφάραξας πωρῶσιν. αὐτοῖ δὲ τὴν σελήνην σφάραξαν οὖσαν πυρρῶς, ἀέρα φασὶν ἄλλον ἄλλῃ διεσπασμένον πωρῶσιν, καὶ ταῦτα, μὴτε ῥηξῆς ἔχουσαν ἐξ αὐτῆ, μὴτε βάθη καὶ χυλοτήτας, (ἀπὸ οἱ γὰρ δὴ ποιῶντες ἀπολείπεισιν) ἀλλὰ ἐπιπολῆς δηλονότι τῆ κυρτότητι ἐπιχειμύου. τοῦτο δὲ ἔστι καὶ πωρῶς Διφραμονίαν ἀλογον, καὶ πωρῶς ἑαυτὸν ἀδιώατον ἐν τῶς πωρῶσιν, διορίσασθαι γὰρ οὓν ἔδει μέλανα καὶ σκίερον, ἀλλὰ ἀμυροσθῶσαι χρυσομύου, ἢ στωοικλάμπειν ὑπὸ τῆ ἡλίου καταλαμβανόμενης τῆς σελήνης. καὶ γὰρ παρὴν ἡμῶν οὐ μὲν ἐν βάθει καὶ χυλομάσιν τῆς γῆς, οὐ μὴ δίδωσιν αὐγῆ, Διφραμονίαι σκιδῆς καὶ ἀφῶστος ὁ ὅ ἔξωθεν τῆ γῆ πωρῶσιν χυμύου, φέρῶσιν ἴχαι καὶ χυροῦσιν αὐγῆ δὲ πωρῶς πᾶσαν μὲν γὰρ ἔστι ποιότητα καὶ δινάμιν δικέρας ὑπὸ μέρητος· μαλιστα δὲ φωτὸς ἀνὲν πιφάουσι μόνον, ὡς φατέ καὶ πῆρη διολοῦ τρεπόμύου ἐκφωρῶσιν. ταυτὸ οὖν τῆτο καὶ τοῖς εἰς βάθη πᾶν καὶ φάραγγας συναρῶσιν ἐν τῆ σελήνη τὸν ἀέρα, καὶ καλῶς εἰοικε βοηθεῖν. ὑμᾶς τε διορῶσιν καὶ τοῖς δὲ ἀέρος καὶ πυρρῶς οὐκ οἶδα ὅπως μιν ἔχῃ αὐτῆς καὶ συναρῶσιν τῶ σφάραξαν. οὐ γὰρ οἷον τε λείπεισθαι στωοικῆς ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ὅταν ὁ ἡλῖος ἐπιλάμπῃ τῶ φωτὶ πᾶν ὅποσον καὶ ἡμεῖς ἀπετεμνόμεθα τῆ ὀφειτῆς σελήνης. καὶ ὁ Φαρνάκης ἐπὶ μού λέγοντος, Τοῦτο ἐκείνο πάλιν (εἶπεν) ἐφ' ἡμᾶς ἀφίκαται ὁ πωρῶσιν ἐκ τῆς Ἀκαδημίας, ἐν τῶ πωρῶς ἐτέροις λέγοντι Διφραμονίαν ἐκείνοτε μὴ παρέχῃ ἐλεῖν ὡν αὐτοῖ λέγουσιν. F ἀλλὰ ἀπολογουμύου δὲ γῆρα μὴ κατηρηροῦσιν ἀνὲν ἐν χυροῦσιν. ἐμὲ δὲ οὖν ἐκ δὲ ἀξεοθε τῆμερον εἰς τὸ δίδονα γέρον ὡν ἐπιλάμπῃ τῶς Στωοικῆς, πωρῶν δὲ θῆνας λαβεῖν παρὴν ὑμῶν αἰὲν τὰ κατὰ τῆ χέσμα ποιῶντων. καὶ ὁ Λόκιος γελάσας, Μόνον (εἶπεν) ὦ τὰν, μὴ κρίσιν ἡμῶν ἀσεβείας ἐπαχέλης,

A modo Dianam & Mineruam appellantes, modo mixturam & confusionem aeris caliginosi & ignis (ut sic dicam) carbonosi: & quæ non ex sese accendatur, propriamve habeat lucē, sed obscurum quoddam sit corpus, semper fumigans & igne vstum: qualia sunt fulmina quæ splendoris expertia & fuliginosa poetæ dicunt. Jam quod ignis carbonarius, qualem illi adscribunt Lunæ, neq; constare neque perdurare villo modo possit, nisi materiam solidam, ipsumq; sustinentem simul & nutrientē corripiat: arbitror rectius, quam à nonnullis est factum philosophis, eos animadvertisse, qui iocâtes, Mulcibium dicunt claudum ideò cognominatum fuisse, quod ignis sine ligno nō magis progreditur, quam claudus sine scipione. Porro si Luna ignis est, unde ei tantum aeris subit? Nam supremus quidem hic, & in orbem assiduo agitatus motu locus, non aeris est, sed præstantioris alicuius nature, quæ omnia tenuia redigere, & accendere vi sua soleat. aut si natus ibi aer est, quomodo non mutatur ab igne in ætherem pristina exutus forma, sed tanto tempore cum igni manet incolumis, clavi instar eodem in loco infixæ cum enim rarus sit, & confusus, non permansio ei, sed mutatio congruit. Neq; verò cōcretus dici aer iste potest, igni admixtus, & humoris omnis terræq; exers, cum quibus solis cōcrefcere aerem sua finit natura. Tum motus suo impetu & in lapidis & in plumbo qui inest aerem accendit: ne dū eum, qui in igni tāta cum celeritate circumagitur. Empedoclem sane reprehendunt, qui Lunam aeris cōcreti in molem grandinis massam facit, quæ à globo ignis contineatur. At ipsi Lunam, quæ globus igneus sit, aerem in se multum hinc inde dispersū aiunt continere: cum quidem non habeat ea in se rupturas, aut pfunda, aut cavitates: (quæ ei tribuunt, qui terrestrē statuunt) sed aer nimirum superficie curvitatē eius incumbat. Id verò & à permanfionis ratione est alium: & fieri non posse, pleniluniorū contemplatio docet. non enim debuerūt nigra ista & umbrosa distincte cerni, sed aut deminui & occultari, aut vna cffulgere Sole Lunam occupante. Et enim apud nos aer qui in pfundo & cauis terræ est, qua Luna nō penetrat, obscurus & luminis egēs manet: qui foris terræ circumfunditur, calore quodam & luce illustratur. Nā aer cum ob raritatem suam facile quasuis recipiat qualitates, maxime à Luce, ut vos dicitis, tantum etiā attingente, totus mutatus illuminatur. Hęc ergo ut iis qui in cavernas quasdam & pfunda Lunæ aerem compellunt, videntur pro obopitulari: ita vos redarguunt, qui ex aere & igne nescio quomodo eius compingitis globum. Fieri enim non potest, ut umbra in superficie relinquatur Lunæ, quando Sol omnem eius eam partem illustrat, quam nos nostro visu stringimus. Me adhuc loquente, Pharnaces: Hoc, inquit, illud nobis vsu venit ex Academia deductum, ut cum adversus alios dicimus, subinde ipsi eorum quæ affirmamus, non adferamus demonstrationem, & qui nobiscum disputare velit, ei defendenda sua, non nostra sint impugnanda. Me tamem hodie nunquam eo adductus, ut ea defendam quæ vos Stoicis crimina intentatis: nisi prius à vobis mihi satisfiat hac de commissa culpa, quod imas mūdi partes supremo collocatis loco. Tum Lucius ridens duntaxat, Heus tu, inquit, noli nos impietatis reos facere,

eo pacto quo Aristarchus putavit Cleanthem Samium violatæ religionis à Græcis debuisse postulari, tanquam Vniuersi lares Vestamque si loco mouisset: quod is homo conatus ea quæ in cælo apparent tutari certis ratiocinationibus, posuisset cælum quiescere, terram per obliquum evolui circum, & circa suum versari interim axem. Ipsi autem de nobis dicamus. Qui verò terram ponunt esse Lunam, quinam ii, mi homo, magis inferiora superiora faciunt quam vos? qui terram hac sublimem in aere suspenditis, longe maiorem Luna: sicut in defectibus & mora Lunæ in umbra quantitatem eius metiuntur mathematici. Nam umbra terra minor à maiore illuminante corpore proiicitur: cuius umbræ in summo exilitas ne Homerum quidem (ut aiunt) fefellit, qui à mucrone eius noctem solū id est acutam, denominauit, & tamen ab hoc mucrone Luna in defectu occupata, triplum suæ quantitatis spacium ad emergendum desiderat. Cogita ergo, quot Lunis terra æqualis sit, si eius umbra quæ est minima, tres Lunas æquat. Et tamen de Luna vos solliciti estis ne cadat: de terra fortasse AEschylus vobis persuasit de Atlante sic scribens:

*Terram polumque stat ille columna fulciens,
Humerisq; pondus ingens sustinet suis.*

Ergo Lunam tenuis aer suffusus gestat, solidum onus portare non sufficiens: terram adamante subnixæ columnæ fulciunt, ut est apud Pindarum. atque ideo ne terra cadat non metuit Pharnaces, miseratur autē Luna conuersioni suppositos Aethiopes aut Taprobanos, ne in eos tanta moles decidat sollicitus. Atqui Lunæ auxilio est ne cadat motus & eius impetus: quomodo quæ fundis imposta in orbem rotata delabi non sinuntur. Nam motus naturæ conueniens vnamquamque rem agit, si non ab alia aliqua re alio auertatur. Itaque Lunam grauitas non mouet, cum à conuersione circulari eius motus profligetur: magisque rationi erat consentaneum, mirari si illa eodem semper maneret loco, sicut manet terra. Nunc verò quod Luna huc non fertur, id magnam habet causam: terram, quæ omni alio caret motu, probabile est solo suo pondere cieri. Est nanque terra quam Luna grauior, nõ modo quia maior, sed quod præterea Luna ob calorem & inflammationem leuior est reddita. Omnino autem apparet ex iis quæ dixisti, Lunam, si quidem ignis est, magis indigere terra & materie cui insistat & inhæreat, & qua contineatur ac tanquam fomite alatur vis ipsius. non potest enim cogitari ignis, qui sine materia conferuetur. Terram aut vos dicitis sine fundamento & radice perdurare. Plane, inquit Pharnaces, cum suum à natura sibi destinatum obtineat locum, nempe medium Vniuersi: is enim est quo omnia graua vndiq; vergentia, ibi subsistunt. Superior aut regio omnis etiam si suscipiat terrenum aliquid violento motu sursum elatum, statim id elidit deorsum, aut dimittit potius naturali momento hac declinās. Ad hoc ego, ut qui vellem Lucio tempus reminiscendi dari, Theonem vocans: quis, inquam, tragicorum dixit medicos

Eluere amaro amaram bilem remedio?

Cum respōdisset Theo, Sophoclis hoc esse: Necessitas, in quā, cogit, hoc illis ut cōcedatur. Verū philosophi audiendi nõ sunt, quando absurda absurdis volunt euertere, impugnāq; admirabiles sententiās, vtentes ad hoc aliis à ratione magis etiam alienis.

A ὡς περ Ἀείσαργος ὤετο δειν Κλεαίηη τὸν Σάμιον ἀσεβείας
 παρεκαλέσθαι τοὺς Ἑλλήνας, ὡς κινουῦντα τὴν γῆν τῆς
 ἐστῆν, ὅτι φαινόμενα σώζην αὐτῆν ἐπεισάτο, μὴδὲν τὸν οὐρανὸν
 ὑποπτήνδμος. ὄξε λήθησαται ὁ γῆρ λυξοῦ κῆκλῆ τῆς γῆς, ἀ-
 μα κῆ πῶι τὸν αὐτῆς ἀξονα δινεμῶν, ἡμεῖς μὲν ἔν ἐδὲν αὐ-
 τοὶ παρ' αὐτῆς λῆθησαται. οἱ δ' ἡ γῆς ὑποπτήνδμοι τῆς σελή-
 νης, ὡ βέλπε, πῆ μᾶλλον ἢ μὴν αὐτῆς πᾶ κατω ποῖσαι τῆς γῆς
 ἰδρῶντων ἐν αὐτῆς μετέωρον ἐν τῶ ἀέρι, πολλῶ πη μείζο-
 να τῆς σελήνης ἔσαν; ὡς ἐν τοῖς ἐκκλησίαις πᾶσαι οἱ μα-
 θηματικῆ, κῆ τῆς δὲ τῆς σκιάματος παρῶδοις τῆς ἐποχῆς ὅ-
 μέγεθος ἀναμῆροισιν. ἢ τε γὰρ σκία τῆς γῆς ἐλάττων ὑπὸ μεί-
 ζονος τῆς φωτίζοντος ἀνατείνε, κῆ τῆς σκιάς αὐτῆς, λεπτὸν ὄντα
 αὐτῆς κῆ πῶν. οὐδ' Ὁμηρον, ὡς φησιν, ἔλαττω ἀλλὰ τῆς
 νυκτὸς γῆς, ὄξε τῆς τῆς σκιάς παρεσηγήρβωσεν. ὑπὸ τοῦτου δὲ
 ὄμφος ἀλισκομένη τῆς ἐκλείψουσι ἢ σελήνῃ βίσι μόλις τοῖς
 αὐτῆς μεγέθει ἀπαλλάτῃ. σκύπει δὲ πῶσων ἢ γῆ σελήνων
 ἔστιν, ἐὶ σκιάν ἀφίπαι ἢ βραχυτάτη πλάτος τελευτελων.
 ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τῆς σελήνης μὴ πῆση, δεδδίατε. πῶι δ' ἢ τῆς
 γῆς ἰσως Αἰγύπτου ὑμᾶς πέπεικειν, ὡς ὁ ἀτλας ἔειπε κίον
 ἔρενοῦ τε κῆ πῶν ὡς Ὁμοιοι εἰσίδων, ἀρῶς ἐκ ἀάγκλων. εἰ
C τῆ μὲν σελήνῃ κῆ πῶν ἀν ὑποπτή κῆ, κῆ πῶν ὄγκων ἐκ ἐχέγ-
 γουος ἐνεγκῆν τῆς γῆς κῆ Πίνδαρον ἀδάμυτοπέδιοι κίον
 νες ἀφίεχουσι. κῆ δὲ τῆς Φαρνάκης αὐτῶς μὲν ἐν ἀδεία ἔπει-
 σῆν τῆν γῆν ἔστιν, οἰκτεῖρ δ' ὅ τοῖς ὑποκειμένοις τῆ μεταφορᾷ
 τῆς σελήνης Ἀίθιοπας ἢ Ταπροβανούς μὴ βάρους ἀδῶς ἐμ-
 πέση ἕσοῦτον. καίτοι τῆ μὲν σελήνῃ βοήθησεν πῶς ὅ μὴ πῆσειν,
 ἢ κίον αὐτῆ, κῆ ὁ ῥίζας τῆς πῶν ἀγωγῆς. ὡς περ ὅσα τῆς
 σφειδῶναις ἐντελέντα τῆ καταφορῆς κῆ πῶν ἴχει τῆν κῆ κῆ
 ἀφίεχουσι. ἀλλ' ὄξε τῆς ἐκαστῆ κῆ φύσιν κῆ πῶν ἀλλῶ
 μηδενός ἀποσφρέφται. διὸ τῆν σελήνῃ ἔσθ ἀλλ' ὅ βάρους,
D ὑπὸ τῆς πῶν ἀφίεχουσι τῆν ῥοπῆν ἐκ κρουόμενον. ἀλλὰ μᾶλ-
 λον ἰσως λόγῃν εἶχε θαυμάζειν, κῆ πῶν αὐτῆς πῶν ἀφίεχουσι,
 ὡς περ ἢ γῆ, κῆ ἀπῆρῶν τῆς δὲ σελήνῃ μὲν ἐκ μὲν ἀφίεχουσι
 τῆν τῆς δὲ πῶν μὴ φέρεσθαι τῆν δὲ γῆν ἐπῆρῶς κῆ πῶν ἀ-
 μοισιν οὐσαν, εἰκῆς ἢ μόνῃ τῶν βαρύνοντι μὲν βαρυτέρα
 δὲ ἔστι τῆς σελήνης, οὐχ ὅσα μείζων, ἀλλ' ἐπῆ μᾶλλον, ἀτε
 δὲ ἢ ἀφίεχουσι κῆ πῶν ἐλαφῆς γεγημημένης. ὅλως
 δὲ εἰσὶ κῆ πῶν ἀφίεχουσι ἢ σελήνῃ μᾶλλον, εἰ πῶν ἔστι, γῆς δει-
 σῆναι κῆ πῶν, ἐὶ ἢ βέλπε κῆ πῶν ἀφίεχουσι, κῆ πῶν ἀφίεχουσι
 ζῶ πῶν τῆς δὲ πῶν οὐ γὰρ ἔστι πῶν πῶν ὑλῆς ἀφίεχουσι
E πῶν ἀφίεχουσι. γῆ δὲ φάτε ὑμεῖς ἀφίεχουσι κῆ πῶν ἀφίεχουσι
 ἀφίεχουσι. Γαῖν μὲν οὐκ (εἰ περ ὁ Φαρνάκης) τῶν οἰκῶν κῆ πῶν
 φύσιν τῶν πῶν ἴχουσαν, ὡς περ αὐτῆ ὁ μεσον. ἔσθ γὰρ ἔστι πῶν
 ὄν ἀφίεχουσι πῶν τῶν βάρη ῥέποντα, κῆ πῶν ἀφίεχουσι, κῆ πῶν
 ἀφίεχουσι πῶν ἀφίεχουσι. ἢ δὲ αὐτῶν κῆ πῶν ἀφίεχουσι πῶν ἀφίεχουσι
 ἀφίεχουσι πῶν ἀφίεχουσι, ἀφίεχουσι ἐκ θλίβῆς ἀφίεχουσι, μᾶλλον
 δὲ ἀφίεχουσι ἢ πῶν ἀφίεχουσι οἰκεία ῥοπῆ καταφερέμενον. πῶν τῆς
 ἐγὼ τῶν ἀφίεχουσι κῆ πῶν ἀφίεχουσι βελόμενος ἀφίεχουσι
 ἀφίεχουσι, τὸν Θεῶν ἀφίεχουσι, Τῆς (ἢ πῶν) ὡ Θεῶν εἰρηκε τῆ
 ἀφίεχουσι ὡς ἰατρῆ πῶν ἀφίεχουσι κῆ πῶν ἀφίεχουσι φαρμακῶν
 ἀφίεχουσι; ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι δὲ τῶ Θεῶν ὅτι Σοφοκλῆς, Καὶ
F δότεον (εἶπον) ὑπὸ ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι. φιλοσόφων δὲ
 ὅσα ἀφίεχουσι, αὐτῶ τῶν ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι
 ἀφίεχουσι, καὶ μαχόμενοι πῶν ἀφίεχουσι τῶν ἀφίεχουσι
 ἀφίεχουσι, ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι ἀφίεχουσι.

Sed Solem quidem vos, mi Apollonida, innumeris A
stadiorum millibus abesse à summo cælo dicitis, ac
Luciferam supra eum, & Mercurium aliosque pla-
netas, inferiores stellis inerrantibus, & qui magnis
inter se spaciis diuisi motus suos conficiant: ponde-
ribus verò & terrenis corporib. nullam putatis in
mundo inter se distātiā, nullum spaciū tribui.
Vidētis ridiculum esse, negare Lunam esse terram,
quia distat ab inferiori regione: & dicere stellā eam
esse: cum tot stadiorum millib. à superiore cælo de-
pressa, & quasi in fundum quendam demersa sit: tā-
to quidem inferior astris est, vt mensura interualli
non possit exprimi, & vos mathematici in ea ratio- B
cinanda numeri deficient, terram quodam modo
attingit, ac pone eam circumuecta, veluti orbitam
currus quādam replicat. vt ait Empedocles:

Quæ circum summam

Non enim vmbra eius superat sæpenuero, pau-
latim emergens ob Solis illuminantis magnitudi-
nem. sed ita videtur proximè, & fere in vnīs terræ
circumagi, vt terra lumen Solis ei obstruat, quando
non attollit sese supra vmbrosā hanc, & nocturnam
& nocturnam regionem, quæ est terræ sorte con-
cessa. Itaque arbitror nobis audacter dicendum in
terræ terminis esse Lunam, ideoque ab huius extre-
mis, lumini Lunæ officii. Considera porro omiſſis
aliis inerrantibus & vagis, quæ demonstrat Aristar-
chus libro De magnitudinibus & interuallis. Solis
scilicet à Luna distantia ad interuallum quò à no-
bis ea abest maiorem esse rationem octodecupla,
minorem vigecupa. & tamen qui Lunæ minimam
altitudinem tribuunt, eam faciunt tantam, vt Lu-
næ à nobis distantia terræ semidiametrum quin-
quagies sexies contineat. est autem linea à centro
ad superficiem terræ xl millium, si eos sequimur,
qui medium tenuerunt in adsignandis mensuris.
vnde ratiocinari licet, Solem à Luna amplius quam D
quadrages millena stadia, & trecenta millia abesse
stadiorum. tam longe est à Sole remota Luna ob
grauitatem, & tā prope ad terram collocata. Quare
si locis diuidendæ sunt naturæ, profecto terræ por-
tio & regio Lunam sibi vindicat, hancq; ea sibi &
res terrenæ iure cognationis & vicinitatis petunt p-
priam. Neq; verò arbitror nos peccare quicquam,
si iis quæ superiora vocantur corporibus tantum in-
teruallum tribuentes, inferioribus quoq; spaciū
aliquod suæ conuersionis concedimus, quod est à
terra ad Lunam vsq;. Nam & is modum egreditur,
qui solam cæli superficiem extremam supra, reli-
qua omnia infra esse dicit: neq; tolerari potest, qui
terra, atq; adeo centro eius inferiorem locum circū-
scribit. Sed & mobili. * hic interuallum debitum
concedente ob magnitudinem mundo. qui vero
postulat vt omne sursum esse dicatur & sublime
quod est supra terram: ei alius occinet statim hac
lege deorsum debere haberi quidquid est infra stel-
larum fixarum globum. denique quo pacto dicitur
terram in medio iacere, cuius tandem rei? Nam V-
niuersum quidem infinitum est: infinito, neque
principium neque finem cum habeat, non conuenit
habere medium. nam ipsum quoque centrum
extremitas quædam siue terminus est: infinitas pri-
uatio est terminorum. Qui autem nō Vniuersis sed
mundi medium putat terram, factus est, si non cē-
set mundum eadem teneri infinitate. nam ne huic
quidem medium est ab Vniuerso relictum, cum la-
te & fundamento carens in infinito feratur inani ad nihil quod naturæ ipsius sit accommodatum: aut si subsistat,

A δὲ ἡλιον μὲν ἀπὸ πλείοις μυριάδας ἀπέχει τῆς αἰώ περὶ
φορέας, φατέ, εἶπεν, ὡ φίλε Ἀπολλωνίδη, καὶ φωσφόρον ἐπὶ
αὐτῶν, καὶ εἰλβόνα, καὶ τοὺς ἄλλους πλανήτας, ὑψιμένοις
τε τῷ ἀπλανῶν, καὶ πρὸς αἰθέροις ἐν ἀφῆσι μεγά-
λαις φέρεσθαι. τοῖς δὲ βαρέσι καὶ γέωδεσιν ἐσθέρμιαν οἰέ-
σθαι τὸν κόσμον ἀρυχόμενοι παρέχειν ἐν αὐτῶν καὶ ἀφῆσι.
ὁρατέ οὐ γὰρ γέωδον ἐστὶν εἰ γῆν οὐ φήσομεν εἶ τὴν σελιῶν
ὁπτις καὶ τὸ χεῖρον ἀφῆσεν, ἄστρον δὲ φήσομεν, ὁρῶντες
ἀπὸ σμίντων αἰώ περὶ φορέας μυριάσι σταδίων ἑκαύταις,
ὡς ἐφῄβουτον ἴνα καταδεδικῆται. τῷ μὲν γὰρ ἄστρον κατὰ
B τέρω ἑσούτον ἐστὶν ὅσον ὅσον αἰ πῆ εἶποι μέτρον, ἀλλ᾽ ὅτι λέ-
ποισιν ἡμᾶς τοῖς μαθηματικῶν ἐκλογισμοῖς οἱ ἀει-
θμοί. τῆς δὲ γῆς ἔσπον πῆν ἴσχυει καὶ περὶ φέρον μὴ πλη-
σίον. ἄρματος ὡς ἐφῄβουτον, ἀελλίοςται φησὶν Ἐμπεδοκλῆς,
ἢ τε περὶ ἀκρον. ὅσο δὲ τὴν σκιάν
αὐτῆς ὑπερβάλλει πολλάκις ἐπὶ μικρὸν ἀρομύνη, τὰ παμ-
μέγεθες εἶ) ὁ φωδίζον δὲ οὕτως εἰσκειν ἐν χεῖρ καὶ χεῖρον
ἐν ἀγκάλαις τῆς γῆς περὶ πολεῖν, ὡς τε ἀπὸ φερέσθαι
C πρὸς τὸν ἡλίον ὡς αὐτῆς, μὴ ὑπερβαρυστά τὸν σκιερὸν
καὶ φθόνιον καὶ νυχθημερόν τῶτον τόπον, ὅς γῆς κληῖρος ἐστὶ. διό
λεκτέον οἴμη φάρου ὡς ἐν τῆς γῆς ὀρεγὶς εἶ) σελιῶν
ὑπερ τῷ ἀκρον αὐτῆς ὅτι περὶ ὀρεγόμενον. σκῆπει δὲ τοῖς
ἀλλοῖς ἀφῆσι ἀπλανῶν καὶ πλανῆτας, ἀδείκναι Ἀείσαρ-
χος ἐν τῷ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποσημάτων, ὅτι ὁ τῷ ἡλίου
ἀπόσημα τῶ ἀποσηματος τῆς σελιῶν, ὁ ἀφῆσεν ἡμῶν
πλέον μὲν ἢ ὀκτωκαίδεκα πλάσιον, ἔλαττον δὲ ἢ εἰκοστα-
πλάσιον ἐστὶ. καὶ τοῖ οὐ τὴν σελιῶν ὅτι μῆκιστον ἀκρον, ἀ-
πέχει (φησὶ) ἡμῶν ἕξ καὶ πεντηκοντα πλάσιον τῆς ἐκ τῶ κέν-
E θρου τῆς γῆς. αὐτὴ δὲ ἐστὶ τεσσάρων μυριάδων καὶ κτ᾽ τοῖς μέ-
σως ἀναμείξωτας, καὶ ἀπὸ ταύτης συλλογισόμενοι, ἀ-
πέχει ὁ ἡλῖος τῆς σελιῶν πλέον ἢ πεδραχιχιλίας τελάκον-
τα μυριάδας. οὕτως ἀπέχεται τῷ ἡλίῳ ἕξ βαρέας, καὶ πρὸς
το τῷ γῆ ποροσχερῶρκεν. ὡς τε εἰ τότε τοποῖς τῶ οὐσίας δια-
ρετέον, ἢ γῆς μοίρα καὶ ὡρα ποροσκαλεῖται σελιῶν, καὶ
τοῖς περὶ γῆν ποροσκαλεῖται καὶ σώμασιν ὅτι διχῶς ἐστὶ καὶ ἀγ-
χρεῖαν καὶ γαιτῆσιον. καὶ οὐ γὰρ (οἴμη) πλημμελοδύνη,
ὅτι τοῖς αἰώ ποροσχερῶρκεν βαρῶς ποσοδόν καὶ ἀφῆσι-
μα διδόντες ἀπολείπων μὲν τινα καὶ τὰ κατὰ περὶ ὀρεγόμενον
καὶ πλάτος ὅσον ἐστὶν ἀπὸ γῆς ὅτι σελιῶν. οὐτε γὰρ ὁ τῷ
ἀκρον ὅτι φάνειαν τῶ οὐρανοῦ μόνον αἰώ, τὰλλα δὲ κατὰ
ποροσχερῶν ἀπόρητα μέτερος ἐστὶν οὐτε ὁ τῷ γῆ, μᾶλλον ὅ
ὁ τῷ κέντρῳ ὁ κατὰ περὶ ὀρεγόμενον ἀεκετος, ἀλλὰ καὶ κινη-
E τικῶ ταύτη ἀφῆσιμα ὁ δέον ὅτι χεῖρον τῶ
κόσμου ἀφῆσι μέγεθός. πρὸς δὲ τὸν ἀξιοῦντα πρὸ δῆν αἰώ
καὶ μετέωρον εἶ) ὁ ἀπὸ τῆς γῆς, ἔτερος αὐτῆ καὶ πάλιν, ἀ-
γῆς εἶ) κατὰ ὁ ἀπὸ τῆς ἀπλανοῦ περὶ φορέας. ὅλως ὅ πῶς
λέγεται καὶ πῆνος ἢ γῆ μέση καίται. ὁ γὰρ πρὸ ἀπείρου ἐστὶ. τὰ
δὲ ἀπείρου μῆτε ἀρχὴν ἔχοντι, μῆτε πέρας, οὐ ποροσκα-
μέσον ἔχειν. πέρας γὰρ πρὸ μέσον ἢ δὲ ἀπειρία, περὶ
των φησὶς. ὁ δὲ μὴ τῶ πρὸ τῶς ἀλλὰ τῶ κόσμου μέσση εἶ)
F τὴν γῆν ἀποφαιρόμενος ἢ δὲ ἐστὶν, εἰ μὴ καὶ τὸν κόσμον αἰ-
τόν ἐν ἑαδῶν ταῖς αὐταῖς ἀπολείας νομίζε. ὁ γὰρ πρὸ, οὐ-
δὲ τούτω μέσον ἀπέλιπεν, ἀλλὰ ἀνεστός καὶ ἀνιδρυτός
ἐστὶν ἐν ἀπείρῳ κενῶ φερόμενος πρὸς ὅσον οἰκείον,

Εἰ ἄλλω πινὰ τῆ μὲν ἀνίμω δὲ ἀμύδρος ἔσκηκεν, ἔχ' τὴν
τῆ τοῦ φύσιν ὁμοία καὶ αὐτὴ σελιώης εἰκάζειν πινὴ πᾶρεστιν
ὡς ἑτέρα πινὴ ψυχῆ καὶ φύσιν μάλλον
Διὰ φορεαί, τῆς μὲν ἀρεμύσης ἀνταῦτα, τῆς δὲ καὶ φερε-
μύσης. αὐτὸ ὅτι τῶν, ὅρα μὴ μέγα πη λείληθεν αὐτῶν. Εἰ γὰρ
ὁποσονοῦ καὶ ὅτι αὐτὸ ἐκ τῶν γήρηται τῆ κέλευθου τῆς γῆς αὐτὸ ἔ-
στιν, οὐδὲν ἔστι τῆ χόσμου καὶ τῶ μέγος. ἀλλ' αὐτὸ καὶ ἡ γῆ καὶ
πᾶ ἔπι γῆς, καὶ πᾶ ἄπλως σῶμα ὃ κέντρῳ αὐτοῦ εἰσκηχὸς ἢ
αὐτοῦ κέντρου αὐτὸ γίνεται, καὶ τῶ ὅ μόνον ὄν ἐν, ὃ ἀσώματον σῶ-
μειον ἔκρηνο, ὃ αὐτὸς πᾶ ἄντικεῖται τὴν τῆ χόσμου φύσιν ἀνα-
καῖον. εἶγε δὴ ὃ καὶ τῶ αὐτὸς ὃ αὐτὸ καὶ φύσιν ἀντικεῖται. καὶ
οὐ τῆτο μόνον ὃ ἀποποιῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰτίαν ἀπολλοῖ τὰ βάρ-
ρη, δι' αὐτὸ δὲ αὐτὸ κατὰ ῥῆπαι καὶ φέρεται. σῶμα μὲν γὰρ οὐδὲν
ἔστι καὶ τῶ αὐτὸς ὃ κινεῖται. ὃ δὲ ἀσώματον, οὐτε εἶχός, οὐτε
βούλωνται ποσά τῶν ἐξ ἑαυτῶν ὡς τε πᾶτα κατὰ τῆναι
ἐφ' ἑαυτὸ, καὶ αὐτὸ σὺν ἐχῶν. ἀλλ' ὅμοιος ἀλλοθρον δει-
σκέται καὶ μαχρόθρον τοῖς αὐτοῖς, ὃ ἀντὸν χόσμον ὄ-
λον ἔσ' ὃ, ὃ δὲ καὶ τῶ μῆτην ἀλλ' ἢ πέρας ἀσώματον καὶ ἀ-
διὰ σατον. ἐκρηνο δὲ ἀλλοθρον, ὡς λέγουσιν ἡμεῖς, τὰ τε ἀντὸν
χόσμου, καὶ τὰ καὶ τῶ πολλῶ καὶ πλάτος ἔχουσαν διηρη-
σάται. οὐ μὲν ἀλλὰ γέντες (εἰ βούλει) αὐτὸς φύσιν ἐν οὐ-
ρανῶ τοῖς γῶδεσι τὰς κινήσεις ἀπ' ἀρχῆν, ἀρεμα, μὴ βάρ-
ηκῶς, ἀλλ' ἀπὸ αὐτῶν σκοπῶν, ὅτι τῆτο τῶν σελιώων ἔ-
δείκναι γῶν μὴ οὐσαν, ἀλλὰ γῶν ὅπου μὴ πέφυκεν οὐσαν.
ἐπεὶ καὶ ὃ πῦρ ὃ Αἰτῶν ἀπὸ γῶν αὐτὸς φύσιν ἔστιν,
ἀλλὰ πῦρ ἔστι καὶ ὃ πῦρ τοῖς ἀσχοῖς αὐτῶν φέρεται, ἐστὶ μὲν
αὐτὸ φέρει φύσει καὶ κῆρον, ἢ καὶ δὲ ὅπου μὴ πέφυκεν ἀπὸ
ἀνάγκης. αὐτὴ δὲ ἡ ψυχὴ αὐτῶν Διὸς (εἶπεν) ἔσ' αὐτὸς φύ-
σιν τὰ σῶμα πᾶ σὺν ἐκταί βραδεί (καχεῖα καὶ ψυχρῶ πυ-
ρῶθῆς, ὡς αὐτὸς φασί, καὶ ἀόρατος ἀϊδῆται. Διὰ τῆτο
ὄν σῶμα πᾶ ψυχῶ μὴ λέγουσιν ἐξ ἡμῶν, οὐ γῆμα θεῖον
ἀπὸ βεῖθῶν, ἢ πᾶχῶν, ἔχον ὅν τε πᾶτα καὶ γῶν καὶ γᾶ-
λασσῶν ἐν αὐτῶν αὐτοῦ ποσῶν, καὶ διὲς ἀμύδρος εἰς σάρ-
κα καὶ κῆρον καὶ νεῖρα καὶ μυελούς, καὶ παρῶν μυελῶν μετὰ
ὑψῶθῆς. ὃ δὲ Ζεὺς ἡμῖν ἔσ' ὃ, οὐ τῆ μὲν αὐτῶν φέρεται γῶ-
μύδρος εἶνεστι μέγα πῦρ καὶ σὺν ἐχῶν, νυκτὶ δὲ ὑφέεται καὶ
κέκαμῶται, καὶ διεσπῶται, πᾶ γῆμα γῆρῶν καὶ
γῶμύδρος ἐν τῶν μεταβολῶν, ὡς τε ὅρα καὶ σκοπεῖ δαι-
μόνιε μὴ μέθῆς καὶ ἀπάγων ἔχουσαν ὅπου πέφυκεν ἔσ' ὃ,
Διὰ τῶν πινὰ χόσμου φιλοσοφῆς, καὶ ὃ νεῖχος ἐπάγῆς ὃ
Εμπεδοκλέους τοῖς αὐτοῖς μάλλον δὲ τοῖς παλαιοῖς
κινήσῶ πᾶσας ἔπι τῶν φύσιν, καὶ γῆρῶν καὶ τῶ μῆτη-
κῆν ἐκείνῳ καὶ φερεαὶ ἀσχοῖς καὶ πλημμέλειαν ἔπι-
δεῖν ποῖθῆς, καὶ ὃ βαρὺ πῦρ, καὶ καὶ
ὃ κῆρον, ἔσ' ὃ ἢ ἡελίοιο δεδίθηται ἀγλαόν εἶδος, οὐ
δέ μὲν ἔσ' ὃ ἀσχοῖς γῶν οὐδὲ γᾶλασσα, ὡς φασί Εμπε-
δοκλέους, ἢ γῆ θερμότητος μετεῖχει ἔχ' ὕδωρ πῶμῶτος, ἐκ
αὐτῶ πῆ τῶν βαρέων, ἢ καὶ τῶ πῆ τῶν κῆρων ἀλλ' ἀκροατοῖ
καὶ ἀπορροῖ καὶ μονάδε: αὐτῶ ὅλων ἀρχαί, μὴ αὐτοῦ ἀμύδρος
σῶ γῆρῶν ἐπέσῶ αὐτῶ ἐπέσῶ μῆδε κινῶναι, ἀλλὰ φε-
ρῶσαι καὶ ἀπορροῖ φερεαὶ, καὶ φερεαὶ φερεαὶ ἰδίας καὶ
αὐτῶ δεισ, ἔσ' ὃ εἶχον ὡς ἔχει πᾶν, ἔσ' ὃ ἀπεισι κατὰ Πλα-
τῶνα. οὐτέστιν, ὡς ἔχει τὰ σῶματα νοῦ καὶ ψυχῆς ἀπολιπού-
σης. ἀρεῖς οὐ ὃ ἡμερτῶν ἢ κεν ἔπι τῶν φύσιν ἐκ αὐτῶ
νοῖας, φιλότητος ἐξ ἡελίου, καὶ Ἀφροδίτης, καὶ Ἐρωτός,

A aliam manendi causam inuenerit quam loci natu-
ram. Eadem licet de Luna conicere, alia eam ani-
mo potius & natura * differentia: altera hac
quiescente, altera in motu versante. Prater hæc ve-
rò considera, an non magna res ipsos fugerit. Si enim
quidquid quocunq; modo extra centrum terre
est, dici oportet supra esse, nulla pars mundi infra e-
rit: sed supra fuerit & terra & omnia quæ ei incum-
bunt, & simpliciter quoduis corpus centro circum-
positum: infra aut vnicum illud corporis expers pū-
ctum, atq; hoc necesse erit omni mundi naturæ op-
poni: quando superum & inferum naturæ ratione
in vicem opponuntur. Neq; hoc duntaxat est in hac
re absurdum: sed causam quoq; grauia perdunt, ob
quæ deorsum vergant atque ferantur, cum nullum sit
infra corpus ad quod moueantur. nam quod corporeū
non est, id neq; probabile est, neq; ipsi volunt tanta
esse vi præditum, vt omnia ad se trahat & circa se
contineat. Interim ergo rationis hoc & ipsis rebus
repugnans manebit, totum mundum supra esse, in-
fra nihil, excepto corporis & diuisionis experte, ter-
mino. Illud verò contentaneum est, quod nos dicimus,
super & inferis regionibus satis ampla esse spacia tri-
buta. Sed tamen, si ita vis, ponamus contra naturam
in celo terrestribus motum adscribi: sensum iam, non
cōmotis (vt fiti i tragediis) animis agendum hoc cō-
sideremus, hinc non demonstrari Lunam non esse
terram, sed terram alieno a sua natura loco sitam.
quandoquidem ignis etiam a tneus contra naturam
infra terram est, ignis tamen est: & vtrius contentus
aer natura leuis est, sursumq; fertur, necessario ta-
men eo cogitur, quo vltro non ferretur. Ipsa autem,
dii boni, anima an non contra suam naturam inclu-
sa tenetur corpori tardo & frigido, ignea ipsa vobis
autoribus & sensu nullo videnda. neq; tamen idcir-
co dicimus animam corpore aboleri, aut esse nihil,
non rem diuinam ob corporis grauitatem & molē:
sed quæ toto celo, omni terra mariq; peruagatis in
carnes, ossa, medullasq; subeat, & cum humore in-
finitis perpeffionibus sua obnoxia. Jam ille vester
Iupiter nonne sua natura inest magnus & cōtinuus
ignis, & tamen nunc se demisit, atq; inflexit omni-
umq; colorum formam accipit in se per omnigenas
mutationes. Proinde vide tu, homo belle, ne transferens,
& abducens vnumquodq; eo, vbi natura il-
li locū videtur adsignasse, quandam dissolutionem
mundi cōuenteris, & Litem Empedocleam rebus
immittas: aut potius præcos illos excites cōtra natu-
ram Titans & Gigantes, fabulosamq; illam & ter-
ribilem confusionem atq; errores introducas seor-
sim omne graue, omne leue ponens.

*Non hec iam Solis species formosa timetur,
Non terra hirsutum genus, aut sulfuris unda:*

non terra caloris erat particeps, non aqua spiritus:
nihil grauium sursum, leuium deorsum mouebi-
tur. Sed mixtionem fugientes, & ab omni con-
iunctione abhorrentes res, solitariaeque eæ, quæ
principia rerum censentur, non admittentes
vllam contemperationem altera alterius, om-
nem communicationem auersantes, suisque
peculiaribus & contumacibus contentæ moti-
bus, eo modo habebant, quo Vniuersum a quo
Deus abest, vt Plato dixit: hoc est, sicut se ha-
bent corpora animis destituta & mente. donec
desiderabilis facultas Providentiæ venit in natu-
ram, amicitiamq; iis, Veneri, m, & amorem indidit:

vt Empedocles, Parmenides, Hesiodus cecinerunt. A vt locum mutant res, & vna alterius facultate im-

ως Εμπεδοκλής λέγει καὶ Παρμενίδης, καὶ Ησίοδος, ἵνα καὶ τῶν αἰθέρων, καὶ διώματι ἀπὸ ἀλλήλων μεταλα-

Inspice tergigraues conchas quandoq; marinas: Buccinus exemplog, obducēta chelys tibi saxo Effepotest, summo vt videas in corpore terram. neque lapidea optimu nt aut affligunt humorem cui incumbunt, οἱ γὰρ χρονα χρωτὸς ὑπερτατα γαγεταύουσαν. καὶ οὐ πιέζει ὁ λιθαδες ὁσδὲ καταθελεβί τὴν ἕξιν ὀπακείμνον,

δὲ αὐτῶν ἀφ' ἑαυτῶν ἢ δὴ ὁ φαινόμενον ἀδεαῖς λέγειν, οὐ δὲν ἔοικεν ὄλου μέρεσ ἀντὶ καὶ ἑαυτῶν τὰξιν, ἢ ἔσιν ἢ κινήσιν ἰδίαν ἔχον, ἢ ἀπὸ πρὸς αὐτῶν καὶ φύσιν ποροσασθρβύσφεν, ἀλλ' ὅταν ἕκαστον οὐ χρονα γέρονε, καὶ πρὸς ὁ πέφυκεν, ἢ πεποίηται, τούτω παρῆχη χροναίμνος καὶ οἰκείως κινουμνον ἑαυτῶ, καὶ πάχον ἢ ποιουμ ἢ ἀφαιρέμνον ὡς οἰκείω πρὸς σαθηλαί ἢ κάλλος ἢ διώματι ὀπιτήδειόν ἐστὶ, τότε δοκεῖ τὴν καὶ φύσιν χρονα ἔχον καὶ κινήσιν καὶ ἀφαιρέσιν. ὁ γοῦν ἀιδροπος, ὡς ἐπὶ τῶν ὄντων ἕτερον καὶ ἀφύσιν γέρονε, αἰὼ μὲν ἔχει τὰ ἐμβειθῆ καὶ γεῶδη μάλισα πρὸ τὴν κεφαλίω, ὁ δὲ τοῖς μέσοις τὰ θερμά καὶ πυρώδη. τῶν δὲ ὀδόντων οἱ μὲν ἀμώθεν, οἱ δὲ κέτωθεν ἐμφύονται, καὶ ὁσδὲ τερον πρὸς φύσιν ἔχουσιν. οὐ δὲ τὸ πρὸς ὁ μὲν αἰὼ πρὸ τὰ ὀματα ἀπὸ πρὸς καὶ φύσιν ἐστὶ, ὁ δὲ ὁ χροναίμνος καὶ καρδία πρὸς φύσιν, ἀλλ' ἕκαστον οἰκείως καὶ χροναίμνος τέτακται. Ναὶ μὲν κηρύκων τε λιθορρίνων χελύων τε καὶ πρὸς ὀφρέου φύσιν (ὡς φησὶν ὁ Εμπεδοκλής) καταμαμθάνων Ἐἴθ' ὅφει χρονα χρωτὸς ὑπερτατα γαγεταύουσαν. καὶ οὐ πιέζει ὁ λιθαδες ὁσδὲ καταθελεβί τὴν ἕξιν ὀπακείμνον,

ὁδὲ γὰρ πάλιν ὁ θερμὸν ὑπὸ χυφότητος εἰς τὴν αἰὼν ἰσχυ-
 ραὶν ἀποπλάσσειν οἷον ἔχεται· μέμικται δὲ πῶς πρὸς ἀλλήλα
 καὶ σὺν τετακται καὶ τὴν ἐκάστου φύσιν οὕτως οὖν εἰκὸς ἔχειν
 καὶ τὸν κόσμον, εἴ γε δὴ ζῶν ὄντι, πολλαχρὸν γινώσκοντα, πολ-
 λαχρὸν δὲ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ πνέυμα, ὅτε ἐξ ἀνάγκης ἀπο-
 τεθλιμμένοι ἀλλὰ λόγῳ ἀφαιρησθημένοι. ὁδὲ γὰρ ὁ-
 φθαλμὸς ἐν αὐτῷ τῷ σώματι ὄντι ὑπὸ χυφότητος
 ἐκπεσθεῖς, ὁδὲ ἡ καρδία τῷ βάρει ὀλισθούσα πέσῃ καὶ
 εἰς τὸ γῆρας, ἀλλ' ὅτι βέλπον ἡ οὕτως ἐκείτην τετάχθαι.
 μή τοιῦν μῆτε τῷ τῷ κόσμου μερῶν νομίζοντι μῆτε γινώ-
 σκοντι καὶ αὐτὰ συμπεσοῦσαν ἀφ' ἀέρος, μῆτε τὸν ἥλιον
 (ὡς ἔπειτα Μῆτρώδωρος ὁ Χίος) εἰς τὴν αἰὼν ἰσχυρῶν ἀσχυρῶν δι-
 κίων ὑπὸ χυφότητος ἐκτεθλίφθαι, μῆτε τοῖς ἄλλοις ἀφεί-
 ρας ὡς πρὸς ἐν ζυγασθμῶ ἀφαιρησθῆναι, ἐν οἷς εἰσι
 γεγενῆσθαι τόποις· ἀλλὰ τῷ τῷ λόγῳ κραταιῶν, οἱ μὲν ὡς-
 πρὸ ὄμματα φωσφόρα τῷ πρὸς ὅσῳ τῷ πνέματι ἐκτεθλι-
 μένοι ὑπερβύσιν ἡλιος δὲ καρδίας ἔχον διώματι, ὡς ἄσπερ
 αἷμα καὶ πνέυμα ἀφαιρησθῆναι καὶ ἀφαιρησθῆναι ἐξ ἐ-
 αὐτῆς θερμότητος καὶ φῶς· γῆ δὲ καὶ θαλάσση χεῖται καὶ φύ-
 σιν ὁ κόσμος, ὅσα κελιά καὶ κύβητι ζῶν. σελήνῳ δὲ ἡλίου
 μεταξὺ καὶ γῆς, ὡς ἄσπερ καρδίας καὶ κελίας ἡπαρ, ἢ πῶς μαλ-
 θαχρὸν ἄλλο σολάγγιον, ἐκ χειρὸς, τὴν τε αἰὼν ἀλέαν εἰ-
 τῶν ἀφαιρησθῆναι, καὶ τῶν ἐκτεθλιμμένων ἀναθυμιάσεως κέλ-
 πει καὶ κατὰ σφλεπῶν ὑπερβύσιν ὑπερβύσιν ἀναδίδωσιν· εἰ δὲ
 καὶ πρὸς ἄλλα τῶν γὰρ ἀέρος καὶ θερμῶν ἔχει πῶς πρὸς
 φέρειν χεῖραν, εἰδὼν ἡμῖν. ἐν πνέματι δὲ κραταιῶν βέλπον
 ὁ κραταιῶν κραταιῶν. πῶς οὕτως ἀβύσσῳ ἐξ ὧν ἐκείνοι
 λέγουσι τὸ εἰκὸς. λέγουσι δὲ τῶν ἀέρος τῶν ἀέρος καὶ
 λιπὸν ὑπὸ μέρους οὐρανὸν γεγενῆσθαι· τὸ δὲ πνέματι
 καὶ σὺν εἰληθῆν, ἄσπερ. τούτων δὲ τῶν ἰσχυρῶν ἐν τῇ σι-
 λήνῳ καὶ σολάγγιον. ἀλλ' ὅμως ὅταν πάρεστιν ὅτε ἀπο-
 κερκισθῆναι τῶν ἀέρος τὴν σελήνῳ, ἀλλ' ἐπὶ πολλῶν ἐν τῷ
 πρὸ αὐτῶν ἐμφερῶν, πολλῶν δὲ ὑπὸ αὐτῶν ἔχουσαν
 ἀέροντι

A neq; contra calor leuitate sua sursum euolans per-
 it: sed omnia sunt commixta, inter seque compo-
 sita, pro rei cuiusvis natura. Quamobrem probabile
 est mundum etiam, si quidem animal est, multis in
 partib. terram habere, in multis aquam, ignem, ae-
 rem: non necessitate aliqua elisa hæc eo, sed ratione
 ita disponente. nam neq; oculus isthac in parte cor-
 poris est, leuitate eo compulsus sua: neq; cor sua gra-
 uitate in pectus delapsus est: sed vtrunque ita col-
 locatum, quia hoc modo erat conducibilius. Non
 ergo putemus de mundi partibus terram huc pon-
 dere suo prolapsam, solem vtris in morem sursum
 leuitate sua elisum, aut reliquas stellas veluti in bi-
 lance momento facto ea in quibus sunt loca occu-
 pauisse. Etenim ratione prævalente, stellæ tan-
 quam Luciferi oculis in facie vniuersi insertæ cir-
 cumferuntur. Sol autem qui cordis habet vim, ex
 sese calores & lumen tanquam sanguinem diffun-
 dit. terra & mari natura vititur, sicut animal ventri-
 culo & vesica. Luna Soli & terræ interposita, sicut
 iecur inter cor & ventriculum, aut aliud molle vi-
 scus insitum: calorem hac demittit, & quæ hinc ex-
 halant coquendo purgandoq; ad se extollit. quod
 si eius terræ partes & soliditas etiam ad alia habent
 accommodatam rationem: certe vbiq; hæc senten-
 tia potior est, quam quæ necessitate materiæ isthac
 definit. Quid enim ex illorum dictis probabile eli-
 citemus? Dicunt ætheris partes lucidas & tenues ob
 raritatem esse cælum factas: densatas & coactas, a-
 stra, quorum ignauissimum & turbidissimum sit
 Luna. Et tamen videre licet, Lunam non esse ex
 aere secretam: sed etiamnum in multo qui circa i-
 psam est moueri, magnamq; habere infra se ventor-
 rum * volui, & cometas. Adeo non momentis
 grauitatis aut leuitatis vnū quodq; corpus appendi-
 tur, sed alia ratione disposita atque ordinata sunt.
 Hæc cum essent dicta, & Lucius mihi successione
 differendi mandasset, iam ad demonstrationes ten-
 dente sententia: Aristoteles subridens, Testor, in-
 quit, totam tuam disputationem fuisse contra eos
 qui Lunam semigneam facientes, vniuersæ corpo-
 ra alia sursum, alia deorsum vergere suapte sponte
 ponunt. Id autem ne fortuito quidem nobis venit
 in memoriam, esse qui dicat astra cum in orbem
 natura sua reuolui, tum diuersa à quatuor elemen-
 tis esse naturæ, vt & mihi supersedere labore liceat
 & * Lucius *
 Mi homo, inquit, alia fortassis astra & totum
 cælum nobis ponentibus natura esse pura & sin-
 cera, omnisque mutationis & affectionis vacua, ac
 motu circulari prædita, ideoque & nunquam de-
 finente conuersione, nemo in præsentia contra
 certauerit: quanquam innumeræ sunt difficulta-
 tes. Quando autem ista ratio deorsum traducta
 Lunam attigerit? non iam immunitatem perpessio-
 num in ea tueri, eiusque corporis pulcritudi-
 nem potest: sed vt reliquas inæqualitates & discrimi-
 mina omittamus: ipsa illa in Luna apparens faci-
 es, affectione quadam substantiæ, aut admix-
 tione qualicūq; alterius naturæ accidit. Patitur au-
 tem aliquid omne quod miscetur, dum suam amit-
 tit sinceritatem, ac vi à deteriore natura occupatur.

F μυσίων οὐσῶν ἀπειραν. ὅταν ὁ κραταιῶν ἡλίον οὕτως ἴσῃ
 τῆς σελήνης, οὐκ ἐπιφύλαττει τὴν ἀπάθειαν ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ κάλλος ἐκείνου τῷ σώματι; ἀλλ' ἵνα τῶν ἄλλων ἀνω-
 μαλίας καὶ ἀφαιρησθῆναι ἀφαιρησθῆναι, αὐτὸ τῶν τῶν ἀφαιρησθῆναι πρὸς ὅσῳ, πᾶσι πῶς τῆς οὐσίας, ἢ ἀναμύσει πῶς ἐ-
 τέρας ἐπιτηγῆναι. πᾶσι δὲ πῶς ὁ μίγνυρμον ἀποβάλλει γὰρ ὁ εἰλικρινές, θία τῷ χείρονος ἀναπυλάττον.

Ipsius porro Lunę tarditatem, & celeritatis retufio- nem, tum caloris inefficacitatem & obscuritatem, quo (vt Ion ait) nigra non maturatur vua, quid aliud quam imbecillitatem dicemus? Tum Aristoteles: Ergone affectio corpori sempiterno & cœlesti accidit? Omnino verò, inquit ille, mi Aristoteles, terra quatenus est, res pulcherrima, admiranda, & probe ornata videtur esse Luna. sin vt astrum eam, lumenq; , aut corpus diuinum ac cœleste consideras, metuo ne deformis, atque turpis fit, & pulcram appellationē dedecoret. Siquidem in cœlo tam multis astris hærentibus, sola ipsa alieno indiget lumine, vt ait Parmenides,

Et semper Solis radios aduersa tnetur.

Equidem socius noster in disputatione circulari cū illud Anaxagoreum demonstrasset, Solem Lunę suum splendorem impartiri, laudatus est. Ego autem hæc non dicam, quæ a vobis, aut vna vobiscum didici: sed dedita opera ad id quod reliquū est me conferam. Probabile est ergo Lunam non vitri aut crysfalli in morem illuminari, Sole eam suo perlucēte & illustrante lumine: neq; rursus quadam fulgoris & luminis coitione, vt cum faces lumine augentur. Sic enim non minus in nouilunio quam cum dimidius orbis nobis illustratus apparet, toto orbe refulgens nobis videretur: non cohibens neq; obstruens Solis radiis transitum, sed ob rarietatem transmittens. Neq; verò Sol lumen Lunę ei contemperato suo accendit. non enim vt cum diuiduo, aut vtrinq; gibbo orbe Luna cernitur, declinationes eius & auersiones pro causa possunt poni, ita hoc etiam in nouilunio facere licebit. eū tunc ad amissim, vt ait Democritus, subiecta illustranti, excipiat Solis lumen. itaq; tum & fulgere ipsa debebat, & Sol per eam pellucere. quod tantum abest ne fiat, vt cum ipsa in coitu obscura sit, tum sæpenumero Solem quoque abscondat:

Dissipat in terram radios cum desuper eius,

Et terra spacium tam latum lumine priuat,

Quam latum glauce Luna complectitur orbis.

vt ait Empedocles: perinde ac si in nocte & tenebras, nõ in aliud astrum lumen Solis incidisset. Quod aut dicit Posidonius Lunę profunditatem in causa esse, cur per eam Solis lumen non penetret: id euidenter refellit. Aer enim quantumuis immensus, & qui multis modis q̃ Luna est, pfundior, totus tamen solaribus radiis illustratur. Relinquitur ergo Empedoclis sententiam esse veram: nempe reflexione luminis Solaris ad Lunam, hic ab illa res illuminari vnde fit, vt neq; calidum neq; splendidum ad nos lumen perueniat: q; futurum videbatur, si inflammatio & permixtio luminis fieret. Sed quemadmodum recessus voces obscuriorem soni Echo faciunt: & ictus a resultantibus, telis languidiores accidunt:

Sic Luna feriens fulgor Titanis orbem,

imbecillum hebetemque defluxum ad nos dimittit, ob iafractionem vi debilitata. Sub hæc Sylla: fane, inquit, aliquam hæc verisimilitudinem habent, quod vero validissimum est eorum que contra obiiciuntur, an iam est aliquo pacto explicatum, an vero sefellit socium nostrum? Quid, inquit Lucius, aliud dicis, quam quod de Luna dimidium orbis illustratum exhibente quæritur? Hoc ipsum, aiebat Sylla. Haber enim rationem, quod cum omnis reflexio fiat ad æqualem angulum, cum Luna dimidiata medium cœli tenet, lumen ab ea non fertur in terram, sed ad latus eius delabitur.

A αὐτῆς ὅτι νοθεύει καὶ τὰς ἀμυδρὰς ἀμυδρότητα, καὶ ὁ θερμὸν ἀδρα- νὲς καὶ ἀμυδρὸν, ὡς τὸν Ἴωνα, μέλας οὐ πιπαίνεται βόρει- εἰς τὴν ἠσόμεθα πλὴν ἀδένεια αὐτῆς καὶ πάθος, εἰ πάθος αἰδίω σώματι, καὶ ὀλυμπία μέτεστι; ὁλωσ γὰρ, ὡ φίλε Ἀει- σότελες, γῆ μὴ οὐσα πάγκαλόν τι χεῖμα καὶ σερμὸν ἀνα- φαίνεται καὶ κεχρησμένον· ὡς δὲ ἄφρον, ἢ φάσις, ἢ τι σῶμα θεῖον καὶ ἔσθιον, δὲ δὲ μὴ ἀμορφὸς ἢ ἀσχετῆς, καὶ κα- ταισιμύουσα τὴν καλὴν ἐπικουρίαν· εἰ γὰρ τῆς εἰς ἔσθιν ὡς πούτων ὁ πλῆθος ὄντων μόνη φωτὸν ἀλλοτρίου δεομένη ποί- εσι, καὶ Παρμενίδην, Αἰεὶ παπαίνεσα πρὸς ἀνγὰς ἠελίοιο.

B ὁ μὲν οὖν ἐπῆρος ἐν τῇ Διὰ τριβῆ τῆ το δὴ ὁ Ἀναξαγόρειον ἀποδείξει, ὡς ἡλιος ἀπὸ τῆς σελήνης ὁ λαμπρὸν, ἢ ἡ- δοκίμησεν· ἐγὼ δὲ ταῦτα μὴ ὅτι ἐρῶ ἀπὸ ὑμῶν ἢ μὴ ὑμῶν ἔμαθον, ἐκὰν ὅτι πρὸς τὰ λαίπα βαδιοῦμα. φωτίζεσθαι τοί- νω τὴν σελήνην, ἔχ ὡς ὑέλον ἢ κρύσταλλον· ἢ ἀμύται καὶ Διὰ φαύσθ τὸ ἡλίου, πιθανόν ἐστὶν ἔτι αὐτὴν συλλαμψίν πνα καὶ σικωαυασμὸν, ὡς ἀπὸ αἰ δ᾿ ἀδες ἀξομένον τὸ φῶτος. οὕτω γὰρ ὁ δὲν ἢ πλον ἐν νεμλίαις ἢ διχομλίαις ἔσαι πδωσέλη- νος ἡμῖν, εἰ μὴ ἐγγὺς μὴ δὲ αἰθερῆται τὸν ἡλιον, ἀλλὰ δίδεισιν ὑπομαρότητες, ἢ καὶ σύγκρασιν εἰς λάμπει καὶ σικωεξά- πηδὸς αὐτῆν ὁ φάσις· ἔγὰρ ἐστὶν ἐκκλίσις ἐδὲ ἀποστροφὰς αὐτῆς, ὡς ἀπὸ ὅταν ἢ διχοτομος καὶ ἀμφικυρτος ἢ μίλωσδῆς, αἰπάσθαι πρὸς τὴν σικωόδον. ἀλλὰ καὶ ἐστὶν γὰρ μίλω (Φησὶ Δη- μόκριτος) ἰσαμένη τὸ φάσις ὄντος ὑπολαμβανῆς καὶ δέχε- ται τὸν ἡλιον ὡς τε αὐτῷ τε φαίνεσθαι καὶ Διὰ φαίνεσθαι ἐ- κείνον εἰς ἡμῶν. ἢ ὅτι πολλοὶ δὲ τῆ το ποιεῖν αὐτῆ τε γὰρ ἀδη- λὸς ἐστὶ τῶν καὶ ἀτα, κακείνον ἀπέκρυψε καὶ ἠφάνισε πολ- λάκις, ἀπεσκόβασε ὅτι αἰγὰς (ὡς ἀπὸ Φησὶν Ἐμπεδοκλῆς) ἔστὶ αἴαν καὶ ὑπερθεν, ἀπεσκόβασε ὅτι γαῖης Ἵόασον, ὅσοντ δὲ εἰς ἐπλετο γλαυκώπιδος μίλωσ. κατὰ ἀπὸ εἰς νύκτα καὶ σκότος, ὅτι εἰς ἄφρον ἐτέρο

C τὸ φῶτος ἐμπεσόντος. ὁ δὲ λέγει Ποσειδώνιος, ὡς ὑποβάθους τῆς σελήνης οὐ πε- ραίεται δι αὐτῆς ὁ τὸ ἡλίος φάσις πρὸς ἡμᾶς, ἐλέγχεται κα- ταφαύσις. ὁ γὰρ ἀπὸ ἀπλετος ὦν, καὶ βάθος ἔχων πολλα- πλάσιον τῆς σελήνης, ὁλωσ ἐξηλιούται καὶ καταλαμπε- ται, τὰς αἰγὰς. ἀπολείπεται τοίνω ὁ τὸ Ἐμπεδοκλῆος ἀνακλάσει πνὶ τὸ ἡλίος πρὸς τὴν σελήνην γίνεσθαι τὸν ἐ- ταῦτα φωτισμὸν ἀπὸ αὐτῆς. ὅταν ὁ δὲ θερμὸν ὁ δὲ λαμ- πρὸν ἀφικνεῖται πρὸς ἡμᾶς, ὡσπερ ἡμῶν εἰσὸς, ἐξάψως καὶ μίξωσ φῶτων γερμημένσ. ἀλλ ὅτι αἰ τε φωναὶ κατὰ τὰς ἀνακλάσεις ἀμυροτέραν αἰαφαίνοισι τὴν ἡμῶν τὸ φέγματος, αἰ τε πλῆθαι τῆς ἀφαλομένων βελαν μα- λακώτεραι πρὸς πῶσους, ὡς αἰγὴ τυψασα σελήνωσ κύκλον ὀρῶν, ἀσθεῖ καὶ ἀμυδρὰν ἀνάρροια ἴσθ πρὸς ἡ- μᾶς, Διὰ τὴν κλάσιν ἐκλυομένης τῆς δυνάμεως. ὑπο- λαβῶν ὁ Σύλλας, Ἀ μέλει ταῦτα (εἶπεν) ἔχει πνας πιθαν- νότητας, ὅτι ἰσομεστέρα ἐστὶ τῆς αἰπιπῶντων, ποτερον ἐτυ- χε πίνος πρὸς αμύθιας, ἢ παρῆλθεν ἡμῶν τὸν ἐπῆρον, Τί τὸ λέγεις (εἶπεν ὁ Λόκιος) ἢ ὁ πρὸς τὴν διχοτομον ἀπορούμε- νος; Γᾶν μὲν οὖν (ὁ Σύλλας εἶπεν) ἔχθ γὰρ πνα λόγον ὁ πᾶσις ἐν ἴσας γωνίας γινομένης ἀνακλάσεως, ὅταν ἢ σε- λήνη διχοτομούσα μεσουρανια, μὴ φέρεσθαι ὁ φάσις ἐπὶ γῆς ἀπὸ αὐτῆς, ἀλλὰ ὀλισθαίνειν ἐπέκεινα τῆς γῆς. ὁ γὰρ ἡ- λιος ἐπὶ τῆ ὀρίζοντος ὦν, ἀπεται τῆ ἀκτῆν τῆς σελήνης.

D ὁ φῶτος ἐμπεσόντος. ὁ δὲ λέγει Ποσειδώνιος, ὡς ὑποβάθους τῆς σελήνης οὐ πε- ραίεται δι αὐτῆς ὁ τὸ ἡλίος φάσις πρὸς ἡμᾶς, ἐλέγχεται κα- ταφαύσις. ὁ γὰρ ἀπὸ ἀπλετος ὦν, καὶ βάθος ἔχων πολλα- πλάσιον τῆς σελήνης, ὁλωσ ἐξηλιούται καὶ καταλαμπε- ται, τὰς αἰγὰς. ἀπολείπεται τοίνω ὁ τὸ Ἐμπεδοκλῆος ἀνακλάσει πνὶ τὸ ἡλίος πρὸς τὴν σελήνην γίνεσθαι τὸν ἐ- ταῦτα φωτισμὸν ἀπὸ αὐτῆς. ὅταν ὁ δὲ θερμὸν ὁ δὲ λαμ- πρὸν ἀφικνεῖται πρὸς ἡμᾶς, ὡσπερ ἡμῶν εἰσὸς, ἐξάψως καὶ μίξωσ φῶτων γερμημένσ. ἀλλ ὅτι αἰ τε φωναὶ κατὰ τὰς ἀνακλάσεις ἀμυροτέραν αἰαφαίνοισι τὴν ἡμῶν τὸ φέγματος, αἰ τε πλῆθαι τῆς ἀφαλομένων βελαν μα- λακώτεραι πρὸς πῶσους, ὡς αἰγὴ τυψασα σελήνωσ κύκλον ὀρῶν, ἀσθεῖ καὶ ἀμυδρὰν ἀνάρροια ἴσθ πρὸς ἡ- μᾶς, Διὰ τὴν κλάσιν ἐκλυομένης τῆς δυνάμεως. ὑπο- λαβῶν ὁ Σύλλας, Ἀ μέλει ταῦτα (εἶπεν) ἔχει πνας πιθαν- νότητας, ὅτι ἰσομεστέρα ἐστὶ τῆς αἰπιπῶντων, ποτερον ἐτυ- χε πίνος πρὸς αμύθιας, ἢ παρῆλθεν ἡμῶν τὸν ἐπῆρον, Τί τὸ λέγεις (εἶπεν ὁ Λόκιος) ἢ ὁ πρὸς τὴν διχοτομον ἀπορούμε- νος; Γᾶν μὲν οὖν (ὁ Σύλλας εἶπεν) ἔχθ γὰρ πνα λόγον ὁ πᾶσις ἐν ἴσας γωνίας γινομένης ἀνακλάσεως, ὅταν ἢ σε- λήνη διχοτομούσα μεσουρανια, μὴ φέρεσθαι ὁ φάσις ἐπὶ γῆς ἀπὸ αὐτῆς, ἀλλὰ ὀλισθαίνειν ἐπέκεινα τῆς γῆς. ὁ γὰρ ἡ- λιος ἐπὶ τῆ ὀρίζοντος ὦν, ἀπεται τῆ ἀκτῆν τῆς σελήνης.

E κατὰ τὰς ἀνακλάσεις ἀμυροτέραν αἰαφαίνοισι τὴν ἡμῶν τὸ φέγματος, αἰ τε πλῆθαι τῆς ἀφαλομένων βελαν μα- λακώτεραι πρὸς πῶσους, ὡς αἰγὴ τυψασα σελήνωσ κύκλον ὀρῶν, ἀσθεῖ καὶ ἀμυδρὰν ἀνάρροια ἴσθ πρὸς ἡ- μᾶς, Διὰ τὴν κλάσιν ἐκλυομένης τῆς δυνάμεως. ὑπο- λαβῶν ὁ Σύλλας, Ἀ μέλει ταῦτα (εἶπεν) ἔχει πνας πιθαν- νότητας, ὅτι ἰσομεστέρα ἐστὶ τῆς αἰπιπῶντων, ποτερον ἐτυ- χε πίνος πρὸς αμύθιας, ἢ παρῆλθεν ἡμῶν τὸν ἐπῆρον, Τί τὸ λέγεις (εἶπεν ὁ Λόκιος) ἢ ὁ πρὸς τὴν διχοτομον ἀπορούμε- νος; Γᾶν μὲν οὖν (ὁ Σύλλας εἶπεν) ἔχθ γὰρ πνα λόγον ὁ πᾶσις ἐν ἴσας γωνίας γινομένης ἀνακλάσεως, ὅταν ἢ σε- λήνη διχοτομούσα μεσουρανια, μὴ φέρεσθαι ὁ φάσις ἐπὶ γῆς ἀπὸ αὐτῆς, ἀλλὰ ὀλισθαίνειν ἐπέκεινα τῆς γῆς. ὁ γὰρ ἡ- λιος ἐπὶ τῆ ὀρίζοντος ὦν, ἀπεται τῆ ἀκτῆν τῆς σελήνης.

F πᾶσις ἐν ἴσας γωνίας γινομένης ἀνακλάσεως, ὅταν ἢ σε- λήνη διχοτομούσα μεσουρανια, μὴ φέρεσθαι ὁ φάσις ἐπὶ γῆς ἀπὸ αὐτῆς, ἀλλὰ ὀλισθαίνειν ἐπέκεινα τῆς γῆς. ὁ γὰρ ἡ- λιος ἐπὶ τῆ ὀρίζοντος ὦν, ἀπεται τῆ ἀκτῆν τῆς σελήνης.

Solenim in horizonte constitutus, radiis suis Lunam tangit

διό και κλαδεύσα τωρς ἴσα, ὅτι ἡτέρον ἐκπεσείται πέ-
 ρας, καὶ οὐκ ἀφῆσθ' ἄλλο τι ἀγγύη ἢ ἀπετροφὴ μεγάλη
 καὶ τῶν ἀλλοίων ἐστὶ τῆς γωνίας. ὡς περ ἀδυνάτων ἔστιν. ἀλλὰ
 ἢ Δία (εἶπεν ὁ Λύκιος) καὶ τὸ εἶρηται. καὶ τωρς γε Με-
 νέλαον ἀποδίδωσι ἐν τῷ ἀγαλέχασθ' τὸν μαθηματικόν,
 Αἰχμύομα μὲν (εἶπεν) σοὺ παρόντος ὧ φίλε Μενέλαε, ἦσιν
 ἀναρῆν μαθηματικὴν, ὡς περ θεμέλιον τοῖς κατοπιεῖσιν ὑ-
 ποκειμὲν τωρς ἄμασιν. ἀνάγκη δὲ (εἶπεν) ὅτι τωρς
 τὰ ἴσα τείνεσθαι γωνίας ἀνάκλασιν πᾶσαν, οὔτε φαινόμενον
 αὐτῶν, οὔτε ὁμολογούμενον ἔστιν. ἀλλὰ ἀβιάζεται μὲν
 ὅτι τῶν κυρτῶν κατόπιων, ὅταν ἐμφάσθῃ ποιῆ μείζονας
 ἐαυτῶν τωρς ἐν ὅ τῆς ὄψεως σημεῖον. ἀβιάζεται ὅ τῶν
 διπλῶν κατόπιων, ὡς ἐπιτελέτων τωρς ἄλληλα καὶ
 γωνίας ἐν τῶν ἡμετέρων ἑκάτερον τῶν ἐπιπέδων διτῆς ἐμφα-
 σιν ἀποδίδωσι, καὶ ποιῆ τέτρατος εἰκόνας ἀφ' ἐνός τωρς ὁ-
 που, δύο μὲν ἀπετρόφοις τοῖς ἔξωθεν ἀριστερῶν μέρει δύο
 δὲ δεξιόφανεις ἀμφοτέρωθεν βάζῃ τῶν κατόπιων ὅταν ἐμ-
 φάσθῃ ποιῆ μείζονας ἐαυτῶν τωρς ἐν ὅ τῆς ὄψεως σημεῖον.
 ἀβιάζεται δὲ ὡν τῆς ἡμέρας τὴν αἰτίαν Πλά-
 των ἀποδίδωσιν. εἶρηκε γὰρ ὅτι τῶν κατόπιων ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὕ-
 ψος λαβόντος, ὑπὸ ἀλλοίωσιν αἰ ὄψῃ τὴν ἀνάκλασιν ἀπὸ
 τῶν ἐτέρων ὅτι ἡτέρα μεταπίπτουσιν. εἶπερ οἶον τῶν ὄψε-
 ων αἰ μὲν ἄλλοι, τωρς ἡμᾶς ἀναβέροισιν,
 αἰ δὲ ὅτι ἡτέρα μέρη τῶν κατόπιων ὀλισθαίνουσιν, πάλιν
 ἐκείτη ἀναβέρονται τωρς ἡμᾶς, οὐ δυνάτων ἔστιν ἐν ἴσας
 γωνίας γίνεσθαι πᾶσας ἀνάκλασεις, ὅσαι ὁμοῖε χωρῶντες
 ἀξιοδοσι ἀλλοῖς τοῖς ἀπὸ τῆς σελήνης ὅτι γὰρ φερονόμοις
 ῥόδιασι τὴν ἰσότητά τῶν γωνιῶν ἀναρῆν, πολλῶν τῶν ἐκεί-
 νου πιθανώτερον εἶναι νομίζοντες. οὐ μὲν ἀλλὰ εἰ δὲ τῶν
 χαλεπῶν τῆ πολλὰ δὴ φίλη γεωμετεία, καὶ διωμῆ, τωρς
 ποιοῦ μὲν ἀπὸ τῶν ἡκρωμένων ταῖς λεῖοται συμπίπτειν ἐσπ-
 πῶν εἰκόνας ἔστιν ἢ δὲ σελήνη πολλὰς ἀνωμαλίας ἔχει καὶ
 βαρύνει, ὡς τε τὰς ἀνάκλασιν ἀπὸ σώματος μεγάλου τωρς
 φερονόμοις ὕψισιν ἀξιοδοσι, ἀπὸ ἀμφοτέρων καὶ ἀδύναται
 ἀπὸ ἀλλήλων λαμβάνουσιν ἀνάκλασιν τε πρῶτον δὴ πῶς
 καὶ τῶν ἐπιπέδων, καὶ σιν ἀπὸ τῆν ἐαυτῆ τῆν ἀναρῆν,
 ὅτι ἀπὸ πολλῶν φερονόμων τωρς ἡμᾶς κατόπιων. εἶπειτα
 καὶ τωρς αὐτῆ τῆ σελήνης τὰς ἀνάκλασεις ἐν ἴσας γω-
 νίας ποιῶμεν, ὅτι ἀδυνάτων φερονόμοις ἐν ἀφῆσθαι
 ποσῶν τὰς ἀνάκλασεις, καὶ πῶς ἴσῃ καὶ τῶν ὀλισθησῶν, ὡς συ-
 κείσθαι καὶ λαμπρῶν ὅ φως. εἰνοὶ δὲ καὶ ἀφῆσθαι γράφον-
 τες ὅτι πολλὰ τῶν φώτων ὅτι γὰρ ἀφῆσθαι κατὰ γεωμετρίαν
 ἐπὶ τῶν κεκλιμμένων ὑποταλάσῃς. σκωραῖα δὲ ἄμα
 λέγοντι ἀφῆσθαι καὶ τῶν τωρς πολλοὶς ὅτι ἐν αὐτῶν.
 ὅ δὲ ὅλον (εἶπεν) θαυμάζω πῶς τὴν διχότομον ἐφ' ἡμᾶς κί-
 νοῦσιν, ἐμπέπτουσιν μὲν τῆς ἀμφικύβου. καὶ τῆς μενοει-
 διῆς. εἰ γὰρ ἀφῆσθαι ὅτι ἢ πύρινον ὄντα τὸν τῆς σελήνης ἐ-
 φώπῃν ὅτι ἡλίου, ὅτι αἰ ἀπέλιπεν αὐτῆ σκωραῖα αἰ καὶ ἀ-
 λαμπρῶν ἡμισφαιρίων τωρς αἰσθησῶν, ἀλλ' εἰ καὶ καὶ μικρὸν
 ἐφῆσθαι, τῶν ὀλλῶ ἀναπίμπλασθαι, καὶ δὲ ὅλης τρέφε-
 σθαι τῶν φωτῶν πρὸ ἀφῆσθαι χωρῶν τῶν δι' ἀπετείας ὡς τωρς
 σκωραῖα. ὅπου γὰρ οἶνος ὕδατος, ἴσῃ καὶ τῶν τωρς, καὶ σαζῶν αἵμα-
 τος εἰς ὑγρὸν ἐμπέσόντος ἀφῆσθαι πρὸ αἵμα
 ὅτι ἀπορροίας πῶν ὅτι ἀκπῶν μεμιγμένων, ἀλλὰ ἔσθαι καὶ μεταβολῆ κατανύξιν ἀπὸ τῶν φώτων ὅτι ἡλλοιοῦσθαι
 πῶς ἀφῆσθαι ἄσθαι καὶ φῶς φώτων ἀφῆσθαι οἰόνται μὴ κερῶσθαι, μηδὲ σύγχουσι ποιῆν δι' ὅλου καὶ μεταβολῆ,

A itaque is fractus ad æquales angulos, in alterum re-
 lidetur extremum, neq; huc splendorem dimittit.
 alioqui oportet magnam diuersitatem anguli fieri,
 quod est nefas. At me hercle, inquit Lucius, hoc ta-
 men dictum est fieri: etsi te præsentem, (Menelaum
 mathematicum inter dicendum intuens compellat)
 vereor thesin mathematicam istam euertere,
 quæ fundamenti instar catoptricæ subiaceret de spe-
 culorum causis & rationib; doctrinæ. Omnem ergo
 reflexionem tendere ad æquales angulos, neq; sen-
 sui apparet necesse esse, neq; in cōfesso est. Sed pri-
 mum in curuis speculis hæc positio improbat, cū
 res maiores quam sunt videntur, reflexione facta
 ad vnum visus punctum. Fallit deinde etiam in du-
 plicib; speculis, cum duobus inter se confertis ad an-
 gulum, vtraq; super facies duplæ speciem reddit: fi-
 untq; quatuor imagines ab vna facie, duæ extero-
 ribus aduersæ, obscure dextras partes in profundo
 speculorum sinistrorsum repræsentantes. Culpat
 etiam * quæ cur fiant, Plato causam red-
 didit. Dixit enim, speculo hinc inde eleuato visus
 reflexionem variare, ab vna in alteram parte reci-
 dentem. Si ergo visis statim ad nos *
 recurrunt: quæ verò in alteram speculi partem de-
 labuntur, rursum inde ad nos feruntur: fieri non
 potest vt omnes reflexiones ad æquos accidant
 angulos: quanquam illi sententiam nostram im-
 pugnantibus contendunt deflexibus qui à Luna in
 terram feruntur æqualitatem angulorum tolli, hoc
 illo censentes multo esse probabilius. Enim verò
 vt hoc demus & gratificemur percaræ nobis geo-
 metrix: primum fieri id par est in speculis ad vn-
 guem læuigatis. at Luna multas habet inæquali-
 tates, asperitates multas: vt fulgores qui à magno
 corpore accidunt altitudinib; non exiguis inuicem
 resplendere possint, ac omnimode reflecti, implica-
 ri, resplendentiamque inter se continuare, quasi à
 multis à ad nos ferretur speculis. Deinde, vt re-
 flexionem ponamus ad ipsam Lunam fieri æqua-
 libus anguli: tamen fieri potest vt radii per tantum
 spacium delati frangantur & delabantur, vt lumen
 componatur & splendeat. Sunt qui etiam ostendat
 descriptione quadam, multa lumina in terram di-
 mitti ad lineam sub inclinata subtensam. Inter
 dicendum autem delineationem moliri, idque a-
 pud multos, non licebat. Omnino autem, dicebat,
 miror cur contra nos allegent dimidiatum orbem
 Lunæ, cum eius eadem sit cum vtrinque gibbosa
 & cum falcata ratio. Nam si ætheream molem aut
 igneam Lunæ (siquidem talis esset) Sol illumina-
 ret, nunquam profecto relinqueret semper appa-
 rens s; sui vmbrosam & luminis experts hemi-
 sphærium eius. Sed si vel paululum attigisset su-
 perficiem, impleri eam lumine totamque mutari
 vsquequaque ob agilitatem prodeunte convenie-
 bat. Si enim vinum aquæ extremitatem attin-
 gens, aut gutta sanguinis in humorem incidens,
 totum inficit aut rubore tingit: ipsum verò æ-
 rem aiunt non deflexionibus quibusdam radiis
 permixtis, sed totum ictu luminis mutari & alte-
 rari: quoniam pacto stella stellam, & lux lucem si
 attingat, arbitrantur nullam confusionem, nul-
 lam per tota mixtionem fieri aut mutationem,

Φοινιχθέν. αὐτὸν δὲ τὸν ἀέρα λέγουσιν,

ὅτι ἀπορροίας πῶν ὅτι ἀκπῶν μεμιγμένων, ἀλλὰ ἔσθαι καὶ μεταβολῆ κατανύξιν ἀπὸ τῶν φώτων ὅτι ἡλλοιοῦσθαι
 πῶς ἀφῆσθαι ἄσθαι καὶ φῶς φώτων ἀφῆσθαι οἰόνται μὴ κερῶσθαι, μηδὲ σύγχουσι ποιῆν δι' ὅλου καὶ μεταβολῆ,

sed ea duntaxat à Sole illustrari, quorum attingit superficiem. Quippe is circulus, qui in suo circuitu Sol in Luna describit, qui modo incidat in lineam qua Lunæ visibilis pars ab invisibili distinguitur, alias ad rectos insistat angulos & diuidat mediam, mox aliis atq; aliis inclinationibus proportionibus varias splendidæ partis ad umbrosam efficiat, Lunæq; formas vtrunque curuas, aut falcatas exhibeat: planissime omnium demonstrat eam quæ dicitur Lunæ illuminationem, non contemperationem sed contactum, neq; luminis confluxum, sed circumfusionem esse. Quando autem non illuminatur tantum ipsa, sed huc etiam luminis simulacrum mittit: fit etiam acrius ut contendamus de ratione quæ de eius substantia fuit allata. Reflexiones enim fiunt non ad vllam rem raram & tenuibus partibus constantem: neque facile imagineris ignem ab igne resilientem, aut lumen à lumine. Sed oporet solidum densumque esse id, à quo recelli & reflecti aliud debeat: ut in idictus incumbat, indeq; referatur. Ipsum adeo Solem aer transmittit, non impediens aut relidens radios eius: à lignis, lapidibus, & vestibus in Sole positis multæ replendentia & circumfulgentia existunt. Sic & terrâ videmus ab eo illuminari. non enim in profundum, ut aqua, nec per totam ut aer dimittit radios. sed sicut circulus Lunam ambit, partemque eius illuminandam describit: ita alius terram circuit, partemque eius definit, quam Sol subinde illustret, reliquo luminis exparte: videtur enim aliquanto maior vtriusque portio quæ illuminatur quam est semel globi. Concedite verò mihi ut hoc geometricè loquar è proportionum collatione. Si tria sunt quibus à Sole lumen accidit, terra, Luna, aer: videmus tamen Lunam nõ magis quam aerem aut terram illuminari. necesse aut est similis esse naturæ, quæ ab eadem re affici eodem modo solent. Ηαc omnibus laudantibus Lucium, Præclare, inquam ego, qui pulchræ rationi pulcræ adiecit proportione. non enim tui es defraudandus. Tum subridens Lucius: Proinde, ait, denuo proportionem utamur, demonstrabimusq; Lunam terræ esse cognatam, nõ eo tantum quia eadem à re eodem afficiuntur modo, sed & quia idem agunt. Etenim nihil eorû quæ circa Solem fiunt ita simile esse eius occasui atq; est defectus ipsius, conceditis (puto) mihi: memores eius coitus Solis cum Luna, qui nuper fuit: quo statim sub meridie incipiente, stellæ in multis passim cæli partibus effulserunt, aerisq; ea fuit temperies, qualis est incerta luce in crepusculo. si non conceditis Theon hic nosfer Mimnermum allegabit, & Cydiam, & Archilochum, & præter hos Stesichorum ac Pindarum, qui deplorant in defectibus splendidissimû sibi eripi Solem, & quasi in media nocte se esse, radiosq; Solis tenebroso ferri tramite super omnes Homerum, qui facies hominum nocte & caligine occupari ait, Solemque & Lunam de cælo periisse: idque fieri alio mense desinente, alio, incipiente. Reliqua puto mathematicis subtilitatibus in

A ἄλλ' ἐκεῖνα φωτίζειν μόνον ὡς ἀπλεται καὶ τὴν ὅτι φαίνεται, ὅτι ὁ ἥλιος πρὸς τὸν κύκλον ἀγεί καὶ περιγράφει πρὸς τὴν σελήνῃ, καὶ μὴ ὅτι τὸντα τὰ διορίζοντι τὸ ὄρατον αὐτῆς καὶ τὸ ἀόρατον, καὶ δὲ αἰσάμενον πρὸς ὄρατος ὡς τε μένει ἐκεῖνα ἕως ἐκεῖνης τε τὸ τέμνεσθαι ἄλλως κλίσει καὶ ἄλλοι τῶ λαμπεροῦ πρὸς τὸ σκιερὸν, ἀμφικύρτους καὶ μίμνοειδῆς ὑποδιδόντα μορφὰς ἐν αὐτῇ, πρῶτος μάλλον ὅτι διέκρυουσιν ἐσὺ κρᾶσιν ἄλλ' ἐπαφίῃ, ὅθεν ἐὺ λαμφῖν, ἀλλὰ πρὸς λαμφῖν αὐτῆς ὄντα τὸν φωτισμόν. ἐπεὶ ὅσον αὐτῆ φωτίζεται μόνον, ἀλλὰ καὶ δὴ ὄρα τῆς αὐγῆς ἀπαπέμπει τὸ εἶδωλον, ἐπὶ καὶ μάλλον ἰσχυροῦσθαι τὰ λόγον πρὸς τῆς οὐσίας δίδωσιν. αἱ γὰρ ἀνακλάσεις γίνονται πρὸς ὄρατον ὄρατον, ὅθεν ἐλεστομερές. ὅθεν ἐστὶ φῶς ἀπὸ φωτῆς, ἢ ὡς ἀπὸ πυρὸς ἀφαλλόμενον, ἢ νοήσῃ ῥάδιον, ἀλλὰ δεῖ τὸ ποιῆσον αἰλιτυπία πᾶν καὶ κλάσιν ἐμβρυῆς ἐστὶ καὶ πυκνόν, ἵνα πρὸς αὐτὸ πληγῆ καὶ ἀπὸ αὐτῆ φῶς ἄγῃται. τὸν γὰρ αὐτὸν ἥλιον οὐ μὴ ἀπὸ δῖσιν, οὐ παρέχον ἀνακλάσει, ὅθεν ἀντερείδων, ἀπὸ δὲ ξύλων καὶ λίθων καὶ ἰματίων εἰς φῶς πηλιδίων πολλὰς ἀπλάμψεις καὶ πρὸς λαμφῖν ἀπὸ δίδωσιν οὕτω δὲ καὶ τὴν γὰρ ὄρατον ἕως αὐτῆ φωτίζομεν. καὶ γὰρ εἰς βάθος, ὡς ἀπὸ ὕδατος, ὅθεν δὲ ὄρατος, ὡς ἀπὸ ἀπὸ, δῖσιν τὴν αὐγῆν, ἀλλ' οἷος τὴν σελήνῃ πρὸς αὐτῆ κίχλος αὐτῆ, καὶ ὅσον ὑποτέμνεται μέρος ἐκείνος, τοιοῦτος ἕτερος πρὸς αὐτῆ τὴν γὰρ, καὶ ὅσον φωτίζων αὐτῆ, καὶ ἀπολείπων ἕτερον ἀφώπῃσιν. ἡμῶς φαμέου γὰρ ὁλίγη ἄρα καὶ μὴ ὅσον πρὸς λαμπεροῦ ἑκατέρας. δότε δὲ μοι γεωμετρικῶς εἰπεῖν πρὸς ἀναλογία ὡς εἰ τιαν ὄντων οἷς τὸ ἀπὸ ἥλιου φῶς πλησιάζει, γῆς σελήνης, αἴρος ὄρατον. οὐχ ὡς ὁ ἀπὸ μάλλον, ἢ ὡς ἡ γῆ φωτίζομεν τὴν σελήνῃ, ἀναγκη φύσιν ἔχῃ ὁμοίαν, ἀτὰ αὐτὰ πάσῃ ὑπὸ τῆ αὐτῆ πέφυκε. ἐπεὶ δὲ πρῶτες ἐπήνεσαν τὸν Λόκιον, Εὐγε (ἔφη) ὅτι καλῶ λόγῳ καλῶ ἀναλογία πρὸς ἀναλογία καὶ οὐ γὰρ ἀποφραγῆται σε τῷ ἰδίῳ. κακίος ὅτι μὴ ἀφῶσας, Οὐχ ὡς (ἔφη) καὶ δὴ ἕτερον ἀναλογία πρὸς ἀναλογία οἷσιν ὅπως μὴ τὰ αὐτὰ πάσῃ ὑπὸ τῆ αὐτῆ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἑαυτῆ ποιῆν, τῶ τὸν ἀποδείξωμεν τῇ γῆ τὴν σελήνῃ πρὸς ἀναλογία. ὅτι μὴ γὰρ ὅθεν οὕτως τῷ πρὸς τὸν ἥλιον ἡμοῦ ὁμοίον ἔστιν, ὡς ἐκλειψῆς ἥλιου δύσει, δότε μοι, τῆ αὐτῆ ἐναγχοῦ τῆς σινοῦδου μνησθέντες, ἢ πολλὰ μὴ ἄρα πολλὰ γὰρ τῆ οὐρανοῦ διεφῆνεν δῖσιν ὁ κμεσηρδείας ἀρξάμενη, κρᾶσιν δὲ οἷαν τὸ λυκαυγῆς τὰ ἀεὶ παρέχον εἰ δὲ μὴ Θεῶν ἡμῶν ὅσον τὸν Μίμνερμον ἐπάξει καὶ τὸν Κυδίαν καὶ τὸν Ἀρχίλοχον, πρὸς δὲ τοῦτοισ τὸν Στησίχρον καὶ τὸν Πίνδαρον ὡς τῆς ἐκλείψῃσιν ὄρατον πρὸς ἀναλογία τὸν Φανερῶτα τὸν κλεπτόμενον, καὶ μέσῃ ἄμα τὴν νύκτα ἡμοῦ ὁμοίον, καὶ τὴν ἀκτῖνα τῆ ἥλιου σκῆδῃς ἀτραπὸν

B

C

D

E

F

ὅφῃς ἐν αὐτῇ γῆσιν. δνόμος γὰρ ὑπὸ τῆς γῆς ἀντιφραγῆσθαι πρὸς τὴν ὕψῃ ὀκλιπῶν, ὑπὸ τῆς σελήνης.

ἀμφοτέρας δὲ εἶσιν ἑπισησθήσας ἄλλ' ἢ μὲν ὀδυνηκή, τῆς γῆς ἢ δὲ ἐκλειψτική, τῆς σελήνης, τῆ σκιά καταλαμβάνουσα τὴν ὄψιν. Ἐκ δὲ τούτων ὁπερ ἴσθηται ὁ γινόμενον. εἰ γὰρ ὁμοίον ὁ πάθος, ὁμοία τὰ ποιούμενα. τῶ γὰρ αὐτῶν τὰ αὐτὰ συμβαίνει ὑπο τῶ αὐτῶν αἰατῶν ὅσιν. εἰ γὰρ οὐχ οὕτω ὁ αὐτῶν ἔκλειψς σκῆτος βυθίων ὅσιν, ὅσιν ὁμοίως τῆ νυκτὶ πύζει τὸν ἄρα, μὴ θαυμάζωμεν. οὐσία μὲν γὰρ ἡ αὐτὴ τῆ τὴν νύκτα ποιούμετος καὶ τῆ τὴν ἔκλειψιν σώματος. μέγεθος δὲ οὐκ ἴσον ἄλλ' Αἰγυπτίους μὲν ἑβδομηκοντάδου οἰμα φαίμα μόνον εἶ) τὴν σελίω, Ἀναξαγόραν δὲ ὅση Πελοπόννησος, Ἀείσαρχος δὲ τὴν Ἀφμέρον τῆς σελίως λόρην ἵχουσαν Ἀφδείκκισιν, ὅς ἐλάττων μὲν ἢ ἐξήκοντα πρὸς δεκαεπτά, μείζων δὲ πρὸς ἑκατὸν ὀκτώ πρὸς τεσσαράκοντα τεία ὅσιν. ὅθεν ἡ μὲν γῆ πρὸς τὰ πασι τῆς ὀφείως τὸν ἥλιον ἀφαρείται Ἀφμέγεθος, (μεγάλη γὰρ ἡ ἑπιπέδοις, καὶ χροῖον ἔχουσα τὸν τῆς νυκτὸς) ἡ δὲ σελίω καὶ ὅλον ποτὲ κρύφη τὸν ἥλιον, ὅσιν ἔχει χροῖον ὅσιν πλάτος ἢ ἔκλειψις, ἀλλὰ αὐτὴ φαίνεται πρὸς αὐτὴν αὐτῶν τὴν ἴτω, ὅσιν ἐῶσα βαθεῖαν ἡρεσάσαι τὴν σκιά καὶ ἀκροτον. Ἀεισοτέλης γὰρ παλαιός ἀπὸ τῆς πλεονάκισ τὴν σελίω ἐκλείπουσαν ἢ τὸν ἥλιον ἀφείσασαι, πρὸς ἄλλας ποὶ καὶ τῶν τῶν ἀποδείδωσιν ἥλιον γὰρ ἐκλείπειν σελίως ἀνιφραξίει. σελίω δὲ, ὁ δὲ Προσφδώνιος εἰσαμύδος οὕτως ὁ δὲ ὁ πάθος ἐκλειψις ὅσιν ἥλιου σκιάδος σκιάς σελήνης, ἢς τὴν ἔκλειψιν,

ἐκείνοις γὰρ μόνοις ἐκλειψίς ὅσιν ὦν αὐτῆ σκιά τῆς σελήνης καὶ λαβοῦσα τὴν ὄψιν ἀπφραξίαι πρὸς τὸν ἥλιον. ὁμολογῶν δὲ σκιά τῆς σελήνης φέρεσθαι πρὸς ἡμᾶς, ὅσιν οἶδα ὅ, πλέγειν ἑαυτῶν καταλέγεισιν. ἄστρου δὲ σκιά ἀδύνατον ἡρεσάσαι ὅ γὰρ ἀφώτισον σκιά λέγεται ὅ δὲ φῶς οὐ ποιεῖ σκιά, ἀλλ' ἀναρεῖν πέφυκεν. Ἀλλὰ τί δὴ (ἔφη) μὲν τῆ τῶ τεκμηρίων ἐλέχθη; Καρῶ, τὴν αὐτῶν (ἔφω) ἐλάμβανον ἢ σελήνη ἐκλειψιν. Ὅρθας (εἶπεν) ὑπέμνησας. ἀλλὰ δὴ πότερον ὡς πεποιθῶν ὡμῶν καὶ πθόντων ἐκλείπειν τὴν σελήνην ὑπο τῆ σκιάσματος ἀλισχεμύω, ἢ δὴ τε ἐπομα πρὸς τὸν λόρον, ἢ βούλεσθε, μελέτω ποιήσωμεν ἀποδείξιν ὑμῖν τῶ ἑπισησθήσας ἑκατον ἀπαριθμήσας; Νῆ δία (εἶπεν ὁ Θεῶν) τούτοις ἐμμελέτησον. ἐγὼ δὲ πειροῖς πνος δέομα, τῶ τῆ μόνον ἀκροῦ ὡς ὅτι μίαν μὲν ὁπερ ἴσθηται τῶ τείων σώματ' ἡνομήων, γῆς καὶ ἥλιου καὶ σελήνης αὶ ἐκλειψις σιωτυγχάμουσιν.

ἢ γὰρ γῆ τῆς σελήνης, ἢ πάλιν ἡ σελήνη τῆς γῆς ἀφαρείται τὸν ἥλιον. ἐκλείπει γὰρ ὅσιν μὲν σελήνης, σελήνη γῆς ὅσιν ἐμέσω τῶ τείων ἰσαμῆνης. ὦν γίνεται, ὅ μὲν ὅσιν ὁ δὲ, ὅσιν ἐν διχόμοια. καὶ ὁ Λόκιος ἔφη, Σχεδὸν μὲν τοῖ τῶ λερομένων κωκυτάτα τῶν ἐστὶ πρὸς λαβε δε πρὸς (εἰ βούλει) τὸν ἀπὸ τῆ γῆματος τῆς σκιάς λόρον. ἐστὶ γὰρ κρινός, ἄτε καὶ μεγάλου πρὸς ἢ φωτὸς σφαιροειδῆς ἐλάττονα, σφαιροειδῆ δὲ αὐτῶν ἀλλοῦ ὅσιν. ὅθεν ἐστῆς ἐκλειψις τῆς σελήνης αὶ αὐτῶν τῶ μῆλων μὲν πρὸς τῶ λαμπρῶ τῶ ἀποτομας αὐτῶν φερεῖς ἴχουσιν. αὶ γὰρ ἀπφρογύλου πρὸς μίξαι, ἢ δέξεται τομας ἢ πρὸς ἀρη, πρὸς ἀρῶσε χωροῦσας, δι' ὁμοιότητα γίνονται κυκλοτερεῖς. δὴ τῶν οἰμαίσε γινώσκειν ὅτι σελήνης μὲν ἐκλείπει πρὸς τῶ μέρη τῶ πρὸς ἢ μὲν σκιά τῆς γῆς ὅσιν τὴν ἑαπέρων ἀπὸ τῶ ἀγατολῶν

A Horum utrunque obscuratio est: sed occiduum terra, defectum Luna facit visum intervertendo. Ex his autem quid consequatur, facile potest intelligi. Si enim similia sunt effecta, similes etiam sunt causa ea efficientes. eidem enim eadem accidere ab iisdem, necessarium est. Quod aut tenebre in defectibus non sunt ira profundae, neque aer perinde atque noctu occupatur iis, non est quod miremur. Est enim eadem substantia eius quod noctem, & eius quod defectum efficit corporis: magnitudine differunt. Nam Aegyptii, nisi fallor, septuagies bis contineri in terrae quantitate Lunae quantitatem censent: Anaxagoras tantum pronunciauit Lunam esse, quanta est Peloponnesus: Aristarchus proportionem diametri facit minorem quam sint LX ad XLIII. Unde fit ut terra prorsus Solem conspectui nostro subtrahat ob magnitudinem: magna est enim obstructio. & nocturno tempore durat. Luna autem etiam si totum aliquando occultet Solem, tamen is defectus latitudine, & tempore caret: sed quidam elucet splendor circa orbitam, non sinens altam nimiamque fieri umbram. Aristoteles vero antiquus ille cur Luna saepius quam Sol deficere videatur, causam inter alias etiam hanc posuit: quod Sol Lunae interiectu obscuretur, Luna terrae. Posidonius autem sic definiens: Haec affectio defectus est Solis, coitus umbrae Lunae, cuius defectum * His enim solis defectus est quorum inter visum & Solem umbrae Lunae intericitur. Fatens autem umbram Lunae ad nos ferri, nescio quid sibi ad dicendum reliqui fecerit: Impossibile quippe est astri umbram existere: cum umbra dicatur id quod lumine caret. at lumen umbram non facit, sed abolet suapte natura. Sed quod nam post haec fuit argumentum allatum? Et ego, Eundem, inquam, Luna defectum passa est. Recte, aiebat, admonuisti. Sed utrum quasi nos posuissimus Lunam deficere ab umbra captam, iam ad eam se convertunt rationem? aut vultis ut quasi exercitatione dicendi instituta singulis recensendis argumentis demonstrationes proferam. Omnino, dicebat Theo, de his declamato. Mihi enim opus aliquo est qui persuadeat: cum id duntaxat inaudierim, quod cum in una linea sint tria corpora, terra, Sol, & Luna, defectus contingant, tum enim aut terram Lunae, aut Lunam terrae Solem adimere: huc Luna, eam terra in medio trium constituta deficere: illud in coitu luminarium, hoc in oppositione fieri. Tum Lucius: Fere, inquit, haec de dictis sunt potissima. Verum si lubet, primo loco rationem ex umbrae figura ductam accipe. Est enim conus siue turbo: quippe cum magnus ignis lumine Sphaerae formam habens, minorem, sed ipsam quoque globosam, amplectitur molem. Itaque in defectibus Lunae circumscriptiones eorum quae obscurantur, quibus a lucidis distinguuntur, circulares sunt. nam teretis ad * aut accipiet sectiones quae praebet usquequaque progredientes, ob similitudinem fiunt circulares. Secundo loco id te arbitror intelligere, quod Lunae partes ex primum lumine destituuntur, quae ad subsolanum spectant: Solis ex, quae ad occasum. movetur autem umbra terrae ab ortu versus occasum, Sol & Luna contra versus ortum.

ἀπφλιώτῶν, ἥλιου δὲ τῶ πρὸς δύσιν. κινεῖται δὲ ἥλιος δὲ καὶ σελήνη πρὸς ἀπφτοῦν ἐπὶ τῶ ἀγατολῶν.

Palmer.

Hæc & sensus deprehendere potest in iis quæ appa-
rent, & rationibus haud prolixis queunt perdisci.
Ex his autem causa defectuum confirmatur. Quo-
niam enim Sol deficit deprehensus, Luna autem
occurrere ei quæ ipsam lumine priuat: convenienter,
immo aut necessario ille à posteriore parte primum
invaditur, hæc à priorè. hinc enim incipit obstru-
ctio, unde primum ingruit id quod obstruit lumi-
ni. Ingruit aut Soli Luna ab occasu contra eum cō-
tendens: Lunæ umbra ab ortu, ut in oppositam tē-
denti partem. Tertium est temporis & magnitudi-
nis defectuum ratio. Etenim Luna quando sublimis
& à terra longius distans deficit, non diu hæret in
tenebris: cum verò humilis & terræ vicina in um-
bram incidit: admodum premitur, & tarde ex ea e-
mergit. Et quidè humilis celerius: sublimis tardius
mouetur. Sed causa discriminis in umbra est: quæ
latissima circa basin seu fundum quippe conus, pau-
lacimq; se in verticem acuens, in exilem desinit ap-
picem. Itaq; Luna humilis in eam incidens, maxi-
mis eius circulis capitur, profundamq; & caliginosif-
simam partem pertransit, superne aut velut in vado
ob tenuitatem umbræ stricta, celeriter discedit. O-
mitto aut quæ seorsim, propria * Videmus enim
ignem ex umbrato loco magis effulgere ac lucere
ob crassiciem aeris caliginosi, qui splendorem dif-
fluere & dissipari non sinit, sed eius substantiam
continet atq; cohibet. siue ea sensus est affectio, quo
modo calida frigidis adposita calidiora, & volupta-
tes iuxta dolores fiunt vehementiores: ita splendida
pone tenebrosa magis fulgeant, ob diuersas affe-
ctiones in contrarias partes intenta imaginatione.
Videtur autem prius illud esse probabilius. In sole
enim omnis natura ignis, non modo fulgoris suum
amittit, sed concedendo etiam languidior & obtu-
rior fit: dissipat enim calor ac diffundit eius vim. Si
ergo Luna ignem sortita est imbecillum & ineffi-
cacem stella (ut ipsi aiunt) turbidior: nihil eorum,
quæ ei accidere videmus, sed contraria omnia eve-
nire par fuit. nimirum ut videretur quando nunc
occultatur: occultaretur quādo appareret. hoc est, re-
liquo tempore occultari debebat, ab æthere conti-
nente obscurata, effulgere aut & splendere per sex
menses, rursusq; alios quinque, quando sub um-
bram terræ subit. Nam illi cccclxv circuitus
eclipticorum pleniluniorum, xliv habet sex men-
sibus singulos, reliquos quinque mensibus constā-
tes. Tanto itaque tempore oportebat Lunam appa-
rere in umbra splendentem. At ea in umbra qui-
dem lumen suum amittit: recuperat autem illud,
postquam umbram effugit. Et sane interdum sæpe-
numero appareret: ut quiduis potius quam igneam
& sidereum corpus existimare debeat. Hoc vbi di-
xit Lucius, puolauerunt simul quodāmodo ad im-
pugnanda isthæc Pharnaces & Apollonides. Et cō-
cedente dicendi partes Apollonide, Pharnaces:
Hoc ipsum, inquit, maxime ostendit Lunam as-
trum esse, aut ignem. Non enim profus latet
in defectibus, sed effulget colore quodam prunam
referente & terribili, qui eius est proprius. A-
pollonides autem instabat adversus umbram, in-
quiens sic semper à mathematicis dici locū qui nul-
la illustratur luce: tum umbrā à cælo non admitti-

A ταῦτα γὰρ ἰδεῖν τε παρέρχει τῇ ἀειδίσει τὰ φαινόμενα καὶ
λόγον οὐ πρῶτον μακρὸν μαθεῖν ἐστίν. ἐκ δὲ τούτων ἡ αἰτία
βεβαιούται τῆς ἐκλείψεως. ἐπεὶ γὰρ ἡλῖος μὲν ἐκλείπει
κατὰ λαμβανόμενος, σελίω δὲ ἀπομυῖστα τὰ ποιοῦν τὴν
ἐκλείψην, εἰκότως, μᾶλλον δὲ ἀναγκάτως, ὅ μὴ ὅτι αὐτὸν ἀλί-
σκεται ὡρεῶτον, ἢ εἰ ἔμωροσθεν ἀργεταί γὰρ ἐκείθεν ἢ ὅτι ὡρο-
σθῆσι. ὅθεν ὡρεῶτον μὲν ὅτι βδομή εἰς ὅτι ὡροσθῆσιν. ὅτι βδομή-
λη δὲ ἐκείνη μὲν ἀφ' ἑσπέρας ἢ σελίω ὡρεῶν αὐτὸν ἀμιλλω-
μένη. ταῦτη δ' ἐπὶ τῷ ἀνατολῆος ὡρεῶν τοῦ ἀντίον ὑπο-
φερονμένη. τρεῖτον τοῖον ἐπὶ ὅ τῃ χροῖου καὶ ὅ τῃ μεγέθει
B τῷ ἐκλείψεων αὐτῆς, ὑψηλὴ μὲν ἐκλείπουσα καὶ ἀπτόγος
ὀλίγον ἀπολείπεται χροῖον, ὡρεῶν γὰρ δὲ καὶ ταπεινὴ αὐτὸ
τῷ το παροῦσα, σφόδρα πιέζεται, καὶ βραδέως ἐκ τῆς σκιάς
ἀπεισι. καίτοι ταπεινὴ μὲν οὖσα, τοῖς μεγέθει χροῖου κινήμα-
σιν, ὑψηλὴ δὲ τοῖς ἐλαχίστοις. ἀλλὰ ὅ αἴτιον ἐν τῇ σκιά τῆς
ἀναφωροῦς ἐστίν. ἀρσῆτι γὰρ οὖσα ὡρεῶν τὴν βᾶσιν, ὡς ὡρεῶν
οἱ κᾶνοι, συλλογόμενοι τε καὶ μικρὸν εἰς οὐδὲ τῇ χροῖου, καὶ
λεωτὸν ἀπολήγει ὡρεῶν. ὅθεν ἡ σελίω ταπεινὴ μὲν ἐμπε-
σοῦσα τοῖς μεγέθει λαμβάνεται κύκλις ὑπὸ αὐτῆς, καὶ
ἀναφωροῦς ὅ βύθιον, καὶ σκωτάδεσθον. αἶμα δὲ οἷον ἐν τείνει
C ἀναφωροῦς τῆς σκωτάδεσθου χροῖου, ταχέως ἀπαλλάτ-
τεται. παρέρχει δὲ ὡσαυτεῖς ἰδίους. ὁραμὴν γὰρ ὅτι πρῶτον ἐκ τῆς
σκωτάδεσθου ἀναφωροῦς καὶ ἀναφωροῦς μᾶλλον, εἴτε τα-
χύτητι τῆς σκωτάδεσθου ἀέρος, εἰ δὲ χροῖου τῆς ἀπτόγος καὶ
ἀναφωροῦς, ἀλλὰ σκενέχρονος ἐν ταῦτα τὴν ὕψιστην καὶ σφί-
ζοντος εἴτε τῆς ἀειδίσεως τῆς πάσης ἐστίν. ὡς τὰ θερμὰ πα-
ρὰ τὰ ψυχρὰ θερμότερα, καὶ τὰ ἡδονὰς ὡρεῶν τοῖς πόνοις
σφοδρότερας, οὕτω τὰ λαμβανόμενα φαίνεσθαι ὡρεῶν τὰ
σκωτάδεσθου φαίνεσθαι, τοῖς ἀναφωροῖς πάθειν αἰτεπιτείνονται
τὴν φαντασίαν. εἰκοι δὲ πιθανώτερον εἶναι ὅτι ὡρεῶν ἐν
D γὰρ ἡλῖος πᾶσα πρὸς φύσιν οὐ μόνον ὅ λαμβανόμενος ἀπολλυ-
σιν, ἀλλὰ τὰ εἰκὴν γίνεται δὲ ὑπερβῆσαι ἀμιλλωτέρας σκί-
διου γὰρ ἡ θερμότης καὶ ἀναφωροῦς τὴν διώαμιν. εἰ ὡρεῶν ἡ
σελίω πρὸς εἰλήγει βληχροῦ καὶ ἀδρανοῖς, ἀφρον οὖσα
δολερώτερον, ὡς ὡρεῶν ἀέρος λεγωσιν, οὐδὲν ὄν παροῦσα φαί-
νεται ἰωῦ, ἀλλὰ τὰ ἐναντία πρῶτα παρὰ αὐτῆ ὡρεῶν ὡρεῶν
κρὴν ἐστίν, φαίνεσθαι μὲν ὅτε κρύπτεται, κρύπτεσθαι δὲ ὅππῃ ἰ-
κα φαίνεσθαι. τούτῃ, κρύπτεσθαι μὲν τὸν ἄλλον χροῖον ὑπὸ
τῷ ἀειδίχρονος ἀέρος ἀμιλλωμένη, ἐκλαμπειν δὲ καὶ
γίνεσθαι καταφανῆ δι' ἐξ μίωδον, καὶ πάλιν ἀναφωροῦς τῆ
E σκιά τῆς γῆς ὑποδουμένη. αἱ γὰρ πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ
τετρακόσια ὡρεῶν τῆς ἐκλείψεων πρῶτον σελίω, τὰς
τέσσαρας καὶ τεσσαχσίας ἑξαμύοις ἡροῖς, τὰς δὲ ἄλλας
πενταμύοις. ἐδὲ τὸν ἀναφωροῦς τῶν χροῖων φαίνεσθαι
τὴν σελίω ἐν τῇ σκιά λαμβανόμενῃ. ἢ δὲ ἐν
μὲν ἐκλείπει καὶ ἀπολλοῖσι ὅ φασ. ἀ-
ναλαμβάνει δὲ αὐτῆς ὅταν ἐκφύγη τὴν σκιάν. καὶ φαίνεται
γε πολλὰ καὶ ἡμέρας, ὡς πρῶτα μᾶλλον ἢ πρῶτον οὖσα σῶ-
μα καὶ ἀφροδῆδες. εἰπόντος ὅ τῆ τοῦ Λαρκίου, σκενέξῃρα-
μον ἄμα πῶς τῶ ὅτε, φαρνάκης καὶ ὁ
F ἀπολλωνίδης. εἴτα τῆ ἀπολλωνίδου παρόντος ὁ φαρνάκης
εἶπεν ὅτι τῆ τοῦ καὶ μάλις τὴν σελίω δεικνῶσιν ἀφρον ἢ
πρῶτον. οὐ γὰρ ἐστὶ πρῶτον ἀδῆλος ἐν ταῖς ἐκλεί-
ψεσιν, ἀλλὰ ἀναφωροῦς πρῶτον χροῖον ἀναφωροῦς καὶ βλοσυρῶν, ἢ ἰδίος ἐστίν αὐτῆς. ὁ δὲ ἀπολλωνίδης. ἐνέσθι τῶ τῆς
σκιάς. αἱ γὰρ οὕτως ὀνομάζειν τοῖς μαθηματικῶν τὸν ἀλαμπῆ τόπον, σκιάν τε μὴ δεχεσθαι τοῖς ἐναντίον.

φασιν, ἀλλὰ ἀναφωροῦς πρῶτον χροῖον ἀναφωροῦς καὶ βλοσυρῶν, ἢ ἰδίος ἐστίν αὐτῆς. ὁ δὲ ἀπολλωνίδης. ἐνέσθι τῶ τῆς σκιάς. αἱ γὰρ οὕτως ὀνομάζειν τοῖς μαθηματικῶν τὸν ἀλαμπῆ τόπον, σκιάν τε μὴ δεχεσθαι τοῖς ἐναντίον.

ἐγὼ δὲ τὸτο μὲν ἐφίλω παρὰ ποῦμα μᾶλλον ἐρεϊκῶς ἢ
 παρὰ τὸ παρὰ μαθηματικῶς καὶ φυσικῶς οὐρανίου.
 τὴν γὰρ ἀπὸ φερόμενον ὑπὸ τῆς γῆς τόπον εἰ μὴ οὐκ ἂν τις
 ἐθέλοι καλεῖν, ἀλλ' ἀφεχθῆς χωρίον, ὅμοιον ἀπὸ τῆς αὐ-
 τῆς τὴν σελιώων γροιδύων καὶ
 ὅπως (ἐφίλω) δὴ ἦτες ἐστὶν ἐκεῖ μὴ φαίει τῆς γῆς ἔξικηθεῖσθε
 τὴν οὐκ ἢ οὐκ τῆς σελιώων ἐπι-
 πύουσα τῆ ὀψὲ καὶ παρὰ τὴν γῆν, ἐκλείψιν ἢ
 λίου ποιεῖν. παρὰ σε δὲ ὦ Φαρνάκη βίβλομα. ὃ γὰρ ἀνδρα-
 κῶδες ἐκείνη καὶ ἀφαιρέσει χροῖμα τῆς σελιώων, ὅφης ἴδιον
 αὐτῆς εἶ, σῶμα τὸ ἐστὶ πικρότητα καὶ βάθος ἔχοντος. οὐ γὰρ
 γὰρ ἐθέλει ποῖς ἀφαιρέσει ὑπολείμμα φλογὸς οὐδὲ ἴχνος
 ἐμμένειν. ἐστὶ ἐστὶν ἀνδραχόχρησις, οὐ μὲν τρεῖς ὅμοιον σῶμα,
 δεξιὰ ἄρμονον ἀφαιρέσει τὴν πύρωσιν, καὶ ὁλῶν ὡσπου καὶ
 Ὀμηροῦ εἴρηκεν, Αὐτὰρ εἰπέ πύρος ἀπὸ ἀπὸ παρὰ, παύ-
 σατο δὲ φλόξ Ἀνδρακίω τρεῖς αἴσα. ὃ γὰρ ἀνδραχὲς εἴκειν οὐ
 πύρ ἀλλὰ σῶμα πεπυρωμένον εἶ, καὶ πεπυρωμένον ὑπὸ πύ-
 ρος, τρεῖς καὶ ρίζῃ ἐχόντι παρὰ μένοντος ὄψε καὶ παρὰ ἀφαι-
 ρέοντος. αἱ δὲ φλογὸς, ἀφαιρέσει εἰς ἐξ αἴψης καὶ ῥόματα
 ἔσθῃς καὶ ὕλης, παρὰ δὲ ἀφαιρέσει ἀναλυομένης. ὡστε εἰσὶν
 αὐτῶν ὑπὸ ἡρώδη καὶ πικρὸν εἶ τὴν σελιώων ἐπερὶν
 οὕτως ἀφαιρέσει τεκμήριον, εἴ ποτε αὐτῆς ἴδιον ἔω, ὡς χροῖμα
 ὃ ἀνδρακῶδες. ἀλλ' οὐκ ἐστὶν, ὡφίλε Φαρνάκη, πολλὰς αἴ-
 σαι ἐκλείπουσας χροῖμα ἀμείβειν. καὶ διαφερόσιν αὐτὰς οὕτως
 οἱ μαθηματικοὶ καὶ χροῖον καὶ ὄρεον ἀφορίζοντες. ἀνὰ φ-
 εῖσε παρὰ ἐκλείπει, φαίνεται μέλανα δεινὰς ἀφαιρέσει τῆς ὄ-
 ρος καὶ ἡμισίας αὐτῆς μέση, τὸτο δὴ ὃ ἐπιφάνισον ἴσησι,
 καὶ πύρ καὶ πυρωτόν. ἀπὸ δὲ ἐβδόμης ὄρος καὶ ἡμισίας,
 αἴσαται ὃ ἐρύθημα. καὶ τέλος ἡδὲ παρὰ εἰς λαμβάνει
 χροῖον κυανοειδῆ καὶ χαροπὸν, ἀφ' ἧς δὴ καὶ μάλα, γλαυ-
 κώπιν αὐτῶν οἱ ποιηταὶ καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἀνακαλοῦνται. ὧ-
 σαύτως οὖν χροῖμα ἐν τῆ οὐκ τὴν σελιώων λαμβάνου-
 σαν ὁράντες, οὐκ ὁρθῶς ἐπιμόνον καταφέρουσι ὃ ἀνδρα-
 κῶδες, ὁ μάλιστα φησὶ πρὸς αἰ ἀλλότριον αὐτῆς εἶ, καὶ μάλ-
 λον ὑπόμιγμα καὶ λείμμα τῆ φωτὸς, ἀφ' ἧς τῆς οὐκ παρὰ
 εἰλαμπόντος. ἴδιον ὃ μέλαν καὶ γαυδῆδες. ὅπου ὃ πορφυροῖσιν
 αὐτῶν καὶ φοινίκισι λίμναις τε καὶ ποταμοῖς δεχομένοις
 ἠλίον ἐπίσκια χροῖα, γειτνιαίντα συγχρώσσεται καὶ παρὰ
 λαμπρῆ, ἀφ' ἧς ἀνακλάσει ἀποδίδοντα πολλοῖς καὶ ἀφαι-
 φόροις ἀπαυγασμοῖς, πῆγμασιν εἰ ῥόμα πολὺ οὐκ αἴσ
 ἐμβάλλον ὡς παρὰ πέλους οὐρανοῦ, οὐ φατεροῦ φωτὸς,
 ὅστε ἡρεμιώωτος, ἀλλὰ μυρίοις ἀφαιρέσει ἐλαυνομένου, μί-
 ξις τε πύρ πύραπας καὶ μεταβολὰς λαμβάνοντος, ἄλλω
 ἄλλοτε χροῖον ἐκματτόμενον ἀπὸ τῆς σελιώων ἐν αὐτῶν
 ἀποδίδωσιν; ἀφαιρέσει μὲν γὰρ ἢ πύρ οὐκ ἂν ἐν οὐκ ἀφαι-
 νεῖ μέλαν, ἢ γλαυκόν, ἢ κυανοειδῆς, ὄρεσι δὲ καὶ πεδίοις
 καὶ θαλάσσης πολλὰ μὲν ἀφ' ἠλίου μορφῆ καὶ χροῖμάτων
 ἐπιφάνισι, καὶ οὐκ αἴσ καὶ οὐκ αἴσ ἀφαιρέσει χροῖμα
 φικρῆς μινύμενον ἐπάγει βαφὰς ὃ λαμπρόν. ὡν τῶ
 μὲν τῆς θαλάσσης ἐπιφάνισι ἀφαιρέσει ἀφαιρέσει ὄνομα-
 ζεῖν Ὀμηροῦ, ἰοειδέα καλῶν καὶ οἴνοπα πόντον, αὐτῆς ὃ
 πορφυροῦν κόμα, γλαυκὴν τε ἄλλως θαλάσσαν, καὶ λυ-
 κὴν γαλιώων. αἱ δὲ παρὰ τὴν γῆν ἀφαιρέσει τῶ ἄλ-
 λωτε ἄλλως ἐπιφαινομένην χροῖμάτων παρὰ φηκεν, ὡς ἀπείρισ
 ὃ πλῆθος οὐσας. τὴν δὲ σελιώων οὐκ εἴχῃς τὴν
 θαλάσσαι μίαν ἐχέειν ἐπιφάνισιν, ἀλλὰ εἴκειναι μάλιστα τῆ γῆ τὴν φύσιν, ἢ ἐμυθολογῶ Σωκράτης ὁ παλαιός

Hoc verò, aiebam, est contra nomen potius sphi-
 stice, quam in rem physice aut mathematice dispu-
 tare. Eum enim infra terram locum, ad quem adi-
 tus lumini est obstructus, si vmbra quis dicere
 nolit, sed luminis vacuam regionem, tamen neces-
 se est Lunam quando eo pervenit * Atq; omnino,
 dicebam, fatuum est negare vmbra terræ eò pet-
 tingere * vmbra Lunæ incidens visui, & * ad ter-
 ram, defectum Solis facere. Nunc me ad te, Phar-
 naca, conuertam. Color enim ille prunæ similis &
 ardens Lunæ, quem eius proprium esse inquis, cor-
 poris est densitate & profunditate præditi. nullæ e-
 nim reliquæ, nullum vestigium flammæ in raris per-
 manet corporibus, neque prunæ fiunt, vbi non ali-
 quod solidū corpus subiicitur, & vim ignis alte ad-
 missam seruet. sicvt & Homerus alicubi ait:
*Exstinet postquam sed flamma euannit igne,
 Substrauit prunas.---*
 non enim ignis, sed corpus ignitum videtur pruna,
 ab igni affecta res qui in corpore solido & radicem
 habente permaneat ac duret. flammæ aut, rati nu-
 trimenti & materiæ celeriter ob infirmitatem con-
 sumtæ incendium ac fluxus sunt. Itaq; Lunam ter-
 renam esse & densam vix vilo alio aque evidentī
 argumento ostendi poterat: siquidem pruneus ille
 color eius esset proprius. Sed non est, mi Pharna-
 ca. & videmus Lunam deficientem alias alium co-
 lorem sumere. quos mathematici temporis ratione
 sic discernunt. Si sub vesperam Luna deficit, hor-
 ribiliter nigra apparet vsq; ad horam tertiam & su-
 pra semissem horæ. Si media nocte, tunc istum pu-
 niceum & igneum colorem edit: à septima hora
 & semisse rubor ostenditur: versus auroram iā cœ-
 ruleum truncemq; vultum sumit, à quo eam potissi-
 mum poetæ & Empedocles glaucopin, id est cæsiā,
 appellant. Proinde cum videamus Lunam in vmbra
 tot colores adsciscere, non recte illi arripiunt
 pruneum: quem potissimum aliquis alienum ab ea
 esse dixerit, ac mixturam potius luminis deficiētis,
 & per vmbra enitentis: proprium verò, nigrum
 & terrestrem. Iam cum hæc Solis radios excipien-
 tibus purpureis aut puniceis vestibis, paludibus i-
 tem & fluuiis, vmbrosa viciniæ loca colorem isto-
 rem æmulentur, & ob omnigenas reflexiones mul-
 tiplicibus illustrētur splendoribus: quid mirum res
 habet, si copiosus vmbra fluxus velvti in pelagus
 cœleste incidens non stabilis aut quiescentis lumi-
 nis, sed ab innumeris exagitati astris, variatq; mix-
 tiones & mutationes in se admittentis, alium alias
 colorem à Luna expressum huc refert? Stella enim,
 aut ignis in vmbra nunquā videbitur nigro, glauco,
 aut cœruleo colore. Montibus vero & campis ac
 marib. multæ à Sole colorum formæ inferuntur,
 vmbriq; & nebulis tanquam pigmentis permixtus
 ea splendor inducit. Et maris quidem colores cona-
 tus est Homerus vt cunq; nominib. exponere, mare
 violæ, viniq; rubri forma præditum dicens, & a-
 libi glaucum, vndā purpuream, tranquillitatem al-
 bam. quæ vt o terræ accidunt diuersitates colorū,
 alias aliter accidentium, omisit: quia nimirum im-
 mensus eorum esset numerus. Cæterum Lu-
 nam probabile non est eandem cum mari ha-
 bere superficiem: sed natura terræ cognatissimam
 esse ei, quam priscus iste Socrates fabulose protulit:

siue per ambages Lunam innuens, siue de alia quada-
dam mentionem faciens. Nihil enim vel incredi-
bile est, vel mirabile, si Luna cum nihil in se corrup-
tum, nihil cœnosum habeat, & è cœlo luminis pu-
ri fructum, caloremque non immodicum aut sæ-
uum percipiat, sed humectum & innoxium: in se
puleritudinis locorum admirabilis, montes flam-
mantes, ac cingula habet purpurea, aurumque & ar-
gentum non in profundo dispersum, sed quæ in pla-
niciebus copiose efflorescant, aut in collibus læui-
bus circumferantur. quorum deinde simulacra ad
nos per umbram alias alia continentis aeris muta-
tione diuerse efferantur. Neque vero diuinitatis o-
pinionem & venerationem hoc pacto Luna amit-
tit, quæ
* sacra ab hominibus iudica-
tur: quam si eam fœculentum de sententia Stoico-
rum ignem & turbidum statuas. Ignis quidem apud
Medos & Assyrios barbaricis colitur honoribus:
qui damnosa præ metu venerantur, neque tam ho-
nore afficiunt quam abominantur. At verò terræ
nomen nemini non Græcorum habetur carum,
venerabile: & auitum nobis est ei, vt aliis quoque
diis, diuinos honores deferre. Longe vero ab eo ab-
sumus, nimirum homines vt Lunam quæ cœlestis
est terra, existimemus animæ mentisque & eorum
exsortem, propter quæ diis primitias convenit of-
ferri: sed legitimam ei beneficiorum gratiam repē-
dimus, & pro iure naturæ veneramur id quod vir-
tute, potentia, ac dignitate humanam excedit con-
ditionem. Quare nihil nos peccare arbitramur,
dum eam terream statuimus.

Quod ad faciem attinet in Luna apparentem: sic-
ut nostra terra sinus habet quosdam magnos: ita
censemus Lunam quoque profunditatibus & ru-
pturis magnis esse apertam, aquam aut aerem cali-
ginosum cōtinentibus: in quas Sol suo lumine non
penetret, sed eas deferens, reflexionem dissipatam
faciat. Excipiens hæc sermonem Apollonides: Ergo
inquit, ipsam obtestans Lunam, fieri hoc vo-
bis videtur posse vt rupturarum quarundam aut cō-
uallium vmbrae sint, quæ huc & vsque ad nostrum
visum pertingāt? aut non ratiocinamini quid inde
sequatur? Tum ego: Hoc, inquam, quamvis non i-
gnorantes, tamen audiat

* Lunæ diameter, xi i digitorum magnitudine
apparet in modis distantis. nigrarum autem & um-
brofarum macularum vnaquælibet semisse digiti
maior videtur, ita vt amplius sit quam semũcia dia-
metri. Iam si diametrum ponamus Lunæ duntaxat
triginta millia stadiorum ex proposito in ea vnum-
quodq; vmbrosorum diametrum habebit 10 stadiis
ampliorem
* quingentis stadiis. Pri-
mum ergo vide an in Luna possit tanti hiatus,
tantæ asperitates esse, vt tantam vmbra faciant.
deinde tantæ cum sint, cur à nobis non cernantur.
Ego hæc renidēs: Bene tu, inquam, Apollonida, qui
talem nobis inveneris demonstrationem, qua &
me & te evincas maiores Aloidis esse istis: non qui-
dem quouis diei tempore, sed mane potissimum ac
vesperi. Putasne cum Sol vmbrae nostras facit im-
mensas, hanc præclaram subici nostro sensui ra-
tiationem: si magnum est quod vmbra de se
proiicit, ingens est quod vmbra creat? in Lemno
neutrū nostrum fuisse, liquido noui. tamen ambo
pervulgatum hoc lambicum sæpe audiui mus,

Ashos obumbrat terga Lemnia bouis. incidit
n. vt cōsentaneum est, mōtis vmbra buculæ æneæ,

A είτε δὴ τῶν τε ἀντιπόλων, είτε δὴ ἄλλω πῖνὰ διηροῦμε-
νο . οὐ γὰρ ἀπίσω, ὁδὸν θαυμαστὴν, εἰ μὴδὲν ἐχούσα διεφτο-
ρὸς ἐαυτῆ μὴδὲ ἰλυαδὲς, ἀλλὰ φάσ τε καρπουμένη κατὰ-
ρὸν ἕξ οὐρανοῦ καὶ θερμότητος οὐ διακαοῖς ὁδὸν μὴ κού-
πυρὸς, ἀλλὰ νοτεροῦ καὶ ἀβλαβοῖς καὶ κτ' φύσιν ἐγγυῖος οὐ-
σα πλήρης καὶ κη τε θαυμαστὰ κέκνηται τόπων, ὅρη τε κα-
ταφλορεῖδῆ, καὶ ζώας ἀλουργὰς ἔχει, χρυσόν τε καὶ ἀργύ-
ρον, ὅσα ἐν βάσει διεσπαρμένον, ἀλλὰ πρὸς τοῖς πεδίοις ἕξ-
αιθούτα πολὺ, ἢ πρὸς ὑψηλοῖς περὶ φερόμενον. εἰ δὲ
τοῦτων ὄψις ἀφικνήται ἕξ τ' οὐρανόθεν ἄλλοτε ἄλλη πρὸς ἡμᾶς,
B ἕξ ἀμαγῆ καὶ ἀφ' ὁραῖ πῖν τῶν περὶ ἕχρονος, τὸ γὰρ μὲν τί-
μιον ὅσα δ' ὁπλίσι τῆς δόξης ὁδὸν ὁ θεῖον, ἢ σελήνη. ἢ τις
ἕξ πρὸς ἀνθρώπων νομίζομένη, ἢ μάλλον
πρὸ βολερὸν (ὡς ἀπὸ οἱ Στωικὸν λέγουσι) καὶ τρυγῶδες. πρὸ
μὲν γὰρ τῶν Μήδων καὶ Ἀσσυρίων βαρβαρικὰς ἔχει τι-
μάς, οἱ φόβον τὰ βλάπτονα θεράπριοι πρὸ τῆς σιμῶν
ἀφοσιούμενοι: ὁ δὲ γῆς ὄνομα πᾶσι που φίλον Ἑλλήνι καὶ
C τίμιον, καὶ πατρῶον ἡμῖν ὡς ἀπὸ ἄλλοι ναθεὸν σέβασθαι.
πολλοὶ δὲ δόξαν ἀνθρώπων τὴν σελήνῃ γινώσκων ὄλυμ-
πίαν ἀψυρῆν ἠγείσθαι σώμα καὶ αἰὼν καὶ ἀμοιβῆν, ὡν θεοῖς
ἀπάρχεσθαι πρὸς τῆν νόμον τε τῆς ἀγαθῶν ἀμοιβὰς ἵνον-
τες. καὶ κτ' φύσιν σεβομένοις ὁ κρείττων ὁ θεὸς καὶ διδάμει
καὶ τιμώτερον. ὥστε μὴδὲν οἰώμεθα πλημμελεῖν γινώσκων
τῶν θεῶν. ὁ δὲ φασιόμορον τοῦτι πρὸς ὁπλίων αὐτῆς ὡς ἀπὸ
ἢ πᾶρ ἡμῖν ἔχει γῆ καὶ πλοῖα πῖνὰς μεγάλας, ἕτως ἐκείνῃ
ἀνεπίστα βαθεῖα μεγάλας, καὶ ρίζεσσιν ὕδωρ ἢ ζοφερόν
ἀπὸ πρὸς ἐχέουσιν. ὡν ἐν τῶς ἐκαθήσονται ὁδὸν ὅτι φαῖε ὁ τῆ
ἠλίου φάσ, ἀλλὰ ἐκλείπει, καὶ διεσπασμένῃ ἐν ταῦτα
D τῶν ἀβάσιν ἀποδίδωσιν. Ἐπολαβὼν δὲ ὁ Ἀπολλωνίδης,
εἰτα ὡς πρὸς αὐτῆς (ἔφη) τῆς σελήνης, διωατὸν εἶδεν
ἡμῖν, ρηγμάτων πῖνὰν ἢ φασάγων εἶδεν οὐρανὸν ἀφί-
κνήσθαι δ' ὄρου πρὸς τὴν ὄψιν, ἢ ὁ συμβαῖνον ἐλογίσεσθαι,
καθὼς περὶ εἴπω καὶ ἀπὸ τῶν ἀγνοούτων, ἀχούοιτε δὲ. ἢ
μὲν ἀμμέθου τῆς σελήνης δυοκαίδεκα δακτύλους ἔ-
χει. ὁ φασιόμορον, ἐν τοῖς μέσοις ἀποστήμασι μέγεθος τῆς δὲ
μεγίστης καὶ σκιερῶν ἔχασον ἡμιδακτυλίου φαίνεται μεῖ-
ζον, ὥστε τῆς ἀμμέθου μεῖζον ἢ εἰκοσὸς τέταρον εἶδεν. καὶ
μὲν, εἰ μόνον ἔποιοίμεθα τῶν ἀμμέθου τῆς σελήνης
E περισμείων σαδίων, μείων δὲ τῶν ἀμμέθου, κατὰ ὁ
ἔποιοίμεθα, ὅσα ἔλαττον αὐτῆς πενταχρῶν σαδίων ὅσα
αὐτῆ τῆς σκιερῶν ἔχασον, ὅσα δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν ἢ διωατὸν
τῆ σελήνῃ τῆλικαυτὰ βάση καὶ τῆλικαυτὰς εἶδεν τετραχ-
τητάς, ὥστε σκιά ποιεῖν τοσαύτῃν ἔπειτα πῶς οὐσα τῆ-
λικαυτὰ ὁ μέγεθος ὑφ' ἡμῶν οὐχ ὁραῖται καθὼς με-
ἀμμέθου πρὸς αὐτὸν, Εὐγε (ἔφη) ὅτι ποιαύτῃν ἕξ δὲ-
ρηχῆς ἀποδείξιν ὁ Ἀπολλωνίδης, δι' ἧς καμὲ καὶ σαυ-
τὸν ἀποδείξει τῆς Ἀλωάδων ἐκείνων μεζονας εἶδεν, ὅσα ἐν
ἀπᾶσι μᾶτοι χροῖα τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ πρὸς μάλιστα
καὶ δειλῆς. οἱ εἶδεν οὐρανὸν τῆς ἠλίου ποιοῦτος ἠλι-
βάτοι, τὸ καλὸν τῶν ἀπᾶσι παρέχειν συλλογισμόν,
F ὡς εἰ μέγα ὁ σκιάζομενον, ἔποιοίμεθα ὁ σκιάζον. ἐν
Ἀμνῷ μὲν ὁδὸν ἡμῶν εἰ οἱδὲ ὅτι γέρονε, περὶ
μᾶτοι ὁ δρυλλοῦμενον ἰάμβιον ἀμφοτέροι πολλὰς ἀ-
κκῆσθαι, Ἀθῶν καλύψει πλάσθαι Ἀημίνας βοός. ὅτι
εἰ μὲν γὰρ ἢ σκιά τῶ ὄρησιν (ὡς εἶπεν) χαλκῶ τῆς βοείας,

μήκος ἀποδίνουσα διὰ τῆς θαλάττης οὐκ ἔλαττον ἐπιλά-
 κσειων τειδίων, ὅ κατὰ σιὰ ζῶν ὄψος εἶ) διὰ τὴν αἰτίαν ὅτι
 πολλὰ πλασίους αἰ τῆ φωτὸς ἀποσάσις τῆσ' ὁματῶν τῆσ'
 σκιάσ ποιούσι. δ' ὅμοι δ' ἡ τῆσ' καὶ τῆσ' σελήνης, ὅτε πάμμηνοσ
 ὅστι, καὶ μάλιστὰ τῆσ' ἰδέαν. ἐναρδρον τῆσ' πωροσώπου βαρῆτη-
 τα τῆσ' σκιάσ ἀποδίδωσι, ὅ μέγιστον ἀπέχοντα διὰ τῆσ' μα-
 τῶν ἡλίου. ἢ γὰρ ἀποσάσις τῆσ' φωτὸς αὐτῆ τῆσ' σκιάσ μεγὰ-
 λῆν, οὐ τὰ μεγέτη τῆσ' ἴσφ' τῆσ' σελήνῃσ ἀνωμαλίῶν
 πεποιήκε. καὶ μὲν ὅσδε τῆσ' ὁράν τῆσ' ἴσφ' ὁράσ ἔασι μὲν ἡ-
 μέραν αἰ τῆσ' αἰωρησῆσ τῆσ' ἡλίου κατ' ὁρῶσ. τὰ μὲν τοῖσ βα-
 ρῆσ καὶ κῆλσ φαίνεται καὶ σκιάσ δ' ἡ πόρρωθεν. ὅσδε δ' αὖ ἀπο-
 πον εἶ καὶ τῆσ' σελήνης τὴν αἰτίληψιν καὶ τὸν ὀπίφωτισμόν
 ὅσ' ἔστι κατ' ὁρῶσ ἀκριβῆσ. αἰ δὲ τῆσ' σκίερῶν τῆσ' ὁράσισ πα-
 ρῆσ τὰ λαμπερῆ τῆσ' ἀφορῶσ τῆσ' ὄψιν οὐ λατάνουσιν.
 ἀλλ' ὅσδε μὲν (ἔφω) ἔλεγχειν δοκεῖ τῆσ' λεγομένησ
 ἀνάκλασιν ἀπὸ τῆσ' σελήνης, ὅτι τοῖσ ἀπὸ τῆσ' ἀνάκλωμένων αὐ-
 γαῖσ ἔστωσ, οὐ μόνον συμβαίνει ὅ φωτῆσ ὁρῶσ ἄλλῃ
 καὶ ὅ φωτῆσ. ὅταν γὰρ αὐγῆσ ἀφ' ὕδατοσ πωρῆσ ἀλλο-
 μένησ, ὄψισ αἰ αὐτῶσ τῆσ' πεφωτισμένησ καὶ τῆσ' ἀνάκλασιν
 τὸ πω γήνηται, τὰ τεῖα κατ' ὁρῶσ, τῆσ' ἀνάκλωμένησ αὐ-
 γῆσ καὶ ὅ ποιούσ ὕδαρ τῆσ' ἀνάκλασιν, καὶ τὸν ἡλίου αὐτὸν
 ἀφ' οὗ ὅ φῶσ τῆσ' ὕδατι πωρῆσ πῆπτον ἀνακέκλασαι. ὅ-
 τῶν δὲ ὁμοιομορμῶν καὶ φαινομένων, κελδοῖσι τοῖσ ἀνα-
 κλάσει φωτῆσ τῆσ' γῆσ ἰσπὸ τῆσ' σελήνης ἀξιούσασ,
 ὅτι δ' ἀκμῆσ ἡ κτῶρ ἐμφαινομένησ τῆσ' σελήνῃ τὸν ἡλίου, ὅσ-
 τῶσ ἐμφαίνεται τῆσ' ὕδατι μὲν ἡμέραν, ὅταν ἀνάκλασισ ἰσπὸ
 αὐτὸν γήνηται. μὴ φαινομένου δὲ τούτου, κατ' ἄλλον οἶοντα
 ἔσπον ὅσ' ἀνάκλασι γίνεσται τὸν φωτισμόν. εἰ γ' μὴ τῆσ' το,
 μὴ δὲ γῆν εἶ) τὴν σελήνῃ. Τί ἐν, ἔφω, πωρῆσ ἀπὸσ λεκτέον,
 ὅσ' ἀπὸ λωνίδησ; κρινῆσ γὰρ ὅσ' ἔοικε καὶ πωρῆσ ἡμῶσ εἶ) τὰ τῆσ' ἀνα-
 κλάσεισ. Ἀ μέγ' ἔσπον πινῆσ (ἔφω ἔγω) κρινῆσ, ἔσπον δὲ
 ἄλλον ὅσ' κρινῆσ πωρῆσ τῆσ' ἔσ' τὰ τῆσ' εἰσῆσ, ὅσ' αἰω ποτα-
 μῶν καὶ τῆσ' πῆσ' πάλιν λαμβάνουσιν ὅτι γῆσ παρῆσ καὶ κῆ-
 τῶσ ὕδαρ ἰσπὸ γῆσ δὲ σελήνῃ καὶ μετῆσ πωρῆσ. ὅταν αἰ τῆσ' ἴσφ'
 φον αἰ κεκλασῶν καὶ ὁ γῆμα τῆσ' γωνίασ ποιούσι, τῆσ' μὲν
 αἰω, πωρῆσ τῆσ' σελήνῃ. τῆσ' δὲ κῆτῶσ, πωρῆσ τῆσ' γῆσ χρυφῆσ ἐ-
 χούσ. μὴ ἀπασαν ὅσ' ἰδέαν κατ' ὁρῶσ, μὴ δὲ ὅσ' πῆσ' σῆσ'
 ἀποσάσεισ ὁμοίαν ἀνάκλασιν ποιεῖν ἀξιούσασ. ἐπεὶ μά-
 ρηται πωρῆσ τῆσ' ἀνάκλασισ. οἰ δὲ σῆμα μὴ λεπτόν, μὴ δὲ
 λείον, ὅσ' ἔσ' ὅσ' ὕδαρ, ἀποφαινοντεσ, τῆσ' σελήνῃ, ἀλλ'
 ἐμβρῆσ καὶ γῆσ, ὅσ' οἰδῶ ὅσ' ὅσ' ἀπατοιῶται τῆσ' ἡλίου
 τῆσ' ἔμφασιν αἰ αὐτῆ πωρῆσ τῆσ' ὄψιν. ὅσ' γὰρ ὅσ' γὰρ τοῖσ
 ἰσπὸ τοῖσ ἔσππρῆμοῖσ ἀποδίδωσιν, ὅσ' ἔσ' ποιῆ τῆσ' ὄφεισ
 ἀνάκλασισ διὰ τῆσ' ἀνωμαλίασ καὶ τῆσ' ὁματῶν τῆσ' μο-
 εἶων. ὅσ' ἔσ' τῆσ' σελήνῃσ δινῶσ τῆσ' ἀπῆσ πῆσ' ἀφ'
 ἑαυτῆσ τῆσ' ὄψιν ὅσ' ἀπῆσ πῆσ' τῆσ' λειότῆσ τῆσ' ἔσππ-
 ἴρων; καὶ οἰ καὶ τῆσ' δὴ πούθεν εἶαν ἀμυχῆ πῆσ' ἡρῶποσ ἡ
 παρῆσ ἡσ κατὰ λάσ, ὅσ' σημεῖον αἰ ἀφ' οὗ πῆσ' φουκεν
 ἡ ὄψισ ἀνάκλασιν τυπούται καὶ βλέπεται μὲν αὐτῆ,
 τῆσ' δὲ ἀπῆσ οὐκ ἀποδίδωσιν. ὅ δὲ ἀξιῶν ἡ καὶ
 τῆσ' ὄψιν ἡμῶν ὅσ' τὸν ἡλίου ἀξιῶν εἶ), φῶσ δὲ τῆσ' ὄψιν,
 οὐ μὲν ὅσ' τὸν ἀδρῶπον. τῆσ' μὲν γὰρ ἡλίου δὲ ὁπῶσ καὶ
 λαμπερῆσ πωρῆσ τῆσ' σελήνῃσ μετῆσ πῆσ' μετῆσ
 τῆσ' ἀνάκλασισ φῆσ τῆσ' ἡμῶσ εἶσ ὅσ' ἡ δὲ ὄψισ, ἀσπῆσ οὐσα καὶ ὀλιγοσ, τῆσ' λαμπερῆσ εἶ μῆτε πῆσ' μετῆσ
 ἀνακλασῆσ τῆσ' μῆτε ἀφαλομῶσ τῆσ' τῆσ' σῆσ, ἀλλῶσ ὅσ' πῆσ' καὶ ἀπολείπει, πῆσ' οὐκ ἔχουσα φωτῆσ,

A per mare in longum porrecta haud paucioribus
 1000 stadiis. * obvibrandi altitudi-
 nem esse in causa, quod multipliciter excedentia
 quantitatem corporum intervalla umbram faciāt.
 Id ergo haec etiam in Luna contemplare, quando
 in plenilunio maxime expressā faciei imaginem
 exhibet. ob profunditatem umbrę, longissime tunc
 à Sole distita. nam distantia luminis ipsa umbram
 magnam, non magnitudines inæqualitatum quę
 sunt infra Lunam effecit. Quin etiam montium e-
 minentias Solis radii non sinunt interdū conspici,
 cum cernantur valles & quę in profundo sunt at-
 que umbrofa, idq; eminus. Non est ergo absurdū,
 si Luna quoque ut illuminetur, radiosque Solis in se
 recipiat, videre nequimus ita exacte. Quādo autem
 umbrofa iuxta splendida ponuntur, horum discrimen
 visum non fallit. Verum id, dicebam, magis
 refellere videtur eam quę perhibetur à Luna reflexionem:
 quod qui in reflexis stant radiis, iis non tantum id quod
 illuminatur contingit videre, sed etiam id quod
 illuminat. Quando enim splendore ab aqua in
 parietem reculto visus in ipso fuerit loco, ubi fit
 reflexio: tunc tria ista cernit, reflexū splendorem,
 aquam in qua radii recelluntur, ipsumque Solem,
 à quo lumen in aquam incidens reflectitur. His &
 in confessio positus, & sensu perceptis, postulāt
 ab iis qui reflexione radiorum illustrari à Luna terram
 adferunt, ut ostendant noctu apparentem in
 Luna Solem: sicut interdū in aqua cernitur, quando
 hæc eius radios reflectit. quod cum non appareat,
 aliter eam quam reflexione illuminari censent:
 ac proinde Lunam quoque terram non esse. Quid
 ergo adversum eos dicendum est, aiebat Apolloni-
 des: nam isthęc de reflexione ratio etiā ad nos per-
 tinet. Sane, inquam ego, quodam modo communis
 ea est ratio, quodam modo non communis. Pri-
 mum autem vide q̄ ale sit id quod de imagine dic-
 citur, quam sit peruersum, & (quod a un) sursum
 versum flumina. Aqua enim in terra est & infra, su-
 pra terram Luna & in sublimi. itaque etiam anguli
 reflexionum diuerse fiunt, cum alia sursum ad Lunam,
 alia deorsum ad terram vertice suo tendat. Nō
 ergo postulent quamvis speciem esse speculum, &
 quovis intervallo æqualem fieri reflexionem. nam
 evidentia hoc repugnat. Qui verò dicūt Lunam
 non esse corpus tenue & læue, ut est aqua, sed soli-
 dum & terrenum: nescio quomodo Solis in ea
 imaginem à visu volunt cerni. Nam neque lacu-
 iusmodi speculares reddit imagines, neque visum
 reflectit: ob inæqualitatem & aperitatem partium.
 nedum Luna possit emittere à se visa talia, sicut spe-
 cula læuiora faciunt. Sed in his si qua rima, aut for-
 des, aut turbatio incidat, punctum à qua solet visus
 reflexum efformatur: atque ista videntur quidem,
 sed resplendentiam non exhibent. Qui autem con-
 tendit * aut etiam visum nostrum ad Solē con-
 tendens esse: lumen autem visum, cælum hominē.
 Est enim verisimile Solis ob vehementiam & splendorem
 cum icu factam reflexionem ad nos ferri. At visus
 imbecillis cum sit & minima particula, quid mirum
 si neque icum repellentem infert, neque resilientem
 conseruat, sed frangitur ac deficit, cum tanta ei non sit
 copia luminis,

ut non diuellatur inæqualitatibus & asperitatibus occurrens. Non est enim impossibile ab aqua & aliis speculis reflexionem, cuius in propinquo a hac tenetur principium, validam reflire. Sed à Luna etiam si aliqua delabantur, infirmæ erunt ac languidæ, & quæ ob interualli magnitudinem prius deficiant quàm ad nos perueniant. Alioquin etiam caua speculorum validius reflectunt Solis radios, ita quidem ut flammæ quoque sæpenuerò edant. curua & globosa, quia vndique renituntur, imbecillem & obscuram * videtur scilicet, quando duæ irides apparent, nubem nube continente, eius colores esse obscuros & incertos quæ est in continente. nam exterior nubes longius à visu distans reflexionem reddit inualidam. Et quid attinet plura dicere? Quando enim Solis lumen à Luna reflexum omnem amittit calorem, & splendoris eius ægrè ad nos perferuntur tenues atque languidæ reliquæ: poteritne visus noster eodem tam longo permeato spacio Solaris qualemcunque portiuunculam imaginis de Luna reportare? Ego quidem non puto. Considerate verò, aiebam, etiam vos, an idè accidat visui nostro à Luna & ab aqua: an terræ, plantarum, & hominum siderumque imagines Luna plena repræsentet, sicut faciunt alia specula. quod si visus acies ad hæc non reflectitur tum ob imbecillitatem, aut asperitatem ipsius Lunæ: ne aduersus Solem hoc requiramus. Ac nos quidem, dicebam, quæ ibi dicta sunt, nisi si quid memoriam fefellit, retulimus. Tempus autem est ut Syllam quoque exhortemur, adeoque poscamus ab eo narrationem, ut qui certa conditione auditor interfuerit. Proinde, si ita vobis videtur, ambulandi finem faciemus, & confidentes in sedilibus, fixum ei præbebimus auditorium. Placuit hoc. & cum confedissemus, Theo: Ipse quidem, inquit, non minore quàm vllus vestrûm audiendi quæ dicentur desiderio teneor. antè tamen, Lampria, de iis qui Lunam dicuntur inhabitare, pervellem aliquid audire: non vtrùm habitent aliqui, sed an habitari possit. hoc enim si nequit, à ratione alienum erit eam esse terram. nam videbitur ad nullum vsum & frustra existisse, cum neque fructus edat, neque hominibus quibusdam sedem, ortum, & vitæ degendæ locum præbeat: quarum rerum causâ hanc nostram terram existisse de Platonis sententia dicimus, nutricem nostram dieique & noctis fidelem custodem atque opificem. Vides autem de hoc argumento multa & seriò & ioco disputari. Lunam enim aiunt eorum qui infrâ degunt tanquam Tantalorum imminere capitibus. rursusque eos qui ipsam incolunt, Ixionum instar illigatos tanto impetu volui ac reuolui. Et quidem non vnico motu Luna versatur, sed est, ut solent appellare, triuia: in Zodiaco simul in longum, & latum, & profundum circummeans. primum motum circuitionem, secundum volutionem, tertium nescio quâ inæqualitatem vocant Mathematici: cum nullam earum motionum constitutis certisque finibus includi videamus. * Mirum nõ est, si impetu agitationis leo in Peloponnesum decidit. sed tamen nõne innumeros quotidie videmus hominum casus, & vitas quasi calcitrando proiectas, isthinc in caput hæc deuolutorum. ὀφθαλμοὶ αἰεὶ πεσῆματα ἀνδρῶν καὶ ἀπολακτισμοὶ βίων ἐκείθεν οἷον ἐκκυβισάντων, καὶ πεσεῖν τρεπόντων.

A ὥστε μὴ πῶς ἀπαῶσαι πρὸς τὰ αἰωμαλίας καὶ φαχύτης. ἀπὸ μὲν γὰρ ὕδατος καὶ τῶν ἄλλων ἐσόπτρων ἰσχύουσιν ἐπὶ τὴν ἄκρην ἐγγὺς οὖσαν ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάκλασιν, ὅσα ἀδυνατοῦν εἶναι ἀπὸ τῆς σελήνης κἀν γίνονται ἕνεκα ὀλίγησιν αὐτῆς, ἀδενεῖς ἔσονται καὶ ἀμυδρά, καὶ πρῶτα πολεῖται οὐρανὸς τῶν μήκων τῶν ἀποσάσων καὶ γὰρ ἄλλως τὰ μὲν χεῖρα τῶν ἐσόπτρων ἄπὸ τῶν ποιεῖ τῶν πρῶτων ἰσχύων αὐτῆς πῶς ἀνακλωθῆναι, ὥστε καὶ φλόγας ἀναπέμπειν πολλάκις τὰ δὲ κυρτὰ καὶ σφαιροειδῆ, τὰ μὴ πρὸς ἀχόθεν ἀντερεῖδειν, ἀδενεῖ καὶ ἀμυδρὰ. ὁραταὶ δὲ ἴστανται, ὅταν ἴεσθαι δύο φάνασι, νέφος νέφος ἐμπερὶ χροῖος, ἀμυδρὰ ποιοῦσιν καὶ ἀσαφῆ τὰ χρώματα πῶς πρὸς ἑαυτοῦσιν. ὁ γὰρ ἐκ τῶν νέφους ἀπὸ τῆς ὕψους κίχρον, ὅσα ἔσονται, ὅσα ἰσχύων πῶς ἀνάκλασιν ἀποδίδοσιν καὶ τί δὲ πλείονα λέγειν; ὅπου γὰρ ὁ τῆς ἡλίου φῶς ἀνακλωθῆναι ἀπὸ τῆς σελήνης, πῶς μὲν θερμότησιν πᾶσαν ἀποβάλλει, τῆς ὅλας πρῶτα αὐτῶν ἀφικνεῖται μόλις πρὸς ἡμᾶς καὶ ἀδραγῆς λείψανον, ἢ πρὸς τῆς ὕψους τὸν ἴσον φερροῦσιν διαυλον, ὅσα δὲ χροῖος μόνον ὅπου λείψανον ἔχει, ὅσα πρὸς τὸν ἡλιον ὑπὸ τῆς σελήνης. ἐγὼ μὲν ὅσα οἶμαι. σκοπεῖτε ὅ (εἶπον) καὶ ὑμεῖς εἰ τὰ αὐτὰ πρὸς τὸ ὕδωρ καὶ πῶς σελήνῳ ἐπαρῆν ἢ ὕψος. ὁ δὲ καὶ γῆς καὶ φυτῶν καὶ ἀδενεῖσιν καὶ ἀερῶν ἐμφάσεις ποιεῖν πῶς πρὸς τὸν ἡλιον, οἷας τὰ λοιπὰ ποιεῖται τῶν ἐσόπτρων. εἰ δὲ οὐ γίνονται πρὸς τῶν τῆς ὕψους ἀνάκλασις, διὰ ἀδενεῖαν αὐτῆς ἢ τερχυτῆσιν τῆς σελήνης, μὴ δὲ πρὸς τὸν ἡλιον ἀπαιτῆσθαι. ἢ μὲν μὲν οὖν (εἶπον) ὅσα μὴ ἀναπέφθησιν τῶν μνημῶν τῶν ἐκείθεν λείψανων, ἀπὸ τῆς ἡλίου ὅσα ὅ καὶ Σύλλας πρὸς ἀνακλωθῆναι, μᾶλλον δὲ ἀπαιτεῖν τῶν διήγησιν, οἷον ἐπὶ ῥητοῖς ἀκροατῶν γενησῶσιν. ὥστε (εἶδοκεῖ) καὶ ἀπαύσαντες τὸν πρῶτον, καὶ κατῆσαντες ἐπὶ τῶν βάρων, ἔδραμον αὐτῶν πρὸς τὸν ἀκροατήριον. ἔδοξε δὲ τῶν τῶν καὶ κατῆσαντων ἡμῶν, ὁ Θεῶν, Ἐγὼ τοι ὦ Λαμψρία (εἶπεν) ἐπιθυμῶ μὲν ὁσθένος ἢ τῶν ὑμῶν ἀκούσθαι τὰ λεγόμενα, πρῶτον δὲ ἀνὴρ ἡδέως ἀκούσασθαι πρὸς τῶν οἰκῆν λεγόμενων ἐπὶ τῆς σελήνης, ὅσα εἰ κατῆσαντες ἕνεκα, ἀλλ' εἰ δυνατὸν ἐκεῖ κατῆσαντες. εἰ γὰρ οὐ δυνατὸν, ἄλλοθεν καὶ ὁ γὰρ εἶπεν) τῶν σελήνῳ. δόξει γὰρ πρὸς οὐδὲν, ἀλλὰ μάτῳ γενησῶσιν, μὴτε καρποὺς ἐκφέρεισθαι, μὴτε ἀδενεῖσιν ἕνεκα καὶ τῶν γενησῶσιν φανῶσιν, καὶ Πλάτωνας, ὅσων ἡμετέραν, ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἀρεκῆ φύλακα καὶ δημιουργόν. ὅσα δὲ ὅπου πολλὰ λέγεται καὶ σὺν γῆσιν καὶ μὲν ἀποδοῦσιν πρὸς τῶν. τοῖς μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν σελήνῳ οἰκῶσιν, ὡσπερ Ταντάλοισι, ὑπὸ κεφαλῆς ἐκκυβισάσθαι φασί, τῶν ὅ οἰκῶσθαι αὐτῶν πάλιν ἐπὶ αὐτῆς ὡσπερ Ἰξίονας εἰδεδεμένους ῥύμησιν. καὶ τοὶ μίας οὐ κινεῖται κίνησιν, ἀλλ' ὡς που καὶ λέγεται τειροῖσιν, ὅσιν, ἅμα μήκων ἐπὶ τῶν ζῶσθαι καὶ πλάτος ἐπὶ φερροῦσιν καὶ βάρων. ὡν τῶν μὲν, πρὸς τὸν ἡλιον, τῶν ὅ, ἔλκεα, τῶν ὅ ὅσα οἶδα πῶς ἀνωμαλίας ὀνομάζουσιν οἱ μαθηματικοὶ, καὶ πρὸς ὁσθένος ὀμαλίας ὅσα τῶν φερροῦσιν τῶν ἀποκαταστάσιν ὀρωῖσιν ἔχουσιν. ὅσα οὖν εἰ λέων ἕσπερ ὑπὸ ῥίμης εἰς Πελοπόννησον, ἄξιόν ἐστι θαυμάζειν. ἀλλ' ὅσων οὐ μυσία

kkkk

καὶ γὰρ γλοῖον ἀείμονος τῆς ἐκεῖ ἀφ' ἧς πορεῖν, εἰ μὴ γῆρας
 μηδὲ σύσειον ἔχειν διώματα. ὅπου γὰρ Αἰγύπτιοι καὶ Τρω-
 γλοδυταί, οἷς ἡμέρας μίας ἀφ' ἑστέρας ἴσαται καὶ κερυφίω ὁ ἥ-
 λιος ἐν Ἑσπείῃ, εἴτα ἀπεισιν, ἀλίην ἀπέχουσι τῆς κατὰ κε-
 κεῖται ἐρηθῆ τῆ ἀείχοντος ἤπου τῆς ἐπὶ τῆς σελή-
 νης εἰκός ἐστὶ δώδεκα θερείας ὑποκρίνειν ἕκαστου, καὶ
 μίνα τῆς ἡλίου πρὸς κατὰ τὸν ἀστέρας ἐφισταμένου καὶ σφει-
 ζόντος, ὅπου ἡ πρὸς σελήνως. πνύματα γὰρ μίνα καὶ νέφη καὶ
 ὄμβροισι, ὧν χρεῖς οὔτε γῆρας φυτῶν ἐστὶν, οὔτε σωτηρία
 ἡμορμύοις, ἀμῆχρον ἐκεῖ ἀφ' ἧς πορεῖν, σιωπάζοντα δὲ
 θερμότηθα καὶ λεπτότητα τῆ ἀείχοντος. ὁδὲ γὰρ ἐταυ-
 ρα τῆ ὄραν τὰ ὑψηλὰ δέχεται τῆς ἀγέρας καὶ οὐρανίου
 χειμῶνας. ἀλλ' ἡδὲ καὶ σάλον ἔχειν ὑποκρίνειν
 ὅς ἂν, ἐκφύγει πῶν σύσειον ταῦτα καὶ πύκνωσιν. εἰ
 μὴ τῆ Δία φησὶν, ὡς ἄρ' ἡ Αἰθῶν τῆς Αἰθῶν νεκρά-
 ρος ἢ καὶ ἀμβροσίας ἐπέταξε μὴ πρὸς σελήνως ἔσται, οὔ-
 τω πῶν σελήνως, Αἰθῶν λεγόμενον καὶ οὔσαν, φέπειν
 τῆς ἀνδρας ἀμβροσίαν ἀείσαν αὐτοῖς ἐφημέριον, ὡς Φερε-
 κίδης ὁ παλαιὸς οἶεται σιτεῖσθαι ἀστέρας θεοῖς. πῶν γὰρ Ἰ-
 δικίω ρίζα, ἡ φησὶ Μεγαδένης μήτε ἐαδίουσας, μήτε πί-
 νοῖσας, ἀλλ' ἀστέρας ὄντας ὑποκρίνειν καὶ θυμῶν, καὶ φέπει-
 σθαι τῆ ὄσμη, πῶν ἀνδρας ἐκεῖ φησὶν ὑποκρίνειν λάβοι, μὴ βρεχο-
 μένης τῆ σελήνως. ταῦτα τῆς Θείωνος εἰπόντος γὰρ
 ἐφίω καὶ ἀείσα τῆ παιδεία τῆ λόγου τῆς ὄφρος ἀ
 καὶ γὰρ σὺς ἡμῶν εἴγεται πρὸς τῆ ἀπέκλειν, μὴ πῶν μικρῶν
 μηδὲ ἀστέρας ἀπὸ τῆ ἀείχοντος. καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς τῆ
 σφόδρα πεπεισμένων τὰ τοιαῦτα ἀφ' ἧς πορεῖν οἱ σφόδρα
 διεκλαίνοντες ἀστέρας καὶ ἀφ' ἧς πορεῖν, ἀλλὰ μὴ πρὸς τῆ
 διώματα καὶ ὁ ἀπὸ τῆ ἀείχοντος ἐθέλοντες ὅτι σφαιρεῖν. ὁδὲ γὰρ
 πρὸς τῆ, ὅς ἀναγκασθὲν ἐστὶν, εἰ μὴ κατὰ τῆ ἀείχοντος ἂν
 σελήνως, μάτην γενέσθαι καὶ πρὸς μῆτην. ὁδὲ γὰρ τῆ
 τῆ γὰρ ὄλης ἐστὶν ὁδὲ πρὸς τῆ ἀείχοντος ὄραν καὶ ἀλλὰ
 μικρῶν αὐτῆς μέγας ὡς ἄρ' ἀείχοντος ἡσὶν ἡ χρεῖς ἀείχοντος
 σιν ἐκ βυθοῦ γέννησθαι ἐστὶν ζῶων καὶ φυτῶν. τῆ ὅς ἄλλων τὰ μῶν
 ἔρημα καὶ ἀείχοντος καὶ ἀείχοντος, τὰ ὅς πλείστα καὶ τῆς
 μεγάλης δέδουκε θαλάσσης, ἀλλὰ σὺ τὸν Αἰθῶν ἀείχοντος
 πῶν ἀεί καὶ θαλάσσης, ὅς ἀείχοντος Κεῖται ἀείχοντος ἡδὲ
 Ωκεῖνος, ὅς ἄρ' ἡσὶν πῶν τῆ τῆ Αἰθῶν ἡδὲ
 θεοῖς, πλείστα ὅτι γὰρ ἡσὶν. ἀλλὰ πολλοὶ δὲ μάτην
 ταῦτα γενέσθαι καὶ γὰρ ἀείχοντος ἡ θαλάσσης μαλα-
 κας αἰήτοι καὶ τῆ πνύματα τὰ ἡδὲ τῆ ἡσὶν ἀείχοντος
 πῶν ἐκ τῆ ἀείχοντος καὶ ἀείχοντος ἀείχοντος ἀείχοντος ἀείχοντος
 τῆ ἀείχοντος καὶ ἀείχοντος ἡσὶν ἡσὶν ἡσὶν ἡσὶν ἡσὶν ἡσὶν
 κτὲς ἔσται ἀείχοντος ἐν μέσῳ φύλαξ, καὶ Πλάτων, καὶ δι-
 μιουργός. ὁδὲ γὰρ ὄν καλῶν καὶ τῆ σελήνως, ζῶων μῶν ἔ-
 ρημον ἔσται, παρέχει ὅς ἀείχοντος τῆ ὄν καὶ ἀείχοντος
 χρεῖς, καὶ ἀείχοντος τῆς τῆ ἀείχοντος ἀείχοντος ἐν αὐτῆ καὶ
 σύγκρασι, ἡ σιωπάζοντος τῆς ἀείχοντος ἡσὶν ἀείχοντος,
 ἀείχοντος καὶ τῆ ἡλίου ὅς ἐμπυροῖ ἀείχοντος καὶ σκληρῶν ἀείχοντος
 σιν. καὶ πολὺ ἢ καὶ παλαιὰ φήμη δίδοντες, Ἀρτεμιν αὐ-
 τῶν νομιάτων φησὶν, ὡς παρθένοι καὶ ἀείχοντος, ἀλλὰ ὅς
 βοήθειαν καὶ ἀείχοντος ἐπὶ τῆ γὰρ εἰρημῶν ὁδὲ γὰρ ὄν
 φελεῖν Θείων ἀείχοντος δεικνῶν τῶν λεγόμενον ἐπὶ αὐτῆς
 οἶκον. ἡτὲ γὰρ δὲ πολλὰ ἔχει πρὸς τῆ καὶ γαλή-
 νως ὅτι πλείστα τῆ ἀείχοντος καὶ ἀείχοντος ἀείχοντος,

A Etenim ridiculum est dubitare an ibi mansio sit, si
 ortui locus nullus datur. Nam cum Aegyptii &
 Troglodytae, quorum vno die quotannis Sol per
 momentum temporis in solstitio capitibus immi-
 net, mox discedens, tantum non comburantur ob
 aëris siccitatem : an credibile est eos qui in Luna
 sunt quotannis duodecim perferre posse solstitia,
 singulis mensibus Sole in plenilunio supra capita
 eorum insistente. Iam flatus, nubes, imbresque
 (sine quibus neque nasci neque natae durare pos-
 sunt plantae) ibi coire, ne cogitari quidem potest,
 in tanto calore, tanta tenuitate ambientis. quan-
 do ne apud nos quidem aliorum montium vertice-
 bus feris istis aduersisque tanguntur tempestati-
 bus: sed aër ibi iam tenuis, motuque ob leuitatem
 suo praeditus, coitionem istam & densationem ef-
 fugit. Nisi me herclè dicere velimus, quo modo
 Achillem Minerua nutrimentum respuentem ne-
 clare & ambrosia instillatis alluit: ita Lunam quo-
 que, ut quae Minerua dicitur atque est, quotidie
 ambrosiam exhibendo istos homines nutrire:
 quemadmodum ipsos deos Pherecydes ille pri-
 fcus pasci putauit. Nam Indica illa radix, quam ait
 Megasthenes eos qui nihil bibant edantque, sed
 ore profus careant, suffire, itaque odore vitam
 tueri suam, unde nata illa sumatur, cum nulla Lu-
 nam riget pluuia? Cum haec Theo dixisset * di-
 cebam, & optimè ioco sermonis supercilia * unde
 & audacia nos subit ad respondendum animans,
 cum non admodum acerbum austerumve exspe-
 ctamus iudicium. Profectò enim in eadem sunt
 culpa cum iis qui nimiam huiusmodi rebus fidem
 adhibent illi, qui nimis offenduntur iis, omnemque
 fidem derogant, neque animo a quo volunt quid
 fieri possit, quid contingat dispicere. Initiò ita-
 que primum illud non est necessarium, si homi-
 nes Lunam non inhabitent, frustra eam & nullius
 rei gratia factam. Nam hanc ipsam nostram quo-
 que terram videmus non totam feracem & ha-
 bitatam esse, cuius exigua quaedam pars quasi
 promontoriis & peninsulis è profundo extan-
 tibus animalia gignit ac plantas: caetera aut ob
 hyemes & siccitatem deserta ac sterilia sunt, aut
 (quae multo maxima est terrae portio) sub magnum
 demersa mare. Sed tu, qui Aristarchum semper
 diligis atque admiraris, non audis Craterem, quan-
 do is sic legit,

*Præbuit Oceanus cunctis primordia diuis,
 Atq; hominum generi, & terram tegit undiq; latè.*

E Longè verò abest ut hæc frustra dicantur existit-
 se. Etenim mare exhalationes molles edit & iu-
 cundissimos flatus vere adulto: quando ex inculta
 & gelida terra niues paulatim liquatae diffuunt.
 dieique & noctis stat fidelis in medio custos atque
 opifex, ut ait Plato. Nihil ergo obstat, quin Luna
 etiam animantium vacua præbeat reflexiones lu-
 mini circa ipsam diffuso, & confluxum radiis a-
 strorum ac contemperationem, quo adiuta con-
 coquat exhalationes è terra elatas, simulque solis
 nimium feruorem mitiget. Tum multum anti-
 quæ tribuentes famæ, Dianam eam dictam sta-
 tuemus, utpote virginem & infecundam, aliàs, au-
 xiliarem & inutilem. Nam eorum, quæ abste, mi
 Theon, allata sunt, nihil est quod ostendat fieri
 non posse ut in Luna quis habitet. Quippe circum-
 agitatio ista multam habens lenitatem & tran-
 quillitatem, aërem demulcet atque componit:

vt nullus sit metus excidendi ac præcipitationis iis qui ibi degunt. Tum ipsa motus varietas vagæque conuersiones non ab inæqualitate sunt aut cōturbatione: sed admirabilem astrologi demonstrant in his ordinem, circulis eam accommodantes circa alios circulos sese euoluentibus, alii quiescētem ipsam, alii placidè & æqualiter eadem semper celeritate sese mouētem hæ enim circulorum adscensionēs, & circumductiones, atq; inter se & ad nos respectus, eas quæ in motu Lunæ animaduertuntur altitudines, profunditates, & latitudinum diuersitates simul cum cōuersione secundum longitudinem exactissimè conficiunt. Magnum autem illum & continentem æstum solis metuere desines, primùm si duodecim istis æstiuis coitibus totidem plenilunia opponas: deinde continuitatem mutationis, quæ exuperantiæ caloris non multum permittit temporis, itaq; commodam utrinq; temperiem efficiens, mediocritatem (vt apparet) vernæ similitam redigit. Præterea Solis lumen ad nos defertur per aërem turbidum, atque in nos infligit calorem exhalationib. nutritum. isthic autem tenuis est aër & pellucidus, diffunditque & dissipat splendorem nullo fomite, nullo corpore sustentatum. Materiam porrò & fruges hisce in locis alunt pluuiæ. alibi autem, vt apud nos in superiore Ægypto ad Thebas & Syenam, non pluuiæ aqua, sed è terra nata eadem nascuntur. qua rigatæ, & ventis ac rore vegetatæ, virtutem & temperiem soli tantam ostendunt, vt comparari se cum terra plurimis irrigua pluuiis vbertatis causa id non patiat. Iam eiusdem generis stirpes apud nos, si vehementer adfligatur hybernis tempestatibus, pulcrū & multum fructum producant: in Africa, & apud vos in Ægypto, admodum sunt frigoris & hyemis impatientes. Gedrosiæ etiam & Troglodyticæ regionis ea pars quæ ad Oceanum pertingit, sterilis omninò est ob siccitatem, & arboribus caret: at in mari vicino quo alluitur, inusitatæ magnitudinis plantæ nascuntur. & ex profundo pullulant, quarum alias, oleas, alias lauros, alias crines Isidis nominant. & qui vocantur anacampserotes, quasi amorem postliminio reducentes dicas, è terra euulsi, non modò viuunt suspensi quanto quis velit tempore, sed etiam germinant * seminatur autem. Et alia quidem, vt Centaurium, si seratur in bonam & pinguem terram, ac rigatur, vim qualitatemque suam naturalem amittit: siccitate gaudet, inque ea suam naturam seruat. alia, vt aiunt, ne rorem quidem tolerant, vt pleraque Arabicorum, quæ simul atque humectata sunt, pereunt. Quid verò miri est, si in Luna radices, semina, plantæque nascuntur nihil pluuiarum ope indigentes aut hyemis: sed æstiuo & tenero aëre, ad naturam ipsorum accommodato, contentæ? Quis autem non sit probabile emitti spiritus qui à Luna calore afficiantur? & conuersionis eius agitationi comitari sensim auras, leuesque rores & humores, qui circumfusi alimentum plantis sufficiant. cum quidem ipsius Lunæ temperies non sit ignea, non squalida, sed mollis & aquosa. Nam ad nos à Luna nulla peruenit siccitatis effectio, multæ humiditatis, & femineæ (sic loquar) vbertatis. vt sunt plantarum incrementa, cōcoctiones carniū, mutationes & ad vappam inclinationes vini, lignorū putredo, fertilitas mulierum. Vereor autem quiescētem Pharnacem rursus irritare & commouere, si

A ὥστε μηδὲν εἶναι δέος ἐκπεσεῖν καὶ ἀποσφαλίωσθαι τὸς ἐκεῖ βεβιωκότας. εἰ δὲ μηδὲ αὐτὴ, καὶ δὲ ποικίλον τῆτο τῆς φορέας καὶ πεπλασημῶν, οὐκ αἰωμελίας ὁδὸς παρεχθῆς ἐστίν, ἀλλὰ θαυμαστὴν ὀπιδείκνυται τάξιν ἐν τῆτοις καὶ πορείαι οἱ ἀστέροισι, κύκλοις ποὶ πᾶσι κύκλοις ἐτέροις ὄζειλιθομῶσις συνάροντες αὐτῶν, οἱ μὲν ἀφεμοδόν, οἱ δὲ λείως καὶ ὁμαλῶς ἀεὶ πάχει τοῖς αὐτοῖς ἀγυποφερομῶν. αὐτὰ γὰρ αἱ τῶν κύκλων ἐπιβάσεις καὶ παειαγωγὰ καὶ ἁέσις πρὸς ἀλλήλα καὶ πρὸς ἡμᾶς, τὰ φαινόμενα τῆς κινήσεως ὑψηλὰ καὶ βάθη, καὶ τὰς καὶ πλάτος πᾶσαλλὰ εἰς, ἀμα τῆς καὶ μῆκος αὐτῆς πειόδοις ἐμμελέσασθαι συμπεραίνουσι. τῶν δὲ πολλῶν θερμότηθα καὶ συνεχθῆ πυρῶσιν ὑπὸ ἡλίου οὐ παύσει φοβούμενος, δὴ πρὸτον μὲν ἀπῆθῆς τῆς ἐνδεκα θερινῆς συνόδοις τὰς πᾶσαιλέωσις, εἶτα δὲ συνεχθῆς τῆς μεταβολῆς τῆς ὑπερβολῆς χρόνον οὐκ ἐχούσης πολλῶν, ἐμποιεῖν κρᾶσιν οἰκείαν, καὶ δὲ ἀγῶν ἐκατέρας ἀφαρῆν, τὰ μέσσα δὲ τῆτων, ὡς εἰκὸς, ὡρανεῖασι πρὸς φοροπᾶ τῶν ἐχουσιν. ἐπειθα πρὸς μὲν ἡμᾶς κατήσσι δι' ἀέρος πολέσεσ, καὶ συνεπείδων τῶν θερμότηθα τῆς ἀναθυμιάσεσι βεφορομῶν ἐκεῖ δὲ λεωτός ὦν καὶ διαυγῆς ὁ ἀῆρ σιδνῆσι καὶ ἀφαιχθῆ τῶν αὐγῶν, ὑπεκκαυμα καὶ σῶμα μηδὲν ἐχούσιν. ὑλίω δὲ καὶ καρποῖς αὐτοῖ μὲν ὄμβροσι βεφοροσιν, ἐτέρως δὲ, ὡς ἀρᾶν ὡσεὶ ὀθῆσαι πᾶρ ὑμῖν καὶ Συλῶν, οὐκ ὄμβριον ὕδαρ, ἀλλὰ γηγῆς ἢ γῆ πίνουθα, καὶ χρωμῆν πινόμεσι καὶ δρόσοις, οὐκ ἀνέλεθῆσιεν (οἴμη) τῆ πλείστον ὑομῶν πολυκαρπία συμφέρεσθαι, δι' ἀρετῶν ἵνα καὶ κρᾶσιν. τὰ δὲ αὐτὰ φυτὰ τᾶς γῆς, πᾶρ ἡμῖν μὲν, εἰσφόδρα πιασθῆ χειμῶσιν, ἐκφέρει πολλῶν καλὸν καρπὸν ἐν δὲ Λιβύῃ, καὶ πᾶρ ὑμῖν ἐν Αἰγύπτῳ, δέσειγα κρμιδῆ καὶ δειλα πρὸς χειμῶσας ἐστίν. τὸ δὲ Γεδρωσίας καὶ Τρωγλοδύπιδος, ἢ κατῆκει πρὸς τὸ ὠκεανόν, ἀφόρου ἀφᾶ ἐπῆσθῆ, καὶ ἀδένδρου πᾶρ τᾶσιν οὐσις, ἐν τῆ πᾶσαιλέωσιν καὶ πεικεχυμῶσιν θαλάττῃ θαυμαστὰ μεγέθη φυτῶν βεφεται, καὶ καὶ βουτοῦ τῆσθῆσιν ὦν τὰ μὲν, ἐλαίας, τὰ δὲ δάφνας, τὰ δὲ ἰσίδος τεύχας καλεῖσιν. οἱ δὲ ἀνακαμψέρωτες οὗτοι πρὸς ἀστέρομῶν, τῆ γῆς δὲ ἀρεθῆσ τεσ, οὐ μόνον ζῶσι κρεμάμῶν οὐσιν βούλεται πῆς, ἀλλὰ βλαστάνουσιν, ἀπείρεται δὲ τὰ μὲν, ὡς δὲ κεν ὠκεῖον αἰ εἰς ἀγαθῶν καὶ πίνουσ ἀσπρῆ χῶρα καὶ βρέχεται καὶ δρῆσται, τῆς καὶ φύσιν ὄζεισται ποιότησεσ, καὶ ἀποβάλλει τῶν δυνάμιν, ἀρχμῶν δὲ χαίρει, καὶ πρὸς δὲ οἰκείον ὀπιδίδουσιν. εἰ δὲ (ὡς φασιν) ὁδὸς τῆς δρόσοις ἀνέχεται, κατὰ πᾶρ τὰ πλείστα τῆ Ἀραβικῶν, ἀλλ' ὄζει μφουεσθῆσ λειανόμενα καὶ φθίρεται, τῆ δὲ θαυμασόν ἐστίν εἰ γίνονται πρὸ τῶν σελῶν ρίζαι καὶ ἀπείρεται καὶ ὕλαι μῆσιν ὑετῶν δειόμενα μῆτε χειμῶσιν, ἀλλὰ πρὸς θερινόν ἀέρα καὶ λεπτόν ὕφωσ ἐχρυσαι: πῶσ δὲ οὐκ εἰκὸς ἀνίενα τε πινόμεθα θαλάττῃ τῆ σελῶν, καὶ τᾶσ ἀλα τῆ πειφορεσ ἀυρεσ τε παρομῶσιν ἀβείμα, καὶ δρόσοις καὶ ὑγρῆσ ἐλαφρεσ πειεχρῶσ καὶ ἀφᾶσ πειρομῶσ ἐσᾶρκεῖν τοῖς βλαστάνουσιν, αὐτῆ δὲ τῆ κρᾶσει μῆ πυρῶδῆ, μηδὲ ἀρχμῶσιν, ἀλλὰ μαλακῶν καὶ ὑδροποιόν: ἐπῆσθῆσ μὲν γὰρ ὁδὸν ἀφικνεῖται πάτος ἀπ' αὐτῆς πρὸς ἡμᾶς, ὑγρῆσ δὲ πολλὰ καὶ ἀπλύτῆσ, αὐξήσεσι φυτῶν, πείσεσι κρεῶν, ὄσαι καὶ ἀέσεσι οἴνων, μαλακότησεσ ζύλων, διποκῆσ γωαμῶν. δέδδικα δὲ πούχαζονθα φαρνάκῶν αὐθῆσ ἐρεθῆσιν καὶ κινεῖν.

ὠκεανὸς τε πλημμύρας (ὡς λέγουσιν αὐτοί) καὶ πορθμῶν
 ἐπιδύσεις ἀφ' ἀερομετρῶν καὶ ἀερομετρῶν ὑπὸ τῆς σελήνης, τὰ αὐτογραμμοῦ καὶ ἀερομετρῶν. δὴ πρὸς αὐτὸν
 ἕλκυσμα μάλλον, ὡς φίλε Θεῶν. λέγει γὰρ ἡμῖν ἄριστος ἀνθρώπος
 ταῦτα τὰ Ἀλκμαῶνος, Διὸς θυγάτηρ ἔργα βέβηται καὶ σε-
 λήνας δίας, ὅτι νῦν τὸν αἴρα καλεῖ, καὶ ἀφ' αὐτῶν αὐτὸν
 ὑπὸ τῆς σελήνης καὶ αὐτογραμμοῦ εἰς δρόσους βέβηται.
 κινδυνώδει γὰρ, ὡς ἔπαυρε, πρὸς τὸ ἥλιον ἀπὸ πᾶσι φύσιν ἔ-
 χειν· εἴγε μὴ μόνον ὅσα πυκνοῦ καὶ ξηραίνεϊν ἑκείνος, αὐτὴ
 μαλαίσει καὶ ἀφ' αὐτῶν πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰὶν ἑκεί-
 νου θερμότητά καὶ αὐτογραμμοῦ καὶ ἀφ' αὐτῶν πρὸς πᾶσι φύσιν
 αὐτῆ καὶ συμμιγνυμένων. οἷτε δὴ τὴν σελήνην ἐμπυροῦ
 σῶμα καὶ ἀφ' αὐτῶν ἐπινομιζόντες ἀμφοτέρωθεν, οἷτε τοῖς
 ἐκείνους, ὅσα τοῖς ἐπινομιζόντες πρὸς ἡμέραν καὶ ἑσπέραν καὶ
 διατόμῳ ἀξιοῦντες ὑπὸ ἀρχῆν ἐοίκασι ἀπὸ τῶν αἰὶν φύ-
 σιν ἀνωμαλιῶν, ἐπὶ αἷς μείζονας ὅτι καὶ πλείονας πρὸς ἄλ-
 ληλα τῶν ζώων, ἢ πρὸς τὰ μὴ ζῶα ἀφ' αὐτῶν καὶ ἀνομοί-
 οτητας ἀρεῖν. καὶ ἄστομοι μὲν ἀνθρώποι καὶ ὄσμαις βεβή-
 ληνοι μὴ ἔσθαι, εἰ μὴ μὴ δοκῶσι τὴν Ἀμμωνί-
 ος ἡμῖν αὐτὸς ἄριστος διδάσκειν, ἢ ἡμεῖς μὲν Ἡσίοδος, εἰ-
 πῶν, Οὐδὲ ὅσον ἐπιμαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλω μὲν ὄνειρα
 ἔργα δὲ ἐμφανῆ παρήχῃ. Ἐπιμαλάχῃς, διδάσκει ὅτι μικρῶ
 πρῶτα πασι φύσιν ὑπὸ ἀρχῆν ἐοίκασι ζῶον καὶ σῶμα
 τὸ ζῶον, αἰὶν ὅσον ἐλαίης μέγιστος λάβη, μηδεμίαν ἐπι-
 φάνει δέοιμον. τὸς δὲ ὅτι τῆς σελήνης, εἰ ἄρ' εἰσιν, ἀσφαλῆς
 εἶναι τοῖς σῶμασι, καὶ ἀφ' αὐτῶν τῶν τυχόντων βεβήται
 πιθανόν ὅτι. καὶ γὰρ αὐτῶν τὴν σελήνην, ὡς ἄρ' ἡλιον, ζῶον
 ὅσα πύρινον, καὶ τὴν γῆν ὅσα πλάσιον, ἀπὸ τῶν ὑγρῶν φασί
 τὸ ὅτι τὴν γῆν βεβήται, καὶ τὸς ἄλλοις ἀπὸ τῶν ἀπείρου ὄντας
 ἕτως ἐλαφρὰ καὶ λιτὰ τὰ ἀναγκῶν φέρειν ζῶα τὴν αἰὶν τὸν
 ὑπολαμβανόντων. ἀλλ' ἔτε ταῦτα σιωποῦμεν, ἔτε ὅτι καὶ ἡ-
 ρα καὶ φύσιν καὶ ἡμεῖς ἄλλη πρὸς αὐτῶν ὅτι αὐτοῖς. ὡς ἄρ' οὐκ
 εἰ τὴν ἡμεῖς μὴ διωκομένων ἡμῶν πρὸς αὐτῶν, μηδὲ ἀφ' αὐ-
 τῶν, μόνον ὅτι τὴν αἰὶν αὐτῶν πρὸς αὐτῶν, καὶ πᾶσι
 νομοῦν ὅτι πᾶσι καὶ ἀπὸ πᾶσι καὶ ἀμφοτέρωθεν ὅτι εἰλεῖ ἡμεῖς
 ὡς ζῶα πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ πᾶσι ταῖς μορφαῖς
 βέβηται καὶ βάθους, καὶ ἀφ' αὐτῶν ὅτι πλήρης ὕδατι χρωμάτων
 ὅσα ἄρ' ἡμεῖς αἰεὶ, μύθοις αἰὶν ὅμοια καὶ τέρας εἰδὼν πε-
 ραίνεϊν οὕτως ἐοίκασι ἔχειν, καὶ τὸς αἰὶν πρὸς τὴν σελή-
 νην ἀπιστοῦντες ἑκείνους ἀνθρώποις καὶ αἰετῶν. ἑκεί-
 νους δὲ αἰὶν ὁμοίᾳ πολὺ μάλλον ἀποταμῶσαι τὴν γῆν, ἀ-
 φοραῖς αἰὶν ὑποσάθην καὶ ἰλιῶ τῶν πρῶτος ἐπὶ ὑγρῶν
 καὶ ὁμίχλαις καὶ νέφει ἀφ' αὐτῶν ἀφ' αὐτῶν καὶ
 ταπεινὸν καὶ ἀκίνητον χροῖον, εἰ ζῶα φύσει καὶ βέβηται μετ-
 ἄρ' αὐτῶν κινήσεως, ἀναπνοῆς, θερμότητος. καὶ εἰ ποτὲν αὐτοῖς
 ἐγγύοις τῶν Ὀμηρικῶν τέτων ἀφ' αὐτῶν, Σμερδαλέ, ἀ-
 ρώειν, τὰ τε ὑγροῖσι θεοῖς. καὶ, Τόσον ἕνεθ' αἰδαο ὅσον
 οὐραῖος ἐστ' ἀπὸ γῆς. ταῦτα φησὶν ἀπὸ τῶν αἰὶν πρὸ
 χροῖου τῶν λέγεσθαι, καὶ τὸν ἀδύνατον αὐτῶν καὶ τὸν
 πᾶσι ταῖς ἀποκείσθαι, γῆν ὅτι μίαν εἶναι τὴν σελήνην, ἵσον
 ἑκείνων τῶν αἰὶν καὶ τῶν κατὰ τέτων ἀπέχουσαν. ἐπὶ δὲ
 μου σχεδὸν λέγουσιν, ὅτι Σύλλας ὑπολαβὼν, Ἐπίχης (εἶπε)
 ὡς Λαμπαρία, καὶ ἀφ' αὐτῶν τὸν ἡμεῖς τοῦ λόγου μὴ
 λάθης τὸν μῦθον ὡς ἄρ' εἰς γῆν ἑκείνας, καὶ συ-
 χῆς τὸ δρεμά τὸ νῦν ἔτερας ἔχον σκίωλον καὶ ἀφ' αὐτῶν.

Oceani æstum, (vt ipsi dicunt) fretorumq; incre-
 menta adducam, humorem à Luna submissum se-
 quentia. Itaque ad te potiùs me conuertam, mi
 Theo. Tu enim nobis Alemanica ista exponens,
Qualia Iouis & Luna proles ros educit:
 Iouis nomine aërem dicis intelligi, qui à Luna hu-
 medtatus in rorem vertatur. Eò enim, amice, redi-
 tura res videtur, vt Luna aduersam planè Soli na-
 turam habere censeatur: siquidem non modò que
 densare ille & siccare solet, ipsa relaxat atque hu-
 medtat: sed calorem quoque ab eo profectum in
 ipsam humere & frigore mutare possit. Enimuerò
 & hi errant, qui Lunam ignitum corpus esse atque
 ardere putant: neque ii, qui eadem animalibus in
 Luna ad ortum & victum necessaria putant quæ
 nostratia requirunt, videntur vnquam confide-
 rasse diuerfitatem naturæ: quæ quidem maior est
 ac numerosior inter ipsa animalia, quàm sunt
 discrimina animalium & vitæ expertium. Ac de-
 mus sanè non esse homines qui concreto ore, So-
 lis viuant odoribus: nisi * ne videantur, & Am-
 monis nobis ipse vim enarrauit. obscurè etiam si-
 gnificauit Heliodus his verbis:
Nec quanta asphodeli aut quæ sunt compendia malua.
 Re ipsa autem id planum fecit Epimenides, do-
 cens exiguo admodum fomento naturam susten-
 tare animal, si nutrimentum vel oliuæ quantitate
 sumat, nullo præterea indigens. Qui vetò Lunam
 inhabitant, (si quidem sunt) graciles & quouis ali-
 mento fouendos apparet esse. quando ipsam et-
 iam Lunam, vt & Solem, corpus igneum, & multis
 modis quàm terra maiorem, ab humoribus terre-
 stribus ali aiunt, ac reliquas etiam stellas, numero
 immensas. ita facilia, ac tenuia & minimo indi-
 gentia corpora superiori adscribunt regioni. Sed
 neque ista, neque hoc saltem obseruamus, regio-
 nem, naturam, temperiemque aliam Lunaribus
 istis hominibus esse accommodatam. Ergo sicut
 si non possemus ad mare accedere, neque id attinge-
 re, sed tantùm eminus adspicere mus, nobisque
 diceretur aquam eius amaram, salisam, potuique
 incommodam esse, magna autem & multa ani-
 malia in profundo alere, & belluarum esse ple-
 num, ita aqua vt nos aëre, fruentium: fabulas &
 monstrorum similia dici arbitraremur. ita videretur
 hic quoque adfecti, dum non credimus esse
 qui in Luna degant. Ego autem istos qui in Luna
 incolunt multo magis mirari existimo, cùm ter-
 ram intuentur tanquam fæcem & cœnam Vni-
 uerfi, per tot humores, nubes, nebulasq; apparen-
 tem, locum obscurum, humilem, immobilem: pos-
 se eam animalia producere & nutrire, motu, respi-
 ratione, & calore prædita. Et sicubi illis contingat
 audire Homericam isthæc.
Terra, situq; oppleta, diis horrenda vel ipsis.
 item,
... tum Tartarus ipse,
Bis patet in præceps tantùm tenditq; sub umbras,
Quantus ad æthereum cœli suspectus Olympum.
 haud dubiè censebunt de terra hæc dici, & hæc tar-
 tarum, totam Lunam esse terram, æquali spacio à
 superioribus istis & his inferioribus distitam.
 Nondum planè finieram sermonem, cùm Sylla
 interpellans, Desine, inquit, Lampria, & sermoni
 fores obde: ne imprudens fabulam tanquam nauim
 in terram expellas, & drama confundas, quod iam
 alium habitum, aliam scenam habet.

Ego autem qui actoris partes sustineo, principio autorem fabulæ vobis nominabo, Homericè (nisi quid obstat) ordiens,

Ogygia huic longè vasto iacet insula ponto, quinque dierum navigatione distans à Britannia versus occasum: tres autem alix eodem spacio & inter se diffixæ ante eam iacent, maximè versus occasum solis æstium. in harum vna barbari Saturnum fabulantur fuisse à Ioue inclusum: hunc, ut filium, custodiam egisse insularum istarum & maris quod Cronium siue Saturnium dicitur, atque inferiùs paulò sedes habuisse. Magnam verò continentem, à qua magnum mare in orbem cingitur, à reliquis minus distare, ab Ogygia autem ad stadia 100, cum quidem remigio aptis nauibus eò sit eundum. Esse enim lentum traiectum maris & cœnosum ob fluminum multitudinem, quæ per magnam terram effluent, terramque aggerent, ac mare crassum & terrenum efficiant: vnde etiam opinio insinuauerit, esse ipsum concretum. Continentis portò partes ad mare habitari à Græcis circa sinum Mæotico haud minorem, cuius fauces ori Caspii maris è regione maximè iaceant & ad rectam lineam. Hos in ea esse opinione, ipsos continentem incolere, hanc autem nostram terram esse insulam, ut quæ in orbem à mari circumalluatur. Existimare autem eos, Saturnio populo posterioribus temporibus Herculis comites se admiscuisse, ibiq; relictos, iam extinctum fermè & lingua, legibus, victuq; barbaricis oppressum Græcum morem quasi resuscitasse, atque auxisse. ideo etiam primos honores Herculi apud eos, proximos Saturno haberi. & cum Saturni stella, quam Græci Phænonem quasi lucidam, ipsi Nycturum (ut aiebat) ceu noctis custodem appellant, in taurum ingreditur, quod trigésimo quoq; fit anno tum eos iam dudum à multo tempore ad hoc paratos, sacræ rem facere, & nauibus auchi* emittere enim sorte ad hoc lectos, qui tantum pelagus remigio conficiant, ac longum tempus peregrè degant. Auctos porrò non eadem omnes vti fortuna. qui vero incolumes mare superauerunt, primū ad præpositas appellere insulas, quas Græci inhabitant: ac videre Solem per triginta dies vnica tantū hora occidere: noctemq; hanò tenebras habere tenues, & lucem crepusculinam ab ortu. Ibi cum fuerint cōmorati dies xc, honorificè comiterq; tractati, & sacri crediti atq; appellati: porrò à ventis traici eos deinceps. Ceterum neminem istas incolere insulas, nisi ipsos, & quos in coloniam mittant. Licere enim nauigio inde auchi, postquam deo decimumtertium ritè sacra fecerint. Plerosque tamen malle ibi manere: quosdam, quia adsueuerint: alios, quia citra laborem & occupationē vllam omnia abundè suppeditantur ad sacrificia & chororū instructionem: & philosophari perpetuò conceditur. Mirabilem esse enim insule naturā, & lenitatē aëris ambiētis. Quibusdā etiā, cum auchi in animū induxissent, geniū loci impedimento esse: ostendentē eis se tanquā familiarib. & amicis, non per somnia modò aut tesseras, sed palàm visui audituive se exhibentē. Ipsum enim Saturnū in profundo antro dormire, ibiq; cōtineri inter saxa auri formā referentia. nam somnū ei loco cōpedum esse à Ioue destinatū: & in vertice saxi esse aues, quæ aduolantes ei ambrosiā adferāt. totā insulam suauī fragrantia oppleri, quæ è saxo illo tanquā fonte diffundatur.

A ἐγὼ μὲν οὖν ὑποκριτής εἰμι, πρῶτον δὲ αὐτῶν φερέω τὸν ποιητὴν ὑμῖν, εἰ μὴ ἠκαλύσοι καθ' Ὀμηρον ἐρξάμενον, ὃ γυγὴ τίς νῆσος ἀπόπρωθεν εἰν ἀλί κείται, δρόμον ἡμερῶν πέντε Βρετανίας ἀπέχουσα πλέονι πρὸς ἐσπέραν. ἔτερον ὃ βεῖς ἴσον ἐκείνης ἀφεσώσαι καὶ ἀλλήλων, πρὸς κεινὴν μάλιστα κατ' ἄδυσμας ἡλίου θεοῖας. ὦν ἐν μιᾷ τῷ Κρόνον οἱ βροχάρου κατεργαστὰ μολογοῦσιν ὑπὸ τῷ Διὸς, τῷ ὃς, ὡς ἔστιν, ἐρξῆσθαι φερέω τῷ τε νήσων ἐκείνων καὶ τῷ θαλάττης, ἡὲ Κρόνον πέλαγος ὀνομάζοισι, πρὸς ἀκέρω κείας. τῷ ὃς μεγάλῳ ἡπείρω, ὃς ἡσ ἡ μεγάλη πωλειέχῃ κύκλω θαλάττη, τῷ μὲν ἄλλων ἐλατῆρον ἀπέχειν, τῷ ὃς Ὀ γυγίας πρὸς πεντακισχίλις σταδίους, καπῆρεσι πλείοις χερμυζομένη. βραδύπορον γὰρ εἶναι καὶ πύλαδες ὑπὸ πλείους ῥοδάτων ὃ πέλαγος. τὰ ὃ ῥοδάματα τῷ μεγάλῳ δεινέται γῆν, καὶ γίνασκ' ἐπερξώσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ βαρεῖαν εἶναι καὶ γὰρ τῷ ὃ θαλάττην, ἡ καὶ πεπληγῆσθαι δόξαν ἔχει. τῷ ὃ ἡπείρω τὰ πρὸς τῷ θαλάττη κατεκίειν Ἑλληνῶν πρὸς κέρπον ὃς ἐλατῆρον τῷ Μαώπιδος, οὗ ὃ σῶμα τῶν σῶμα τῷ Καασίας πέλαγος μάλιστα κατ' ἄδυσμα κείας. καλεῖν ὃ καὶ νομίζουσιν ἐκείνοις, ἡπείρω τῶν μὲν ἀδύσῃ, νησιώ τῶν ὃ τῶν τῶν τῶν κατεκίειν, ὡς καὶ κύκλω πρὸς ἄρῃον οὗ. C Ἄν ὑπὸ τῷ θαλάττης οἰεῖται ὃ τοῖς Κρόνον ἀσπίς ἀναμυζήσῃ ὃς ὄπρωθεν τῶς μετ' Ἑρακλέους πρὸς ἀνημομένης καὶ ὑπολειφθέντας, ἡ δὴ σῶν ἡμῶν ὃ Ἑλλῆσικόν ἐκεῖ καὶ κερσῶμενον, γλῶτῃ τε βαρβαρικῇ καὶ νόμοις ὃ ἀσπίσῃ, ὃ ἀναζωπυρεῖται πάλιν ἰσχυρὸν καὶ πολὺ ἡρόμῳ δὲ καὶ ἔχειν πρὸς τῶν τῷ Ἑρακλέα, δόλο τῶν ὃ Κρόνον ὄπρωθεν ὃ τῷ Κρόνου ἀσπίρ, ὃν φάσιν τῶν μὲν ἡμῶν, ἐκείνοις ὃ νυκτῶρον ἔφη καλεῖν, εἰς τῶν πρὸς ἀνημῶν δι' ἐτῶν τελευτήσθαι πρὸς ἀσπίδα ἀμύροισι ἐν χρόνῳ πολλῷ τὰ πρὸς τῷ τῶν καὶ τῷ αὐτῶν ἐκπέμπει κλήρω λαχόντας πέλαγος ποσῶν εἰρεσία, D καὶ χρόνον ὃπῆ ξένης βιοτεύειν πολλῷ ἐμβάλλομεν. αἰς ἀναζωπυρεῖται, ὃ καὶ τῶν τῶν, ὡς εἰκὸς, ἀλλοῖς ἀλλοῖς, τῶν ὃ ἀσπίσῃ τῶν ὃ τῷ θαλάττης, πρὸς τῶν μὲν ὃπῆ τῶν πρὸς κειμένης νησῶν, οἰκουμένης ὃ ὑπ' Ἑλλῆσικὸν κατεκίειν, καὶ τῷ ἡλίον ὄσθιν κρυπτόμενον ὄσθιν μιᾷ ἐλατῆρον ἐφ' ἡμέρας τελευτήσθαι καὶ νύκτα τῶν τῶν, ὃ σῶτος ἔχουσιν ἐλατῆρον καὶ λυκαυγῆς ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἡμῶν. ἐκεῖ ὃ ἀσπίσῃ τῶν ἡμέρας ἐπενηκόντα, καὶ μὲν ἡμῶν καὶ φιλοφροσύνῃς ἰεραῖς νομιζομένης καὶ πρὸς ἀσπίδα ὀνομάζοισι, ὑπὸ πνέματων ἡ δὴ περσμοδαταμὴ δὲ ἀλλοῖς ἡνάς ἐνοικεῖν ἡ σφῶς τε ἀδύσῃ, καὶ τῶν πρὸς αὐτῶν τῶν ἀποπεμφθέντας ἐξείναι μὲν γὰρ ἀποπλεῖν οἰαδὲ τῶν τῶν πρὸς τῶν τῶν ἀετῶν ἡ τελευτήσθαι συλλαβῶσθαι, αἰρεῖται ὃ τῶν πλείους ὃπῆ τῶν αὐτῶν κατεκίειν, τῶν μὲν ὑπὸ σιωνθίας, τῶν ὃ, ὃπῆ τῶν δόξα καὶ πρὸς ἀμύρων ἀφῶνα πᾶρεσι πᾶρτα πρὸς τῶν καὶ τῶν τῶν, ὃ πρὸς ἀμύρων ἡνάς ἀεὶ καὶ φιλοφροσύνῃ ἀσπίδοισι. θαυμαστὸν γὰρ εἶναι, τῷ τε νήσου τῷ φύσιν, καὶ τῷ πρὸς τῶν τῶν πρὸς ἀμύρων ἀεεσῶν, οἰοῖσι ὃ καὶ ὃ θεῶν ἐμποδῶν γίνασκ' ἀσπίδοισιν ἀποπλεῖν, ὡς περ σιωνθίας καὶ φίλοις ὃπῆ δεικνύμενον, ὃ δὲ ὄναρ μόνον ὃ δὲ ἀσπίδοισιν, ἀλλὰ καὶ φανεράς ἐν τῷ τῶν πολλοῖς ὃπῆ δεικνύμενον καὶ φωνῶν. αὐτῶν μὲν γὰρ τῷ Κρόνον ἐν ἀδύσῃ βαθεῖ πρὸς ἀμύρων ὃπῆ πᾶρτα πρὸς ἀμύρων ἀσπίδοισι. τῷ γὰρ ὃπῆ αὐτῶν μεμηχανῶσθαι δεσμῶν ὑπὸ τῷ Διὸς ὄριθας ὃ τῷ πᾶρτα κατ' ἐκρυφῶν, ὡς περ κειμένης ἀμύρων ὃπῆ φερεῖν αὐτῶν, καὶ πᾶρτα νήσων ἀμύρων κατ' ἐκρυφῶν πᾶσαν, ὡς περ ἐκ πηγῆς σιωνθίας μὲν τῶν πᾶρτα

τὸς δὲ δαίμονας ἐκείνους πείθειν καὶ θεοποιεῖν τὸ Κερόνιον ἐπαίρειν αὐτὰ θεοποιεῖν, ὅτε δὴ θεῶν καὶ ἀθεοποιῶν ἐβασιλεύσει, καὶ πολλὰ μὲν ἀφ' ἑαυτῶν μετρίως ὄντας πειθεύειν, τὰ δὲ μέγιστα καὶ πλεῖστα τῶν μεγίστων, ὡς οὐδέποτε τὸ Κερόνιον καλῶν ἐξελθῆναι. ὅσα γὰρ ὁ Ζεὺς πρὸς Διὸν ἀνοήτως, ταῦτα οὐρανὸν ἐπὶ Κερόνιον. εἴη δ' ἀνάστασιν τὰ ἡλιακὰ πάθη καὶ κινήματα, τὰ ψυχῆς ἐν αὐτῷ πᾶσι τὰ σινὸ ὕπνος καὶ ἡμετέρας δὲ βασιλικὸν καὶ θεῖον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καθαρὸν καὶ ἀκήρατον. ἐν ταῦτα δὴ κριμαθείς, ὡς ἐλεγεῖν ὁ Ζεὺς, καὶ θεοποιῶν τὸ θεῖον ἐπιθροῦν, ἀστρολογίας μὲν ἐφ' ὅσον γεωμετρίαν παρ' ἑαυτῶν πρὸς ἡμῶν διωκτῶν ἐστίν, ἐμπειρίαν ἔχει φιλοσοφίας δὲ τῆς ἀλλῆς τῶν φυσικῶν χρωμάτων, ἐπιθυμίαν δὲ ἵνα καὶ πόθον ἔχων ἡμέρας τὴν μεγάλῃς νήσεος θεατῆς. οὕτω γὰρ, ὡς εἴκει, τὸ παρ' ἡμῶν οἰκιστῶν ὀνομάζουσι. ἐπεὶ δὲ τὰ τελευτήσασθαι τὸς φίλους ἐξέπλευσε, τὰ μὲν ἄλλα κατεσκεύασθαι δὲ σαθὰς, ἐφόδρον δὲ συχρὸν χρυσοῖς ἐκπέμψασθαι μίτρων. ἀ μὲν οὖν ἐπαθε καὶ ὅσοις ἀθεοποιῶν διήλθεν, ἱερῶν τε γραμμασιν ἐντυχθέντων, ἐν τελεταῖς πάσης τελευτήσασθαι, οὐ μίας ἡμέρας ἔργον ἐστὶ διελεῖν, ὡς ἐκείνος ἡμῶν ἀπήγγελλεν, δὲ μάλα καὶ καθ' ἕκαστον ἀπομνημονεύων. ὅσα δὲ οἰκεία τῆς ἐνεσώσεως Διὸς τελευτήσασθαι, ἀκούσατε. πλείων γὰρ ἐν Καρχηδὸνι χρόνον διέτριψεν, ἅτε δὴ παρ' ἡμῶν μάλα ἐχόντες καὶ ἡμῶν, ὅτε ἡ πρῶτη πόλις ἀπώλλυτο, διφθέρας ἱερῶν ἑσπεροκρυσταλλῶν κρύφα καὶ Διὸς ἡμετέρας πολλῶν χρόνον ἐν γῆ κειμήλιας ἐξελθόντων. τῶν τε φαινομένων θεῶν ἔφη χρῆσθαι, καὶ μοι παρεκελεύετο ἡμῶν Διὸς φερόντως τὸ σελήνῳ, ὡς τὸ βίβη κυριωτάτω οὖσαν.

ἐχρησάμην θαυμάζοντες δὲ μου ταῦτα, καὶ δεομένης σαφέστερον ἀκούσαμ, Γόλλα (εἶπεν) ὦ Σύλλα πρὸς θεῶν, ἐπὶ μὲν τῶν καλῶς λέγεται παρ' Ἑλλήσιν. οἷον Ὀλύμπου, Ὀρθῶς Διὸς καὶ Κόρυμνος ὀνομάζοντες, ὅτι Ὀρθῶς ὀνομάζοντες καὶ πρὸς τὸν ἀμφοτέρωθεν εἶη πόπον νομίζουσι. ἡ μὲν γὰρ ἐν γῆ καὶ κρυπτῶν πρὸς γῆν ἐστίν, ἡ δὲ ἐν σελήνῳ καὶ πρὸς τὸ ἐν τῇ σελήνῳ Κόρη τε καὶ Περσεφὼνη κέκληται. ὁ μὲν, ὡς φασὶν ὁ Ζεὺς, ὅτι καὶ τὸ ὄμματός, ἐν ᾧ τὸ εἶδωλον ἀπὸ γῆς βλέποντος, ὡς τὸ δὴ λυγρὸν φέρος ἐνοεῖται τῇ σελήνῳ, κρυπτῶν πρὸς γῆν οὐρανῶν. τοῖς τε πρὸς τὸ πλανῆναι καὶ τὸ ζήτησιν αὐτῶν λεγόμενοις ἐνεσι.

Ἐ ἀληθῆς. ἀλλήλων γὰρ ἐφίενται χωρὶς οὖσαν, καὶ συμπλέκονται πρὸς τὸ σκιαὶν πολλὰς. ὁ δὲ νῦν μὲν ἐν οὐρανῷ καὶ φωτῇ, νῦν δὲ ἐν σκότειν καὶ νυκτὶ ἡμέρας πρὸς τὸ Κόρυμνος, φερόντων μὲν ὅτι ἐστὶν ὁ δὲ χρόνος τῶν ἀριθμῶν πλανῆναι παρέστηκεν. οὐ γὰρ ἐξ ἑμῶν ἀλλὰ παρ' ἐξ ἑμῶν ὁρατῶν αὐτῶν ἑσπερῶν τῆς γῆς ὡς τὸ πρὸς τῆς μητρὸς τῆς σκιάς λαμβανόμενον, ὁλιγάκις δὲ τὸ πρὸς Διὸς πέντε μῶν ἀπαρῶσαν. ἐπεὶ τὸν γε ἀδύω ἀπολιπεῖν ἀδύνατον ἐστὶν αὐτῶν, τὸ ἀδύω περῶσαν, ὡς τὸ καὶ Ὀμηροῦ ἐπιθυμῶντος, οὐ φάσκει τὸ εἶπεν, Ἀλλ' ἐς ἡλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γῆς. ὅπου γὰρ ἡ σκιά ἐπινεμομένη παύεται, τοῦτο τέρμα τῆς γῆς ἔτελε καὶ πέρας. εἰς δὲ τοῦτο φάσκει μὲν ὁσείας ὁσείας ἀκάρτος ἀνεῖσιν, οἱ δὲ χρῆστοι μὲν τῶν τελευτήτων κριμαθέντες αὐτῶν, φάσκει μὲν οὕτω βίον, οἱ μὲν μακρότερον ὁσείας θεῶν ἔχοντες ἀχρῆ τοῦ δούτερον θανάτου Διὸς τελευτήσασθαι. τίς δὲ οὕτως ἐστὶν (ὦ Σύλλα) μὴ πρὸς τούτων ἔρη. μέλλω γὰρ αὐτὸς διηγεῖσθαι.

A Genios autem illos Saturni famulos esse atque ad ministros, qui circa ipsum versentur adfido, & tunc eius fuerint socii, cum in homines ac deos regnum gessit. Eos, utpote suapte natura diuinos, multa vaticinari: maxima autem, & de summis rebus prædicere, dum somnia Saturni renunciant: huic enim in somnis obuerfari, quicquid Iupiter meditetur. Tum illa Titanica, esse assurrectione & motus animæ in ipso. omnino somnus * & regia illa ac diuina facultas ipsa seorsim pura atq; incontaminata existat. Huc ergo delatus, ut ipse narrabat, hospes, deumq; per ocium demeritus, astrologiæ tantam parauerat sibi peritiam, quantum geometria si etus aliquis & longissime procedens adipisceretur: de reliquis partibus philosophiæ naturalem amplexus, cupiditate quadam & desiderio captus fuit spectandæ magnæ insule istius. sic enim nostrâ illi continentem nominant. Ergo circumactis xxx annis, cum successores venissent domo, salutatis amicis auectus est, modico alioquin apparatu, sed qui ingens viaticum in aureis poculis secum portaret. Quæ ei euenerint, per quos homines iter fecerit, ut factas in litteras incidere, ut omnis generis sacris initiatus fuerit, recensere non est unius diei opera: quomodo ille nobis retulit, singula accurate commemorans. Quæ verò ad præsentem pertinet disputationem, audite. Cum Carthagine permultum temporis extraxisset, quod ea vrbs apud nos post deletam veterem in magno est honore: inuenit membranas quasdam sacras humi abditas, dudum atatem clam exportatas & latentes. Ac dixit de iis qui in deorum habentur numero, præcipuam venerationem Lunæ deberi, ut quæ plurimum iuris in vitâ nostrâ haberet: meq; ut eam studiosius quam alia numina colerem, hortatus est. * Hæc ego cum mirarer, & planius mihi explicari cuperem: Multa, inquit, ô Sylla, de diis apud Græcos, non omnia tamen rectè dicuntur. Quale initio statim hoc occurrit, quod Cereræ & Proserpinæ rectè nominantes, non rectè simul, & circa eundem locum versari ambas censent. Ceres enim in terra est, & terrestrium effectorum potestate prædita: Proserpina in Luna est, & rebus præest lunaribus: Persephones verò nomen & Cores, quod est puellæ, apud eos qui in Luna sunt gerit Proserpina: illud quia lucifera sit: hoc, quod etiam pupilla oculi ita Græcis appellatur, quia visa res in ea conspiciatur haud secus quam Sol in Luna. Atq; iis quoq; de erroribus, Proserpinæ, utq; fuerit à Cerere quesita, fabulis, veri aliquid inest. nam sese inuicem desiderant disiunctæ: & in vmbra se mutuo sæpe cõplectuntur. Et quod Proserpina modo in celo & lumine, modo in tenebris & nocte dicitur esse: id mendacium non est: neq; tempus errori ansam suo præbuit numero. Non enim sex menses, sed ferè sex menses videmus eam à terra tanquam matre sub vmbra detineri. idq; raro, cum quinto post mense adueniat. Nã impossibile est ut Platonem relinquat, cuius est. q; & Homerus occultè quidē, sed non ineptè significauit: *Elysium in campum, quâ terra terminus exstat, Te ducent superi.* ubi enim vmbra definit ingruere, eum terminum & finem terræ posuit. In illum verò campum nemo improbus aut impurus venit: boni post mortem eò delati, facillimam quidem non tamen beatam aut diuinam vitam agunt usq; ad secundam mortem. Quæ vero ô Sylla hæc est? aiebam. Tum ille: noli, inquit, de his quæ erant: sum enim ipse narraturus.

& anima à mente effingitur, formatque corpus & vndiquaque amplectitur, & ab eo formam ipsius sibi imprimi: vt etiam diu ab vtroque separata, similitudinem tamen eius effigiemque retineat, & imago rectè dicatur. Horum autem, sicut diximus, elementum est Luna, in quam animæ resoluuntur, sicut cadauera in terram. celeriter quidem castæ quæ ocium & philosophicam fuerunt amplexæ vitam. quæ dimissæ à mente, & motibus ad nihil porro vtentes euanescent. at verò animæ ambitiosorum, rebus gerendis. & amori corporum deditorum, itemque iracundorum aliæ vel vti in somno recordatione rerum in vita gestarum reminiscencia tanquam somniis vtuntur, vt Endymionis anima. postquam autem eas inconstantia & mobilitas exturbat, trahitque à Luna ad alium ortum, non finit * sed reuocat & demulcet. Exiguum enim aut placidum aut constans nullum est opus, quando absque mente vis que variis exagitur motibus, corpus arripit. Tityi quidem, Typhones, & is Typho qui Delphis occupatis oraculum vi & libidine sua conturbauit, è numero istarum erant animarum, mentis expertes, ac tantum vagis incitati cupiditatibus. Aliquanto post tempore eas quoque animas in se recepit Luna, atque composuit. Deinde mentem rursus adfeminante Sole, vitali eam vi excipiens, nouas facit animas: tertio loco terra corpus supeditat. nihil enim hæc post mortem dat, quæ ad generationem accipit. Sol autem accipit quidem nihil: recipit autem mentem quam dat. Luna & accipit, & dat, & componit, & diuidit, alia atque alia facultate: Lucina, cum componit: Diana, cum diuidit dicta. Et de tribus Parcibus Atropos circa Solem collocata, initium ortus præbet: Clotho circa Lunam vecta colligat & miscet: vltima Lachesis terram contingit, eique plurimum fortunæ est admixtū. Quod enim animæ est expertis, id sui iuris non est, sed alteri se afficiendum præbet: mens imperium obtinet, neque aliunde afficitur: mixtum est quippiam & medium anima. sicut Luna etiam ex superis & inferis mixta à Deo est, hanc ad Solem habens rationem, quam terra ad Lunam. Hæc, aiebat Sylla, ego audiui narrante hospite. ei autem exposuerunt Saturni famuli atque cubicularii, vt quidem ipse referebat. Vos, Lampria, vestro arbitratu sermonem hunc inquam lubebit partem accipietis.

A ἢ τε ψυχὴ τυπουμένη μὴ ὑπὸ τῆς νοῦ, τυπούσα ἢ ὁ σῶμα καὶ ἀπειπύσασθαι πᾶσι χόρην ἐκμάττειται ὁ εἶδος ὡστε καὶ πολλὰ χροῖον χροῖς ἐκαστέρου γήνηται, δεκτικὸν τῶν ὁμοιοτήτων καὶ τὸ τύπον, εἶδωλον ὀρθῶς ὀνομάζεται. τῶν δὲ ἡ σελήνη, κατὰ τὸ εἶρηται, ποιχείον ἔστιν. ἀναλύονται γὰρ εἰς τὰ πᾶσι ὡς τὸ εἰς τὴν γῆν, τὰ σῶμα τῶν νεκρῶν. ταχὺ μὲν αἰσώφρονες μὲν χολῆς ἀπεράγμονα καὶ φιλόσοφον ἐξέστασι βίον. ἀφελείσασθαι γὰρ ὑπὸ τῆς νοῦ, ὡς πρὸς οὐδὲν ἔπι χροῖον τῶν πᾶσι ἀπομαρταίνονται. τῶν δὲ φιλοτήτων καὶ περὶ κλικῶν, ἐρωτικῶν τε ἀπὲρ σῶμα τῶν, καὶ θυμοειδῶν, αἰ μὲν B οἷς εἰ ὑπὸ τῆς τῆς βίου μνημοσύνης οἰεῖσασθαι χροῖον μαρταίνονται, κατὰ τὸ ἢ τοῦ Ἐνδυμίωνος ἔπειθ' αἰσῶς ὁ ἀσάτον καὶ ὁ ἀπαρῆς ἐξίσηται, καὶ ἀφίλει τῆς σελήνης πρὸς ἀλλήν ἡμεῖσιν ὅτι εἶναι δὲ ἀνακαλεῖται καὶ κατὰ τὸ μίλητον. μικρὸν γὰρ ὁ δὲ ἡσυχον, ὁ δὲ ὁμοιοτήτων ἔργον ἔστιν, ὁ τῶν ἀπὸ τοῦ παρὰ τῆς σῶματος ὀρθῶς ὀνομάζεται. Τιτυοὶ δὲ καὶ Τυφῶνες, ὅ, τε Δελφοῖς κατὰ τὸν καὶ σελήνης ὁ χροῖον ὑβρεῖ καὶ βία Τυφῶν, ὅ, ἐκείνων ἀρετῶν ψυχῶν ἦσαν, ἐρημοὶ λόγῳ, ἢ Τυφῶν πλανητῶν τῶν παρὰ τῆς χροῖον. χροῖον ἢ κατὰ κείνας δὲ ἀμαρτηρῶν αὐτῶν ἡ σελήνη κατεχόσμησεν, εἶτα τὸν νοῦ αὐτῆς ὀρθῶς τῶν ἡλίου τῶν ζωτικῶν δεχόμενη, νέας ποιεῖ ψυχῶν. ἢ ἢ τῆς τῶν σῶμα παρέχον. ὁ δὲ αὐτῆς δίδωσι μὲν τῶν ἀπὸ τῶν λαμβανῶν πρὸς ἡμεῖσιν. ἡλίου δὲ λαμβανῶν μὲν ὁ δὲ, ἀπὸ λαμβανῶν ἢ τῶν νοῦ δίδωσι. σελήνης ἢ καὶ λαμβανῶν δίδωσι καὶ σελήνης, καὶ ἀφίλει καὶ τῶν ἀλλῶν καὶ ἀλλῶν διώματι, ὡν εἰλεῖσθαι μὲν ἢ σελήνης ἡσυχον Ἀρτεμῖς ἢ ἢ ἀφίλει, καλεῖται, καὶ τῶν μοιρῶν, ἢ μὲν Ἀρτεμῖς ἀπὸ τῆς ἡλίου ἰδρυμένη, τῶν ἀρχῶν ἐπὶ δίδωσι τῆς ἡσυχῶν ἢ ἢ Κλωθῶ, ἀπὸ τῶν σελήνης φερόμενη, σελήνης καὶ μίλητον. ἐξάτη ἢ σελήνης ἀπὸ τῶν Λάχεσις, ἢ πλείστον τῶν χροῖον. ὁ γὰρ ἡσυχον, ἀκροῖον αὐτῶν καὶ παρὰ τῶν ἡσυχῶν. ὁ δὲ νοῦ, ἀπὸ τῆς καὶ ἀπὸ τῶν. μικρὸν ἢ καὶ μέσον ἢ ψυχῆ, κατὰ τὸ ἢ σελήνης αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ μέγα κέρως ὑπὸ τῆς τοῦ γέροντος, τῶν ἀρετῶν πρὸς ἡλίου ἔχουσα τῶν λόγων ἢ ἢ ἢ πρὸς σελήνης. Ταῦτ' (εἶπεν ὁ Σύλλας) ἐγὼ μὲν ἡσυχῶν τῶν ζῆνου διεξιόντες ἐκείνων ἢ οἱ τῶν Κρόνου κατευνασῶν καὶ τῶν ἀπὸ τῶν (ὡς ἔλεγον αὐτῶν) ἐξήγησαν. ὑμῖν ἢ ὁ Λαμπρία χροῖον τῶν λόγων παρέστιν ἢ βούλεσθε.

PLVTARCHI, De primo frigido, libellus.

ST ne aliqua frigidi vis, Phavorine, princeps atque natura, sicut calidi ignis, cuius presentia quadam & participatione reliquorum vnumquodque fiat frigidum? aut potius frigiditas caloris priuatio est, vt tenebras lucis dicunt, & motus quietem? etenim frigiditas statui seu quieti videtur accommodata, sicut contra calor mouendi facultatem habere:

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ, περὶ τοῦ πρώτου ψυχροῦ.

ΣΤΙ τις ἀρετῶν τοῦ ψυχροῦ διώματι, ὡς φάσκειν, πρῶτη καὶ οἰσία, κατὰ τὸν τοῦ θερμοῦ ὁ πῦρ, ἢς παρῶν ἡσυχῶν καὶ μελοχῆ γίνεται τῶν ἀλλῶν ἔχασον ψυχρῶν, ἢ μᾶλλον ἢ ψυχρῶν φερόμεν ἔστι θερμότητος, ὡς τῶν τοῦ φωτός ὁ σκότος λέγεται, καὶ τῆς κινήσεως τῶν ἡσυχῶν; ἐπει καὶ ὁ ψυχρῶν εἰσὶν ἡσυχῶν, κινήσει δὲ ὁ θερμῶν.